



รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการย่อยที่ 3 การประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว:
กรณีการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
(สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส)

Needs Assessment of Tourist : Case in Community Base Tourism
in 5 Southern Border provinces of Thailand
(Satun, Songkhla, Pattani, Yala and Narathiwat)

โดย ดร.ดนุวัศ สุวรรณวงศ์ และคณะ

มิถุนายน 2561

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการย่อยที่ 3 การประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว:
กรณีการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
(สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส)

Needs Assessment of Tourist : Case in Community Base Tourism
in 5 Southern Border provinces of Thailand
(Satun, Songkhla, Pattani, Yala and Narathiwat)

คณะผู้วิจัย	สังกัด
1. ดร.ดนุวัศ สุวรรณวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
2. ดร.เกียรติศักดิ์ พันธุ์พงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
3. ผศ.ดร.ภัทรพงษ์ เกริกสกุล	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชุดโครงการ “การตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
(สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) เชื่อมโยงอาเซียน”
สนับสนุนโดย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย วช. สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัย เรื่อง “การประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว : กรณีการท่องเที่ยว โดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย (สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส)” ได้ดำเนินงานสำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความร่วมมือของสมาชิกภายในชุมชน ทั้ง 10 ชุมชน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ 1) ชุมชนบ้านพญาบังสา อำเภอเมือง จังหวัดสตูล 2) ชุมชนบากันใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล 3) ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน อำเภอรือโนด จังหวัดสงขลา 4) ชุมชนท่าหิน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา 5) ชุมชนบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี 6) ชุมชนบ้านทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี 7) ชุมชนจุฬารณพัฒนา 10 อำเภอเบตง จังหวัดยะลา 8) ชุมชนจุฬารณพัฒนา 9 อำเภอธารโต จังหวัดยะลา 9) ชุมชนวัดชลธาราสิงเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส และ 10) ชุมชนจุฬารณพัฒนา 12 อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส โดยในการดำเนินโครงการวิจัยครั้งนี้ สมาชิกชุมชนทั้ง 10 ชุมชน ได้ทำหน้าที่เป็นนักวิจัยร่วมกับทีม คณะผู้วิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการวิจัยจนกระทั่งโครงการวิจัยแล้วเสร็จ

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ทั้งในส่วนของการสัมภาษณ์และการตอบแบบประเมิน (แบบสอบถาม) และคณะผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา โครงการวิจัยครั้งนี้ให้มี คุณค่ามากที่สุด ทั้งจากการรายงานความก้าวหน้ารอบ 2 เดือน การรายงาน ความก้าวหน้ารอบ 6 เดือน และการรายงาน (ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์ รอบ 12 เดือน จนได้มาเป็น เล่มรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เล่มนี้

ท้ายที่สุดนี้ คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัยแห่งชาติ (คอบข.) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ได้ ตระหนักเห็นถึงความสำคัญของงานวิจัยเรื่องดังกล่าวซึ่งเป็นความพยายามของคณะผู้วิจัยในการเสนอ ขอรับงบประมาณ ทุนสนับสนุนการวิจัยในงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามนโยบายของรัฐบาล โดย มีความมุ่งหวังเพื่อให้ชุมชน เกิดความตระหนักในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้ตอบสนอง ความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน และพิจารณาให้ทุนอุดหนุน การวิจัยภายใต้ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ในครั้งนี้

คณะผู้วิจัย
มิถุนายน 2561

บทสรุปผู้บริหาร

บทนำ

โครงการวิจัย เรื่อง “การประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว : กรณีการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย (สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในชุมชนเป้าหมาย (การท่องเที่ยวโดยชุมชน) ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้การออกแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (mix - method) ทั้งวิธีการเชิงคุณภาพและวิธีการเชิงปริมาณ โดยออกแบบการวิจัยในลักษณะแบบ Exploratory Sequential Design ซึ่งเป็นการออกแบบวิธีการวิจัยที่เป็นลำดับขั้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนที่ 1 เริ่มต้นด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพก่อน เนื่องจากเป็นการศึกษาปรากฏการณ์ในบริบทพื้นที่ที่มีความเฉพาะ โดยดำเนินวิธีวิจัยภายใต้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้เนื้อหาอันนำมาสู่กระบวนการพัฒนาเครื่องมือสำหรับใช้ทำ การประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยขั้นตอนนี้เป็นการสอบถามความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการมาเที่ยวครั้งนี้ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สะท้อนข้อมูลผ่านการบอกเล่าว่านักท่องเที่ยวต้องการอะไรและคาดหวังอะไรจากการมาเที่ยวที่นี้ในครั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการจัดทำแบบประเมินความต้องการร่วมกับหลักการตามแนวคิดและทฤษฎี จากนั้น ขั้นตอนที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลภายใต้ผลที่ได้มาจากการวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้ประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยวในแต่ละชุมชน ในพื้นที่ศึกษา และใช้ข้อมูลจากที่ได้จากการประเมินมาประชุมกับชุมชน เพื่อให้ชุมชนรับรู้สถานการณ์ และนำไปสู่กระบวนการวางแผนการดำเนินงานของชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

โดยการเก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 นั้นใช้ระยะเวลา 2 เดือนแรก จากนั้น นำมาสู่การสร้างแบบประเมิน และทดสอบแบบประเมินผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และการ Try out เมื่อผลการตรวจสอบมั่นใจได้ว่าสามารถเก็บข้อมูลได้ก็ดำเนินการเก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 ซึ่งใช้ระยะเวลา 4 เดือน โดยขั้นตอนนี้มุ่งเน้นประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว กรณีการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย (สตูล สงขลา ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส) รวมทั้งหมด 10 ชุมชน โดยเป็นการประเมินทางอ้อม ผ่านการวัดระดับความคาดหวังในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสะท้อนถึงความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยมีเป้าหมายในการเก็บข้อมูลไว้ทั้งหมด จำนวน 400 ฉบับ โดยมุ่งไปที่ชุมชนทั้ง 10 ชุมชนๆ ละ 40 ตัวอย่าง เป็นอย่างน้อย โดยการคัดเลือกตัวอย่างของนักท่องเที่ยวในแต่ละชุมชนทั้ง 10 ชุมชน ใช้การเลือกตัวอย่าง โดยทำการสุ่มอย่างง่าย (Random sampling) สอบถามถึงความสนใจและยินดีในการให้ข้อมูลและคัดเลือกจากความเต็มใจในการให้ข้อมูลของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนที่ศึกษาทั้ง 10 ชุมชน ในช่วงที่คณะผู้วิจัยกำลังดำเนินการจัดเก็บข้อมูล อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนบ้านพญาบังสา อำเภอเมือง จังหวัดสตูล นั้นไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ตรงเป้าหมาย เนื่องจากในช่วงระยะเวลา 4 เดือนของการเก็บข้อมูลนั้น เป็นช่วงที่มีพายุเข้า ฝนตกหนักบ่อยครั้ง และมีปริมาณนักท่องเที่ยวน้อย

โดยกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลทั้ง 10 ชุมชน สรุปได้ดังนี้ 1) ชุมชนบ้านพญาบังสา อำเภอเมือง จังหวัดสตูล จำนวน 30 ตัวอย่าง 2) ชุมชนบากันใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล จำนวน 40 ตัวอย่าง 3) ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน อำเภอรือเสาะ จังหวัดสงขลา จำนวน 45 ตัวอย่าง 4) ชุมชนท่าหิน อำเภอ สทิงพระ จังหวัดสงขลา จำนวน 40 ตัวอย่าง 5) ชุมชนบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี จำนวน 40 ตัวอย่าง 6) ชุมชนบ้านทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จำนวน 40 ตัวอย่าง 7) ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 10 อำเภอเบตง จังหวัดยะลา จำนวน 40 ตัวอย่าง 8) ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 9 อำเภอธารโต จังหวัดยะลา จำนวน 40 ตัวอย่าง 9) ชุมชนวัดชลธาราสิงเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 40 ตัวอย่าง และ 10) ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 12 อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส จำนวน 45 ตัวอย่าง

สรุปผลการวิจัย

ภาพรวมข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่เป็นนักท่องเที่ยว จำนวน 400 ตัวอย่าง พบว่า เป็นเพศชาย 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 และเป็นเพศหญิง 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.0 โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวไทย จำนวน 377 คน คิดเป็นร้อยละ 94 เป็นชาวมาเลเซีย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ชาวสิงคโปร์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1 และเป็นชาวเยอรมนี จำนวน 1 คน คิด เป็นร้อยละ 0.5 ในส่วนของอายุนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 15 – 30 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 ในส่วนของอาชีพส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ รับจ้างทั่วไป และพนักงานบริษัทเอกชน เป็นส่วนใหญ่ และเมื่อพิจารณาจากรายได้ของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม ครั้งนี้ พบว่า รายได้ของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ที่ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 รองลงมาคือ ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 ซึ่งจากตัวเลขดังกล่าวนี้ถือเป็นตัวเลขที่ตรงกันข้ามกับรายงานรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร ซึ่งพบว่า จังหวัดนราธิวาสนั้น แม้จะมีรายได้ต่ำสุดของภาคใต้ แต่ก็ยังมีค่าเฉลี่ยสูงถึง 55,601 บาท/คน/ปี และเมื่อพิจารณาจากตัวเลขดังกล่าวนี้เป็นไปได้ว่า นักท่องเที่ยวกังวลในการตอบคำถาม เนื่องจากคำถามเรื่องรายได้นั้นต้องมีการคำนวณ และ นักท่องเที่ยวไม่อยากเสียเวลาจึงตอบค่าน้อยที่สุด หรือเนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่เปราะบางซึ่งนักท่องเที่ยวไม่อยากแจ้งข้อมูล

สำหรับลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่มีการเดินทางมานั้นสามารถจำแนกออกได้เป็น 4 ลักษณะ คือ ครอบครัว ซึ่งเป็นการเดินทางมามากที่สุด รองลงมาคือ คณะศึกษาดูงาน แบบหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม และเดินทางมาคนเดียว มีจำนวนน้อยที่สุด แต่ถ้าเทียบจำนวนแล้ว สัดส่วนของจำนวนนักท่องเที่ยว ที่มาเป็นคณะศึกษาดูงาน และแบบหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม พบได้ว่า มีการเดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนจำนวนมาก (สัดส่วนศึกษาดูงาน ร้อยละ 60 และเป็นหมู่คณะหรือกลุ่ม ร้อยละ 40) ซึ่งการเดินทางดังกล่าวนี้จะสัมพันธ์กับกลุ่มที่ดำเนินการจัดการท่องเที่ยวดังกล่าว นั่นคือ หน่วยงานรัฐ หน่วยงานทางการศึกษา ที่ส่วนใหญ่ได้ดำเนินการจัดให้มีการเดินทางเข้ามาเที่ยวในชุมชน ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวนี้จะพบว่า กลุ่มลูกค้าหลักของการท่องเที่ยวโดยชุมชนของพื้นที่ศึกษานั้นคือ องค์กรของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ที่มีการศึกษาดูงาน (ทั้งนี้ยกเว้นชุมชนคลองแดน ซึ่งเปิดเป็นตลาดน้ำ) ส่วนที่เหลือนั้นจะมีกลุ่มนักท่องเที่ยวเฉพาะ อาทิ ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 12 อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 10 อำเภอ เบตง จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่มี

การเคลื่อนไหวของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นผู้ร่วมอุดมการณ์ เดินทางหมุนเวียนกันมาเยี่ยมเยือน และ พาลูกหลานมาท่องเที่ยว เป็นต้น ทั้งนี้ ในส่วนของวัตถุประสงค์การมาท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ ข้อมูลนั้น พบว่า มีความคาดหวังในการท่องเที่ยวโดยอาศัยฐานทรัพยากรธรรมชาติเป็นหลัก เนื่องจาก พบว่า นักท่องเที่ยวจำเป็นต้องการท่องเที่ยวชมป่าไม้/ภูเขา เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาจะเป็นการศึกษา วัฒนธรรม เที่ยวชมทะเล/ชายหาด เป็นต้น ซึ่งวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ของนักท่องเที่ยวเหล่านี้ สะท้อน ให้เห็นถึงความต้องการมาสัมผัสบรรยากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ ประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่มี อยู่

ในส่วนของความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งเป็น การสะท้อนความต้องการของนักท่องเที่ยวทางอ้อม สามารถนำเสนอออกเป็นประเด็นต่างๆ ตามที่ได้ ศึกษา ดังนี้

1. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต

มิติดังกล่าว ถือว่าเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความจำเพาะเจาะจง (purpose) ที่จะ เข้าไปชมหรือเข้าไปท่องเที่ยว เนื่องจากวัฒนธรรมและ/หรือประเพณีบางอย่างนั้นเป็นช่วงฤดูกาล หรือช่วงจังหวะเวลา (timing) ไม่ได้มีการจัดแสดงหรือดำเนินการตลอดปี โดยจากผลการศึกษาจะ พบว่า ประเด็นมีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ต้นาเที่ยวชม ซึ่ง ประเด็นดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 10 ชุมชน อยู่ในระดับสูงถึง 4.18 (จาก 5 คะแนน) โดยประเด็น ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางของนักท่องเที่ยวที่คาดหวังในด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมใน ชุมชนนั้นเป็นประเภทนักท่องเที่ยวที่ต้องการเรียนรู้ และแสวงวิธีการดำรงชีวิตของคนในชุมชน ตลอดจน การจัดการอนุรักษ์เรื่องราว ทรัพยากรของท้องถิ่น ดังนั้น หากชุมชนมีรูปแบบแนวทางการอนุรักษ์ แหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจน และเป็นระบบ ย่อมเป็นการสร้างจุดเด่นของชุมชนในด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวกลุ่มศึกษาดูงาน และนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการเรียนรู้และเข้าใจรูปแบบ การดำเนินชีวิตของคนในชุมชน

2. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านสถานที่ท่องเที่ยว ภายในชุมชน

สำหรับประเด็นความคาดหวังของนักท่องเที่ยวด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนนี้ พบว่า ประเด็นมีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม มีค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 10 ชุมชน อยู่ในระดับสูง ถึง 4.24 (จาก 5 คะแนน) ซึ่งประเด็นนี้เป็นประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับเรื่องการจัดการสถานที่ ที่ท่องเที่ยว นอกเหนือจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีการบริการในชุมชนไม่ว่าจะเป็นการเดินป่า หรือล่อง แก่ง เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวไทยนั้น มักจะชอบความสบายในการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว และเดินทางมาเป็นหมู่คณะ และครอบครัว โดยความสวยงามด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนนั้น จะรวมถึงความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของตัวชุมชน และแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนอีก ด้วย แน่นอนว่าความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนนั้นจะเป็นแหล่งที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยว เดินทางกลับมาเที่ยวซ้ำ ตลอดจนเป็นการโฆษณาไปยังนักท่องเที่ยวอื่นแบบปากต่อปากอีกด้วย

3. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ประเด็นความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาตินั้น มิติด้านมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 10 ชุมชน อยู่ในระดับสูงถึง 4.46 (จาก 5 คะแนน) โดยประเด็นดังกล่าวจะเป็นตัวตั้งต้นของประเด็นอื่นๆ เช่น เมื่อทรัพยากรมีความอุดมสมบูรณ์ อากาศก็จะดีและบริสุทธิ์ ทรัพยากรก็就会有ความงดงาม โดยประเด็นดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่าฐานทรัพยากรธรรมชาติด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะเรื่องความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนนั้น จะเป็นสิ่งที่สำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวเพื่อเข้ามาพักผ่อน และใช้จ่ายใช้สอยในชุมชน ฉะนั้น การที่ชุมชนมีความหลากหลายทางด้านสายพันธุ์ของทรัพยากรธรรมชาติ (ทั้งพืช สัตว์ สิ่งแวดล้อม) จะส่งผลให้มูลค่าการท่องเที่ยวของพื้นที่นั้นๆ เกิดขึ้นในทิศทางบวกมากขึ้นด้วย ซึ่งเป็นไปได้ว่าหากท้องถิ่นชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาตินั้น ก็จะช่วยเป็นตัวดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เกิดความต้องการเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนนั้นๆ ด้วยเช่นกัน

4. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านความสะดวกสบายของที่พักอาศัย

สำหรับประเด็นนี้พบว่านักท่องเที่ยวรวมทั้ง 10 ชุมชน มีความคาดหวังเป็นอย่างยิ่งในเรื่องของการพักผ่อนที่เป็นส่วนตัว เงียบสงบพักผ่อนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งก็จะโยงถึงการเดินทางเข้าที่พักได้สะดวกสบาย โดยเนื้อหาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจนในกรณีพักผ่อนค้างคืนภายในชุมชน ประเด็นดังกล่าวนี้จะต้องย้อนกลับมาที่ชุมชนว่าการท่องเที่ยวในชุมชนนั้นต้องแตกต่างจากการท่องเที่ยวแบบอื่นๆ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวที่มีการดื่ม รับประทาน ร้องเพลงเสียงดัง เป็นต้น เพราะจากเนื้อหาดังกล่าวนั้นนักท่องเที่ยวคาดหวังในการเสพและพักผ่อนภายในชุมชนเพื่อสัมผัสบรรยากาศธรรมชาติและความสะดวกสบายอย่างเต็มที่

5. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ในประเด็นความปลอดภัยนั้น จากการตอบคำถามภาพรวมของนักท่องเที่ยวทั้ง 10 ชุมชน พบว่า มุ่งไปที่กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นหลัก เนื่องจากจะพบว่า ในหลายชุมชนนั้นมีกิจกรรมต่างๆ ที่แตกต่างกันออกไป โดยกิจกรรมเหล่านั้นสัมพันธ์ไปกับฐานทรัพยากรท้องถิ่น แน่นอนว่าในประเด็นความปลอดภัยนั้น เป็นเรื่องที่ชุมชนทุกชุมชนที่ทำการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้น ต้องตระหนักถึงอย่างมากและมีแนวทางหรือมาตรการรองรับด้วยเช่นกัน

6. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการบริการและของฝาก

ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในภาพรวมส่วนใหญ่ทั้ง 10 ชุมชนนั้นพบว่า มุ่งไปยังอัธยาศัยของคนในชุมชนการต้อนรับและการบริการ มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังสูงที่สุด ซึ่งแน่นอนว่าความคาดหวังในประเด็นดังกล่าวนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจในการเดินทางกลับมาท่องเที่ยวอีกภายในชุมชนและการตัดสินใจในการบอกต่อแก่คนรอบข้างหรือนักท่องเที่ยวอื่นผ่านการเล่าเรื่องความประทับใจจนทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องมากขึ้น

7. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านอาหาร

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลในภาพรวมทั้ง 10 ชุมชนที่ทำการศึกษ ส่วนใหญ่มีความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านอาหาร อยู่ในค่าเฉลี่ยระดับสูงในเรื่องการจะได้ทานอาหาร รสชาติอร่อย และอาหารเหล่านั้นต้องมีเอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น ทั้งนี้ประเด็นดังกล่าวนี้มีความเชื่อมโยงกับความต้องการในการการเดินทางมาท่องเที่ยวอีกครั้งและการตัดสินใจบอกต่อผู้อื่นหรือคนรู้จักของนักท่องเที่ยวเพื่อให้มาสัมผัสกับอาหารที่มีรสชาติอร่อยตามเอกลักษณ์ของชุมชนและท้องถิ่นนั้นๆ

8. ความสัมพันธ์ของประเด็นความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน

การหาความสัมพันธ์ของประเด็นความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน ทั้ง 10 ชุมชน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จากการศึกษาพบว่า ค่า R-Square ที่เข้าใกล้กับ 1 มากที่สุด คือ ตัวแปรประเด็นที่ 6 คือ ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการบริการ กับตัวแปรประเด็นที่ 7 คือ ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านอาหาร ($r = 0.642$) รองลงมาคือ ตัวแปรประเด็นที่ 2 คือ ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน กับตัวแปรประเด็นที่ 3 คือ ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านทรัพยากรธรรมชาติ ($r = 0.638$)

ทั้งนี้จากการศึกษาค้นพบว่า ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวนั้นเป็นไปในลักษณะสหธรรมชาติ และพหุคูณ เป็นหลัก โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้จะโยงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวต้องการเดินทางเพื่อมาเสพชมธรรมชาติและสัมผัสวัฒนธรรม ซึ่งประเด็นดังกล่าวอาจโยงไปถึงเรื่องการบริหารจัดการของชุมชนอีกด้วย

ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ ทำให้พบว่า กลุ่มชุมชนท่องเที่ยวที่ใช้เป็นพื้นที่ในการศึกษาครั้งนี้จำนวนทั้ง 10 ชุมชน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นไปในลักษณะของ “นักท่องเที่ยวจัดตั้ง” คือ นักท่องเที่ยวที่มาจากการทำงานยามว่างมาศึกษาดูงาน มาเป็นหมู่คณะหรือเป็นกลุ่ม ยกเว้นบางชุมชนที่มีการจัดตั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเปิดและสามารถเดินทางเข้าออกได้ง่าย เช่น ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน หรือชุมชนที่มีเครือข่ายประวัติศาสตร์ เช่น ชุมชนจุฬารณย์พัฒนา 9 ชุมชนจุฬารณย์พัฒนา 10 และชุมชนจุฬารณย์พัฒนา 12 อย่างไรก็ตาม จำนวนนักท่องเที่ยวเหล่านี้ยังมีความสำคัญอย่างมากเนื่องจาก 1) เป็นการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน และชุมชนมีโอกาสดูแลเรียนรู้กับชุมชนอื่นเช่นกัน 2) การท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวดังกล่าวช่วยต่อการบริหารจัดการและควบคุมดูแล และ 3) ชุมชนเกิดรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้ในช่วงดำเนินการเก็บข้อมูลทำให้สังเกตพบว่า 1) การท่องเที่ยวดังกล่าวยังไม่ได้ขยายตัวไปทั่วชุมชน หากแต่ยังกระจุกตัวอยู่เพียงกับกลุ่มผู้ดำเนินการที่ดำเนินการอยู่แล้วเพียงบางกลุ่ม และ 2) เมื่อกล่าวถึงการท่องเที่ยวโดยชุมชน คนในชุมชนส่วนใหญ่มองว่าเป็นแนวทางหลักในการสร้างรายได้

ข้อเสนอแนะ

ฉะนั้น อนาคตควรมีการดำเนินการใดๆ เช่น ศึกษาวิจัยหรือมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นลักษณะการมุ่งช่วยทำความเข้าใจและการดำเนินการในด้านการบริหารจัดการองค์กรในชุมชนท่องเที่ยวขึ้น โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อเข้ามาเป็น “เพื่อนคู่คิด คู่ทำ” ชุมชนเกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของร่วมกัน มีความผูกพัน รู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ซึ่งจะส่งผลต่อ

ความยั่งยืนในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่แต่ละชุมชนกำหนดไว้

นอกจากนี้ สิ่งที่ชุมชน และหน่วยงานภาคส่วนต่างๆ ควรร่วมกันผลักดันให้เกิดขึ้นกับทุกชุมชน คือ ประเด็นเรื่องความปลอดภัย ซึ่งถือเป็นประเด็นที่สำคัญที่ชุมชนต้องตระหนักรู้และมีมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว เพราะจะส่งผลเสียหายต่อภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของชุมชนเอง รวมทั้งความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวในการมาท่องเที่ยวอีกด้วย โดยการเสริมสร้างให้เกิดการตระหนักรู้หรือมีแนวทางการสร้างความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว อาจเป็นลักษณะของการดำเนินงานเชิงนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือชุมชนเอง หรือเชิงปฏิบัติอาจเป็นลักษณะของการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและหามาตรการในการสร้างความปลอดภัยให้เกิดขึ้นโดยวิธีการต่างๆ

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG 5950032
ชื่อโครงการ : การประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว : กรณีการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย (สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส)
นักวิจัย : ดร.ดนุวัศ สุวรรณวงศ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ดร.เกียรติศักดิ์ พันธุ์พงศ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ผศ.ดร.ภัทรพงษ์ เกริกสกุล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Email address : d.suwanvong@hotmail.com, panpong1@hotmail.com
และ patarapong@gs.swu.ac.th
ระยะเวลาโครงการ : 1 ปี (ตั้งแต่ 1 เมษายน 2559 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2560)

โครงการวิจัยการประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว: กรณีการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย (สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยว ในชุมชนเป้าหมาย ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย วิธีการศึกษารั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้เครื่องมือแบบประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักท่องเที่ยวที่ลงมาท่องเที่ยวในชุมชนทั้ง 10 ชุมชน ได้แก่ 1) ชุมชนบ้านพญาบังสา อำเภอเมือง จังหวัดสตูล 2) ชุมชนบ้านบากันใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล 3) ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน อำเภอรือเสาะ จังหวัดสงขลา 4) ชุมชนท่าหิน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา 5) ชุมชนบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี 6) ชุมชนบ้านทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี 7) ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 10 อำเภอเบตง จังหวัดยะลา 8) ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 9 อำเภอธารโต จังหวัดยะลา 9) ชุมชนวัดชลธาราสิงเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส และ 10) ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 12 อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส โดยดำเนินการเก็บแบบประเมินความต้องการ จำนวนทั้งหมด 400 ชุด ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นั้นเป็นชาวไทย และส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเป็นหมู่คณะ และเพื่อศึกษาดูงาน อายุนักท่องเที่ยวอยู่ระหว่าง 15 – 40 ปี วัตถุประสงค์การมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่ คือ การเที่ยวชมธรรมชาติ ป่า เขา โดยความสัมพันธ์ของความคาดหวังของนักท่องเที่ยวด้านอาหาร และด้านบริการสูงสุด ($r=0.642$) รองลงมาคือ ด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน และด้านทรัพยากรธรรมชาติ ($r=0.638$) ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวคาดหวังที่จะท่องเที่ยวธรรมชาติ และพักผ่อนเป็นหลัก และนักท่องเที่ยวใช้จ่ายต่อครั้งอยู่ที่ 1,749 บาท และนักท่องเที่ยวสามารถจ่ายเพิ่มขึ้นเป็น 2,456 เมื่อชุมชนปรับปรุงให้ได้ตามที่นักท่องเที่ยวคาดหวัง

คำสำคัญ: การประเมินความต้องการ นักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวโดยชุมชน

Abstract

Project code : RDG 5950032
Project title : Needs Assessment of Tourist : Case in Community Base
Tourism in 5 Southern Border provinces of Thailand (Satun,
Songkhla, Pattani, Yala and Narathiwat)
Investigator : Dr.Danuvat Suwanvong, Songkhla Rajabhat University
Dr.Kiattisak Panpong, Songkhla Rajabhat University
Asst.Prof.Dr.Patarapong Kreoksakul, Srinakharinwirot University
Email address : d.suwanvong@hotmail.com, panpong1@hotmail.com
and patarapong@g.swu.ac.th
Project duration: 1 year (From 1 April 2016 to 31 March 2017)

The Needs Assessment of Tourist: Case in Community Base Tourism in 5 Southern Border provinces of Thailand (Satun, Songkhla, Pattani, Yala and Narathiwat) project are objectives for needs assessment of tourism in communities of the 5 Southern Border provinces of Thailand. This a quality research technique, the tool use needs assessment of tourist form to collecting data, the data sources collected from 400 sampling in 10 communities are 1) Phayabangsa community in Maung district of Satun province, 2) Bakanyai community in Maung district of Satun province, 3) Klongdan community in Ranod district of Songkhla province, 4) Thahin community in Sathingpha district of Songkhla province, 5) Bangphu community in Yaring district of Pattani province 6) Saikhaw community in Kokpho district of Pattani province, 7) Jurapond Patana 10 community in Batong district of Yala province, 8) Jurapond Patana 9 community in Thanto district of Yala province, 9) Watchontara Singhe in Takbai district of Narathwat province, and 10) Jurapond Patana 12 community in Sukerin district of Narathiwat province. Result, almost tourist is Thai people, and group tour travel. Age almost between 15-40 years old, the objective of tourism for appreciating forest and mountain, the correlation of needs of tourist main are food and services ($r=0.642$), second landscape and natural resources ($r=0.638$). However, the tourist expects to natural resources and relax, so the tourist expenditure 1,749 Baht per trip, and the tourist can expend to 2,456 Baht per trip if communities improve to excepts of the tourist.

Keyword: Needs Assessment, Tourist, Community Base Tourism

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
บทคัดย่อ	ช
ABSTRACT	ฅ
สารบัญ	ญ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญรูปภาพ	ธ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์	4
1.6 ข้อจำกัดของการวิจัยครั้งนี้	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แนวคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน	5
2.2 แนวคิดของการประเมินความต้องการ	8
2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความต้องการ	9
2.4 การประเมินนักท่องเที่ยว	12
2.5 การประเมินความต้องการในด้านการท่องเที่ยว	12
2.6 บทเรียนการประเมินความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	14
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	15
3.1 ขั้นตอน วิธีการ และเครื่องมือดำเนินงานวิจัย	15
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	16
3.3 การพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว	19
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	19
บทที่ 4 ผลการศึกษา	21
4.1 จังหวัดสตูล	22
4.2 จังหวัดสงขลา	40
4.3 จังหวัดปัตตานี	59
4.4 จังหวัดยะลา	78
4.5 จังหวัดนราธิวาส	97
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการศึกษา	117
5.1 สรุปและอภิปรายผล	117
5.2 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	123

เอกสารอ้างอิง	126
ภาคผนวก	130
ภาคผนวก ก ผลการศึกษาวิจัยขั้นตอนที่ 1 เพื่อหาประเด็นสำหรับสร้างเครื่องมือ ประเมินในขั้นตอนที่ 2	131
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ปลายเปิดความคาดหวังของนักท่องเที่ยว ต่อการมาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน.....	141
ภาคผนวก ค แบบประเมิน (สอบถาม) ความคาดหวังของนักท่องเที่ยว ที่มาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน.....	143
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงและความสอดคล้อง ของ แบบประเมิน (แบบสอบถาม).....	148

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ความเชื่อมั่น โดยอาศัยหลักความน่าจะเป็นทางสถิติ	17
ตารางที่ 2 สรุปจำนวนตัวอย่างจำแนกตามชุมชนที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้	18
ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ	22
ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ	22
ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ	23
ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน	23
ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง	23
ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน	24
ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม	24
ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว	24
ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต	25
ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน	26
ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ	26
ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักอาศัย	27
ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม	28
ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก	29
ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านอาหาร	29
ตารางที่ 18 กิจกรรมที่อยากให้ชุมชนเพิ่มเติมในแหล่งท่องเที่ยว	30
ตารางที่ 19 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้	30
ตารางที่ 20 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในอนาคตเมื่อมีการปรับปรุง	31
ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ	32
ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ	32
ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ	32
ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน	32

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง	33
ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน	33
ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกหมู่คณะหรือแบกกลุ่ม	33
ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว	34
ตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต	34
ตารางที่ 30 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน	35
ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	36
ตารางที่ 32 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน ความสะดวกสบายของที่พักรอภัย	36
ตารางที่ 33 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน ความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม	37
ตารางที่ 34 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน การบริการและของฝาก	38
ตารางที่ 35 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน อาหาร	39
ตารางที่ 36 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้	39
ตารางที่ 37 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในอนาคตเมื่อมี การ ปรับปรุง	40
ตารางที่ 38 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ.....	40
ตารางที่ 39 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ	41
ตารางที่ 40 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ.....	41
ตารางที่ 41 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	41
ตารางที่ 42 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง.....	42
ตารางที่ 43 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน	42
ตารางที่ 44 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกหมู่คณะหรือแบกกลุ่ม	42
ตารางที่ 45 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว	43
ตารางที่ 46 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต.....	43
ตารางที่ 47 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน สถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน.....	44
ตารางที่ 48 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติ	45

ตารางที่ 49 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน ความสะดวกสบายของที่พักอาศัย.....	45
ตารางที่ 50 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน ความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม.....	46
ตารางที่ 51 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน การบริการและของฝาก.....	47
ตารางที่ 52 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน อาหาร.....	48
ตารางที่ 53 กิจกรรมที่อยากให้ชุมชนเพิ่มเติมในแหล่งท่องเที่ยว.....	48
ตารางที่ 54 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้	49
ตารางที่ 55 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในอนาคตเมื่อมี การ ปรับปรุง.....	49
ตารางที่ 56 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ.....	50
ตารางที่ 57 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ.....	50
ตารางที่ 58 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ.....	50
ตารางที่ 59 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	51
ตารางที่ 60 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง.....	51
ตารางที่ 61 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน.....	51
ตารางที่ 62 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว.....	52
ตารางที่ 63 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต.....	52
ตารางที่ 64 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน สถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน.....	53
ตารางที่ 65 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติ.....	54
ตารางที่ 66 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน ความสะดวกสบายของที่พักอาศัย.....	55
ตารางที่ 67 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน ความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม.....	56
ตารางที่ 68 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน การบริการและของฝาก.....	56
ตารางที่ 69 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน อาหาร.....	57
ตารางที่ 70 กิจกรรมที่อยากให้ชุมชนเพิ่มเติมในแหล่งท่องเที่ยว.....	58

ตารางที่ 71 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้	58
ตารางที่ 72 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในอนาคตเมื่อมีการปรับปรุง	58
ตารางที่ 73 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ	59
ตารางที่ 74 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสัญชาติ	59
ตารางที่ 75 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ	60
ตารางที่ 76 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ	60
ตารางที่ 77 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน	60
ตารางที่ 78 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง	61
ตารางที่ 79 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน	61
ตารางที่ 80 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม	61
ตารางที่ 81 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว	62
ตารางที่ 82 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต	62
ตารางที่ 83 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน	63
ตารางที่ 84 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	64
ตารางที่ 85 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านความสะดวกสบายของที่พักราคาย	65
ตารางที่ 86 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม	65
ตารางที่ 87 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านการบริการและของฝาก	66
ตารางที่ 88 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านอาหาร	67
ตารางที่ 89 กิจกรรมที่อยากให้ชุมชนเพิ่มเติมในแหล่งท่องเที่ยว	67
ตารางที่ 90 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้	68
ตารางที่ 91 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในอนาคตเมื่อมีการปรับปรุง	68
ตารางที่ 92 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ	69
ตารางที่ 93 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสัญชาติ	69
ตารางที่ 94 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ	69
ตารางที่ 95 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ	70

ตารางที่ 96 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	70
ตารางที่ 97 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง.....	70
ตารางที่ 98 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน.....	71
ตารางที่ 99 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม.....	71
ตารางที่ 100 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว.....	71
ตารางที่ 101 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต.....	72
ตารางที่ 102 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน สถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน.....	73
ตารางที่ 103 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติ.....	73
ตารางที่ 104 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน ความสะดวกสบายของที่พักราคาย.....	74
ตารางที่ 105 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน ความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม.....	75
ตารางที่ 106 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน การบริการและของฝาก.....	76
ตารางที่ 107 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน อาหาร.....	76
ตารางที่ 108 กิจกรรมที่อยากให้ชุมชนเพิ่มเติมในแหล่งท่องเที่ยว.....	77
ตารางที่ 109 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้	77
ตารางที่ 110 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในอนาคตเมื่อมี การ ปรับปรุง.....	78
ตารางที่ 111 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ.....	79
ตารางที่ 112 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสัญชาติ.....	79
ตารางที่ 113 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ.....	79
ตารางที่ 114 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ.....	79
ตารางที่ 115 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	79
ตารางที่ 116 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง.....	80
ตารางที่ 117 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน.....	80
ตารางที่ 118 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม.....	80
ตารางที่ 119 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว.....	81
ตารางที่ 120 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต.....	81

ตารางที่ 121 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน	82
ตารางที่ 122 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	83
ตารางที่ 123 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านความสะดวกสบายของที่พักราคาย	84
ตารางที่ 124 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม	85
ตารางที่ 125 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านการบริการและของฝาก	85
ตารางที่ 126 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านอาหาร	86
ตารางที่ 127 กิจกรรมที่อยากให้ชุมชนเพิ่มเติมในแหล่งท่องเที่ยว	87
ตารางที่ 128 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้	88
ตารางที่ 129 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในอนาคตเมื่อมีการปรับปรุง	88
ตารางที่ 130 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ	89
ตารางที่ 131 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสัญชาติ	89
ตารางที่ 132 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ	89
ตารางที่ 133 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ	89
ตารางที่ 134 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน	89
ตารางที่ 135 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง	90
ตารางที่ 136 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน	90
ตารางที่ 137 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม	90
ตารางที่ 138 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว	91
ตารางที่ 139 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต	91
ตารางที่ 140 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน	92
ตารางที่ 141 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	93
ตารางที่ 142 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านความสะดวกสบายของที่พักราคาย	93
ตารางที่ 143 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม	94

ตารางที่ 144 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน การบริการและของฝาก	95
ตารางที่ 145 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านอาหาร	96
ตารางที่ 146 กิจกรรมที่อยากให้ชุมชนเพิ่มเติมในแหล่งท่องเที่ยว	96
ตารางที่ 147 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้	97
ตารางที่ 148 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ	97
ตารางที่ 149 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสัญชาติ.....	98
ตารางที่ 150 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ	98
ตารางที่ 151 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ.....	98
ตารางที่ 152 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	98
ตารางที่ 153 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง.....	99
ตารางที่ 154 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน.....	99
ตารางที่ 155 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม	99
ตารางที่ 156 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว	100
ตารางที่ 157 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต	100
ตารางที่ 158 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน สถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน	101
ตารางที่ 159 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติ	102
ตารางที่ 160 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน ความสะดวกสบายของที่พักรอภัย.....	102
ตารางที่ 161 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน ความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม	103
ตารางที่ 162 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน การบริการและของฝาก	104
ตารางที่ 163 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน อาหาร	105
ตารางที่ 164 กิจกรรมที่อยากให้ชุมชนเพิ่มเติมในแหล่งท่องเที่ยว	105
ตารางที่ 165 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้	106
ตารางที่ 166 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในอนาคตเมื่อมี การ ปรับปรุง	106
ตารางที่ 167 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ	107

ตารางที่ 168 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสัญชาติ.....	107
ตารางที่ 169 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ.....	107
ตารางที่ 170 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ.....	107
ตารางที่ 171 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	108
ตารางที่ 172 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง.....	108
ตารางที่ 173 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน.....	108
ตารางที่ 174 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม.....	109
ตารางที่ 175 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว.....	109
ตารางที่ 176 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต.....	110
ตารางที่ 177 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน สถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน.....	110
ตารางที่ 178 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติ.....	111
ตารางที่ 179 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน ความสะดวกสบายของที่พักอาศัย.....	112
ตารางที่ 180 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน ความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม.....	113
ตารางที่ 181 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน การบริการและของฝาก.....	113
ตารางที่ 182 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้าน อาหาร.....	114
ตารางที่ 183 กิจกรรมที่อยากให้ชุมชนเพิ่มเติมในแหล่งท่องเที่ยว.....	115
ตารางที่ 184 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้	115
ตารางที่ 185 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในอนาคตเมื่อมีการ ปรับปรุง.....	116
ตารางที่ 186 ความสัมพันธ์ของตัวแปรประเด็นความคาดหวังของนักท่องเที่ยวทั้ง 10 ชุมชน.....	122
ตารางที่ 187 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งที่แต่ละชุมชนควรดำเนินการเร่งด่วน.....	124
ตารางที่ 188 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวภายในชุมชนวิถีพุทธคลองแดน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา.....	132
ตารางที่ 189 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวภายในชุมชนท่าหิน อำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา.....	134
ตารางที่ 190 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวภายในชุมชนบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี.....	134

ตารางที่ 191 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวภายในชุมชนบ้านทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	135
ตารางที่ 192 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวภายในชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 10 อำเภอเบตง จังหวัดยะลา	136
ตารางที่ 193 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวภายในชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 9 อำเภอธารโต จังหวัดยะลา	136
ตารางที่ 194 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวภายในชุมชนวัดชลธาราสিংเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส	137
ตารางที่ 195 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวภายในชุมชนบ้านพญาบังสา ชุมชนบักันใหญ่ จังหวัดสตูล และชุมชนสุคีริน จังหวัดนราธิวาส	138

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
รูปภาพที่ 2 วัฏจักรการพัฒนาเครื่องมือการประเมินความต้องการ	11

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

การประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว (needs assessment of tourist) นั้น เป็นการพัฒนาฐานแนวคิดจากการทบทวนแนวคิดเรื่องพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว (tourism behavior concept) ซึ่งได้มีการศึกษาไว้ในระดับหนึ่ง โดยเนื้อหาเหล่านั้นได้แสดงถึงปัจจัยที่ส่งผลให้นักท่องเที่ยวได้ตัดสินใจมาท่องเที่ยวในสถานที่เหล่านั้น อาทิ การศึกษาของ นัฐพงศ์ คูมา (2549) ที่ได้รายงานถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวว่าคนกลุ่มนั้นมีเป้าหมายมาเพื่ออะไร แล้วมาจำนวนกี่ครั้ง เพื่อพิจารณาถึงการมาซ้ำของนักท่องเที่ยว ตลอดจนการมาและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และระยะเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยว เช่นเดียวกับการศึกษาของ สมบัติ นันทนา (2555) ที่ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีน โดยมิติการศึกษามุ่งแสดงถึงเป้าหมายของการเดินทาง การเดินทางซ้ำ ตลอดจนพฤติกรรมทางด้านเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ฐานการศึกษาด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเหล่านี้ ได้แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวเหล่านี้มีกระบวนการในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวอย่างเป็นกระบวนการและสามารถพยากรณ์ถึงทิศทางการท่องเที่ยวในสถานที่นั้นๆ ตลอดจนนำไปสู่การปรับปรุงของรูปแบบสถานที่ท่องเที่ยวที่มีการดำเนินการอยู่อีกด้วย (ไพรัตน์ สุระศิริานนท์, 2556)

ทั้งนี้ มุมมองด้านการประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยวนั้น ถือเป็นมิติทางด้านการศึกษาของแนวทางเชิงระบบ (systems approach) โดยพิจารณาองค์ประกอบสำคัญของลูกค้า คือ นักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นตัวผู้ประเมินถึงความต้องการ โดยพิจารณาในประเด็นความต้องการต่างๆ และมุ่งพิจารณาถึงความคาดหวังร่วมด้วย ทั้งนี้ กระบวนการดังกล่าวนี้ยังรวมไปถึงการประเมินศักยภาพขององค์กร สถานที่ด้านการท่องเที่ยวอีกด้วย โดยกระบวนการดังกล่าวนี้ยังเป็นการสะท้อนถึงการดำเนินงานขององค์กรอีกด้วย (Hospitality Newfoundland and Labrador, 2010) นอกจากนี้ การประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว ยังเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าองค์กร และ/หรือ สถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้น จำเป็นต้องมีการปรับปรุง การพัฒนา หรือการทํานุบำรุงองค์กรอย่างไรต่อไปอีกด้วย (United State Agency International Development, 2007) โดยการศึกษาเพื่อประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยวในชุมชนที่มีการจัดการด้าน “การท่องเที่ยวโดยชุมชน” ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย เป็นผลสืบเนื่องมาจากการดำเนินงานวิจัยของคณะทำงานวิจัยภายใต้แผนงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้สู่อาเซียน” ในปี พ.ศ. 2557 (นราวุธ บัวขวัญ และคณะ, 2557) ซึ่งได้ค้นพบตัวชี้วัดด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนของพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้ การดำเนินงานในช่วงระยะเวลาต่อมา คณะทำงานได้มีการพัฒนาเชื่อมโยงพื้นที่การศึกษาไปสู่พื้นที่พรมแดนของประเทศมาเลเซียที่ติดกับพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งส่วนหนึ่งของแผนงานคือ การศึกษาขีดความสามารถของชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว: กรณีการท่องเที่ยว โดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ได้อาศัยพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการศึกษาจาก “แผนศึกษาโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับกลุ่มจังหวัดใกล้เคียงเชิงวัฒนธรรมภายใต้งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2557” ซึ่งได้มีการดำเนินการสำรวจด้านการท่องเที่ยว โดยชุมชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และโครงการวิจัย “การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) และ 4 รัฐ (กลันตัน เปรัก เคดาห์ และเปอร์ลิส) ของประเทศมาเลเซีย ภายใต้มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนสู่อาเซียน” โดยการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จะทำการศึกษาเฉพาะพื้นที่ในประเทศไทยเท่านั้น โดยเป้าหมายการศึกษา คือ ชุมชนบ้านพญาบังสา อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ชุมชนบ้านบากันใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ชุมชน วิถีพุทธคลองแดน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ชุมชนท่าหิน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ชุมชน บางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ชุมชนบ้านทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 10 อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 9 อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ชุมชนวัดชลธาราสิงเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส และชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 12 อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส ทั้งนี้ การดำเนินการโครงการดังกล่าวนี้ จะเป็นการศึกษาเพื่อที่จะสะท้อนให้เห็นความต้องการและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้ ชุมชนสามารถนำไปปรับใช้เพื่อการวางแผนการดำเนินงานสำหรับปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนา รูปแบบการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมและเกิดความยั่งยืนต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในชุมชนเป้าหมาย (การท่องเที่ยวโดยชุมชน) ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ทำการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชุมชนท่องเที่ยวในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสตูล จังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส จำนวนจังหวัดละ 2 ชุมชน รวมจำนวนทั้งสิ้น 10 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนบ้านพญาบังสา อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ชุมชนบ้านบากันใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ชุมชนท่าหิน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ชุมชนบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ชุมชนบ้านทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 10 อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 9 อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ชุมชนวัดชลธาราสิงเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส และชุมชนสุคีริน อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

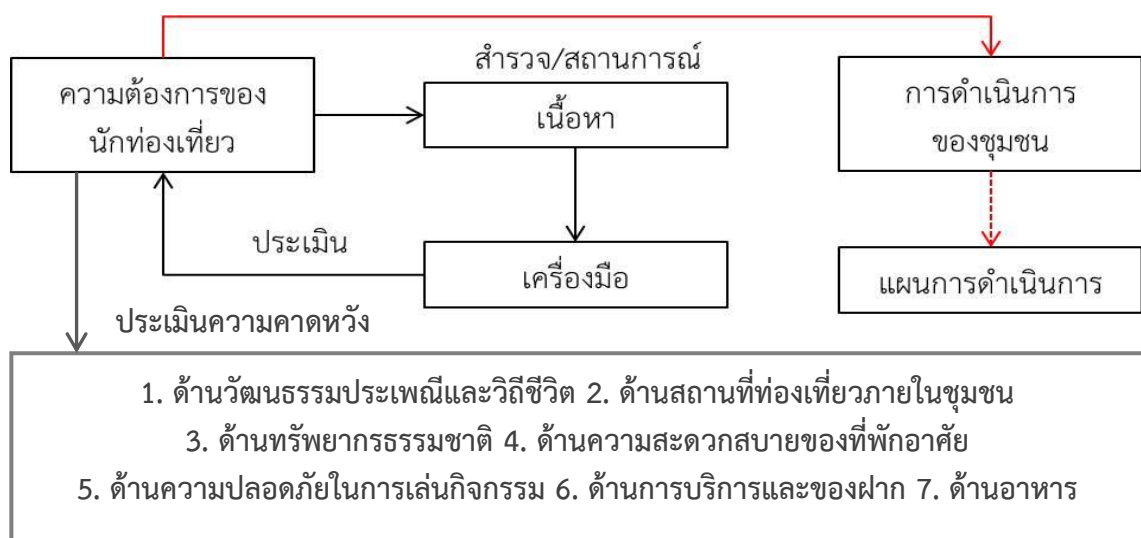
การประเมินความต้องการ (ความคาดหวัง) ของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ตัวแทนศึกษา จำนวน 10 ชุมชน ในเขต 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศ (จังหวัดละ 2 ชุมชน)

1.3.3 ขอบเขตด้านประชากร

นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่การท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนที่ศึกษา ทั้ง 10 ชุมชน ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเพื่อการประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยวในครั้งนี้ เป็นมุมมองการประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อค้นหาคำตอบโดยอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งแนวทางการดำเนินการนั้นจะพิจารณากรอบของความ ต้องการ และความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว และ/หรือชุมชนที่มีการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน (ชุมชนพื้นที่เป้าหมายของการศึกษา) โดยจะเริ่มต้นจากการทำการสำรวจ เพื่อให้ได้เนื้อหาสำหรับนำมาพัฒนาเป็นเครื่องมือ (tools) เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว จากนั้น ผลการประเมินจะถูกส่งผ่านไปยังคณะกรรมการดำเนินการของชุมชนต่างๆ ที่เป็นชุมชนพื้นที่เป้าหมายของการศึกษารั้งนี้ทั้ง 10 ชุมชน เพื่อเป็นการสะท้อนการดำเนินงาน หรือผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน และนำไปสู่การวางแผนหรือปรับกลยุทธ์การดำเนินงานของแต่ละชุมชนที่ดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้ตอบสนองต่อนักท่องเที่ยวมากขึ้นโดยยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของความเป็นชุมชนท้องถิ่นและความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติฐานเดิม ดังแสดงในรูปภาพที่ 1



รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 นิยามศัพท์

ความคาดหวัง (expectation) หมายถึง ความคิดของนักท่องเที่ยวก่อนมาถึงสถานที่ท่องเที่ยว หรือก่อนทำกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว และ/หรือชุมชน ทั้งนี้ โดยความคาดหวังนั้นอาจเป็นนามธรรม (abstract) โดยเป็นความคิดหลักในการตัดสินใจเพื่อจะเดินทางมายังสถานที่ท่องเที่ยวนั้นๆ

ความต้องการ (needs) หมายถึง สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการในการที่จะได้รับหรือให้สถานที่ท่องเที่ยวเป็นไปตามความคาดหวัง โดยนักท่องเที่ยวประสงค์ที่จะได้รับการบริการ ดำเนินกิจกรรม เยี่ยมชม และอื่นๆ ที่เป็นไปตามความประสงค์ของนักท่องเที่ยว โดยปราศจากเงื่อนไขของสถานที่ท่องเที่ยว

การประเมิน (assessment) หมายถึง กระบวนการทำการตรวจวัดระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีความประสงค์ที่ต้องการจะให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นเป็นอย่างไร ความเข้าใจถึงเนื้อหาของนัยของการท่องเที่ยวโดยชุมชน และประสงค์จะให้ชุมชนจัดสรรอะไรเพิ่มเติมผ่านการวัดความต้องการโดยการประเมินทางอ้อมจากการวัดระดับความคาดหวัง แต่ภายใต้การประเมินนี้ ในการวิเคราะห์จำเป็นจะต้องเปรียบเทียบกับเป้าหมายของชุมชนร่วมด้วย

นักท่องเที่ยว (tourism) หมายถึง บุคคล กลุ่มคน ที่เป็นบุคคลภายนอกชุมชนที่เข้ามาเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยว โดยมีเป้าหมายเพื่อมารับบริการ พักผ่อน ซื้อของ เยี่ยมชม แหล่งท่องเที่ยว หรือสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่ดำเนินการศึกษา

1.6 ข้อจำกัดของการวิจัยครั้งนี้

1. เนื่องจากระยะเวลาการวิจัยครั้งนี้ค่อนข้างจำกัด โดยเฉพาะในช่วงระยะเวลา 4 เดือนของการเก็บข้อมูลนั้น เป็นช่วงที่มีพายุเข้า ฝนตกหนักบ่อยครั้ง และมีปริมาณนักท่องเที่ยวน้อย ทำให้บางชุมชนที่ได้รับผลกระทบ เช่น ชุมชนบ้านพญาบังสา จังหวัดสตูล ได้แบบสอบถามกลับมาไม่ตรงเป้าหมาย จึงจำเป็นต้องเพิ่มสัดส่วนที่ขาด ไปยังบางชุมชนที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวในช่วงเก็บข้อมูลเข้ามาเป็นจำนวนมาก แต่ไม่เกิน 5 ฉบับ

2. การศึกษาครั้งนี้ มุ่งเน้นที่นักท่องเที่ยวชาวไทย เนื่องจากด้วยระยะเวลาการเก็บข้อมูลที่ต้องใช้เวลามาก ทำให้คณะผู้วิจัยไม่สามารถจัดเก็บได้ด้วยตนเองทั้งหมด ต้องอาศัยตัวแทนชุมชน ซึ่งเป็นนักวิจัยร่วมดำเนินการช่วยจัดเก็บข้อมูล ซึ่งอาจมีปัญหาด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ประกอบกับไม่ได้มีแบบสอบถามฉบับภาษาต่างประเทศอื่นๆ แต่ใช้วิธีการสื่อสารโดยผู้วิจัย ฉะนั้น บางส่วนที่กลุ่มตัวอย่างเป็นชาวต่างประเทศ เนื่องจากเป็นช่วงที่คณะผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองพอดี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

พจนานุกรม (2546) ได้ระบุว่า แนวคิดและต้นกำเนิดของคำว่า อีโคทัวร์ริซึม (ecotourism) มาจากประเทศตะวันตก มีการให้คำนิยามคำนี้หลากหลายขึ้นอยู่กับภูมิหลังของแต่ละคนหรือสังคมที่ผู้เขียนหรือนักวิชาการคลุกคลีอยู่ โดยส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาที่คู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในบริบทสังคมไทยที่คนกับธรรมชาติมีความผูกพันใกล้ชิดกัน แนวคิดนี้จึงเน้นบทบาทของคนและชุมชนมากขึ้น ในส่วนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ว่า “การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศในพื้นที่ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน” ซึ่งมองว่าคนและชุมชนเข้าไปมีบทบาทในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในลักษณะของการเข้าไปมีส่วนร่วมกับส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยมีแหล่งธรรมชาติเป็นฐาน

จากบทเรียนของการพัฒนาประเทศ โครงการพัฒนาหลายโครงการเป็นโครงการที่ดีแต่ไม่สามารถทำได้เนื่องจากมองที่โครงการเป็นตัวตั้งไม่ได้มองที่ประชาชน ดังนั้น การให้บทบาทและความสำคัญของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและรู้สึกเป็นเจ้าของ เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาที่ยั่งยืน ในส่วนขององค์กรประชาชน และองค์กรพัฒนาเอกชน เห็นว่าหากจะให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศยั่งยืน ต้องมองที่ชุมชนเป็นศูนย์กลาง จึงเกิดแนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชนขึ้น

“การท่องเที่ยวโดยชุมชน (community base tourism) คือ การท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม กำหนดทิศทางโดยชุมชน จัดการโดยชุมชน เพื่อชุมชน และชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของมีสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน ” โดยมองว่าการท่องเที่ยวต้องทำงานครอบคลุม 5 ด้าน พร้อมกัน ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม โดยมีชุมชนเป็นเจ้าของและมีส่วนในการจัดการ

นอกจากนี้ การท่องเที่ยวยังสามารถเป็นเครื่องมือในการพัฒนา โดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเงื่อนไขและสร้างโอกาสให้องค์กรชุมชนเข้ามามีบทบาทสำคัญในการวางแผนทิศทางการพัฒนาชุมชนของตนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนที่มีแนวโน้มว่าการท่องเที่ยวจะรุกคืบเข้าไปถึง หรือต้องการเปิดเผยชุมชนของตนให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ให้มีการสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการวางแผน การบริหารจัดการทรัพยากรและกระจายอำนาจการตัดสินใจ โดยเน้นความสำคัญของการจัดการธรรมชาติแวดล้อมและใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนไปพร้อมกัน โดยในช่วง 2 - 3 ปี ที่ผ่านมาคำว่า "Community-based Tourism : CBT" การท่องเที่ยวที่ให้ชุมชนเป็นฐานการบริหารจัดการ "การท่องเที่ยวโดยชุมชน" เป็นที่รู้จักและใช้กันอย่างแพร่หลายในหลายๆ ความหมาย ความเข้าใจและประสบการณ์ ซึ่งการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นส่วนหนึ่งที่จะนำไปสู่

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ เป็นเรื่องการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การจัดการด้านโฮมสเตย์ ที่ต้องมี “ชุมชน” เป็นส่วนประกอบสำคัญ (วีระพล ทองมา และ ประเจต อำนาง, 2547)

ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน ที่ได้นิยามไว้ว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community - Based Tourism) คือ การท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม กำหนดทิศทางโดยชุมชน จัดการโดยชุมชน เพื่อชุมชน และชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของมีสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน โดยดำเนินการภายใต้องค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม แบ่งเป็น
 - ชุมชนมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และมีวิถีการผลิตที่พึ่งพา และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
 - ชุมชนมีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น
2. ด้านองค์กรชุมชน แบ่งเป็น
 - ชุมชนมีระบบสังคมที่เข้าใจกัน
 - มีปราชญ์หรือผู้มีความรู้และทักษะในเรื่องต่างๆ หลากหลาย
 - ชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของและเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา
3. ด้านการจัดการ
 - มีกฎและกติกาในการจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว
 - มีองค์กรหรือกลไกในการทำงานเพื่อจัดการการท่องเที่ยวและสามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับการพัฒนาชุมชนโดยรวมได้
 - มีการกระจายผลประโยชน์ที่เป็นธรรม
 - มีกองทุนที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน
4. ด้านการเรียนรู้
 - ลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างการรับรู้และความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่าง
 - มีระบบจัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชาวบ้านกับผู้มาเยือน
 - สร้างจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ทั้งในส่วนของชาวบ้านและผู้มาเยือน

ทั้งนี้ การดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่แท้จริง ควรมีหลักการดังนี้

1. ชุมชนเป็นเจ้าของ
2. ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจ
3. ส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเอง
4. ยกระดับคุณภาพชีวิต
5. มีความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม
6. คงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น
7. ก่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างคนต่างวัฒนธรรม

8. เคารพในวัฒนธรรมที่แตกต่างและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
9. เกิดผลตอบแทนที่เป็นธรรมแก่คนท้องถิ่น
10. มีการกระจายรายได้สู่สาธารณประโยชน์ของชุมชน

ซึ่งการที่จะให้ชุมชนดำเนินการท่องเที่ยวตามหลักการดังกล่าวข้างต้น มีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว ในขณะเดียวกัน ก็ต้องรณรงค์กับคนในสังคมให้เห็นความแตกต่างของการท่องเที่ยวโดยชุมชนกับการท่องเที่ยวทั่วไป กระตุ้นให้คนในสังคมเห็นความสำคัญและเป็นนักท่องเที่ยวที่สนใจการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าของบ้านกับผู้มาเยือน นอกจากนี้ ยังเป็นการเพิ่มการรับรู้และความเข้าใจในบทบาทของชุมชนท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเป็นการกำลังใจหรือสนับสนุนให้เกิดความต่อเนื่องในการทำงานอนุรักษ์ ทั้งด้านธรรมชาติและวัฒนธรรม

โดยรูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยทั่วไป มี 3 รูปแบบ ได้แก่

1. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวปกติของชุมชน
2. ศึกษาดูงาน เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งการบรรยาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้ผู้มาศึกษาดูงานได้เข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบท หรือวัตถุประสงค์ของการศึกษาดูงาน
3. จิตอาสา เป็นกิจกรรมเพิ่มเติมสำหรับอาสาสมัครที่ต้องการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

นอกจากนั้น ชุมชนควรมีความเข้าใจว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะเข้ามาเรียนรู้จากการท่องเที่ยวโดยชุมชนในรูปแบบต่างๆ เช่น

1. ค้นหา สืบถามความงามที่เรียบง่ายของหมู่บ้านในชนบท และมีส่วนร่วมในวิถีชีวิตของคนในชุมชน
2. เรียนรู้ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชนที่มีความหลากหลายแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น
3. แลกเปลี่ยน ด้วยความอ่อนน้อม เคารพในวัฒนธรรมที่แตกต่าง
4. พักอาศัย ในบ้านกับครอบครัวคนท้องถิ่น รับประทานอาหารพื้นบ้าน และแลกเปลี่ยนเรื่องราวที่เปี่ยมไปด้วยรอยยิ้ม ความมีชีวิตชีวา และเสียงหัวเราะของสมาชิกในครอบครัว
5. เดินป่า กับคนท้องถิ่น ในเส้นทางที่สวยงามและมีความหมาย สอดแทรกเรื่องราวภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำนานพื้นบ้านจากอดีตจวบจนปัจจุบัน
6. เก็บเกี่ยว ผลไม้สด สมุนไพร และผักจากสวนของครอบครัวคุณก่อนที่จะเรียนรู้สูตรอาหาร และมีส่วนร่วมในการทำอาหารกับคนท้องถิ่น
7. ดำน้ำ ดูความงามใต้ท้องทะเลสิโคราม หรือใช้ชีวิตล่องเรือไปหาปลากับชาวประมงพื้นบ้าน
8. เลือก เรียนรู้และทำกิจกรรมได้ตามความสนใจ

ฉะนั้น การดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวนั้น ชุมชนเองต้องมีความชัดเจนในการดำเนินงานภายใต้แนวคิดด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนว่าเป็นการท่องเที่ยวที่จัดการโดยชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ภายใต้จุดเด่น คือ แต่ละชุมชนจะมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับความเป็นท้องถิ่นดั้งเดิม เป็นการท่องเที่ยวที่เห็นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวกับชาวบ้าน นักท่องเที่ยวสามารถเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติ ซึ่งการท่องเที่ยวที่ไปเยี่ยมชุมชนมีการนำเสนอจุดขายที่เหมือนๆ กัน กล่าวคือ ที่พักและอาหารท้องถิ่น กิจกรรมนำเที่ยวก็คล้ายๆ กัน แต่สิ่งที่การท่องเที่ยวโดยชุมชนแตกต่างจากการท่องเที่ยวรูปแบบอื่น คือ ระดับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ความรู้สึกเป็นเจ้าของ และรูปธรรมที่จับต้องได้ว่าการท่องเที่ยวส่งผลประโยชน์ต่อชุมชนโดยภาพรวมอย่างไร ทั้งเรื่องการพัฒนาชุมชน และดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสถึงการต้อนรับที่อบอุ่น มีอภัยชัยไมตรี มีโอกาสพบปะกับคนที่หลากหลายในชุมชน การมีกฎกติกาเพื่อให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตนที่เคารพคนท้องถิ่น และไม่ทำอะไรๆ ที่ผิดจารีตประเพณีของชุมชน ขณะที่พักในหมู่บ้าน

2.2 แนวคิดของการประเมินความต้องการ

การประเมินความต้องการ (Needs assessment concept) โดยเฉพาะจากคนภายนอกนั้น จะส่งผลให้เรารู้ว่า “สังคมภายนอกต้องการอะไร” จากเรา เป็นคำกล่าวของ Kaufman & Stakenas (1981) ที่ได้กล่าวไว้ในมุมมองของเรื่องการประเมินคุณภาพและความต้องการทางด้านการศึกษาของโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา เช่นเดียวกันกับ Office of Migrant Education (2001) ที่ได้สรุปแนวคิดพื้นฐานของความต้องการว่า

- 1) ความต้องการเป็นข้อแตกต่างหรือช่องว่างระหว่าง “เป็นอะไร และอะไรที่ต้องเป็น”
- 2) การประเมินความต้องการเป็นระบบของการสร้างกระบวนการเพื่อทดสอบความต้องการ โดยทดสอบ “อุปนิสัย” ของคนเหล่านั้น และ “สาเหตุ” รวมถึงการตั้งลำดับความสำคัญต่อไปในอนาคต
- 3) เป็นเรื่องจริงของโลกใบนี้ว่า เงินไม่มีทางเพียงพอต่อความต้องการของคน แต่การประเมินความต้องการนั้น เป็นตัวขับเคลื่อนช่วยในการวางแผนงานให้มีความเหมาะสมกับการดำเนินงานต่อไป

นอกจากนั้น มุมมองของ Scriven & Roth (1978) ได้แสดงถึงมุมมองแนวคิดของการประเมินความต้องการว่า เป็นการตรวจสอบขั้นตอนการทำงานของหน่วยงานหรือองค์กรและเป็นการ “สะท้อนให้เห็นช่องว่างของการทำงาน” ภายในองค์กร แต่หากจะทำการเพิ่มประสิทธิภาพ (efficiency) และประสิทธิผล (outcome) นั้น จำเป็นต้องมีการประเมินจากภายนอกหรือจากกลุ่มลูกค้า หรือคนที่ใช้ทรัพยากรจากองค์กรเหล่านั้น อย่างไรก็ตาม สำหรับการประเมินความต้องการตามแนวคิดของ Kaufman & English (1979) มองว่า การประเมินความต้องการนั้นเป็นเครื่องมือที่

ใช้กำจัดความขัดแย้งโดยเริ่มต้นจาก “ความคาดหวังในสิ่งที่ได้รับ แล้วสิ่งที่ต้องการให้มันเป็น (เกิดขึ้น)”

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะพบว่า เรื่องของการประเมินความต้องการนั้น ได้มีการเริ่มต้นจากศาสตร์ทางการศึกษา เนื่องจากเป็นเรื่องราวทางด้านจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์ และได้มีการนำมาประยุกต์ใช้ในด้านทางการตลาด ทางการแพทย์ และอื่นๆ (McCullough, 2011) เพื่อเข้ามาทำการประเมิน และศึกษาถึงความต้องการของผู้ใช้ หรือกลุ่มลูกค้า (customers) ว่าแต่ละกลุ่มคนที่เขามานั้นมีความต้องการอะไร และมีความคาดหวังว่าต้องการอะไร โดยข้อมูลเหล่านั้นนั้นจะเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงช่องว่างของการทำงานขององค์กร เพื่อที่จะให้หน่วยงาน และ/หรือองค์กรนั้นๆ ใช้สำหรับการวางแผน การปรับปรุง หรือการดำเนินการอย่างไรต่อไป ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้ที่เกี่ยวข้องในองค์กรนั้นๆ ทั้งนี้ จากเนื้อหาข้างต้น จะสามารถจำแนกให้เห็นถึงความสำคัญของการประเมินความต้องการของคนภายนอก (outside) ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความคาดหวังจากข้างในขององค์กร และยังเป็นการบ่งบอกถึงทิศทางขององค์กรต่อการพัฒนาทางอ้อม ซึ่งถือได้ว่าเป็น “การประเมินทางอ้อม” (indirect evaluations) ขององค์กรนั้นๆ

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความต้องการ

Mc Cawley (2009) ได้เขียนรายงาน เรื่อง เครื่องมือที่ใช้สำหรับการประเมินความต้องการ (tools for need assessment) ทางด้านการศึกษา โดยใช้เป็นแนวทางเพื่อยกระดับการส่งเสริมระบบการเรียนการสอนว่า สามารถใช้ได้ทั้งการสำรวจ การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่ม หรือการทำงานกลุ่ม แต่หัวใจที่สำคัญของการเลือกเครื่องมือ นั้นจำเป็นจะต้องเข้าใจถึง “วัตถุประสงค์” ของการประเมิน ว่าประเมินอะไร “ประเมินใคร” แล้วใครเป็นผู้ประเมิน แล้วจึงพิจารณาว่า จะต้องทำการ “ประเมินทางตรง” (direct assessment) หรือ “ประเมินทางอ้อม” (indirect assessment) เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยการเริ่มต้นนั้นจะต้องทราบถึง “ความคาดหวัง” (expectation) ของผู้มาใช้ทรัพยากร และ/หรือการรับบริการ

สำหรับ The National Technical Assistance Center for the Education of Neglected or Delinquent children and Youth (2009) ได้กล่าวถึงการดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการประเมินความต้องการนั้น จำเป็นจะต้องเริ่มต้นที่

1. กำหนดขอบเขตวัตถุประสงค์ของการประเมิน ขอบเขตของผู้ที่ให้ข้อมูล และขอบเขตของผู้ถูกประเมิน
2. แนวทางการประเมินความต้องการว่าต้องการประเมินอะไร ภายใต้ความคาดหวังของอะไร
 - ระดับของความต้อการ (ระดับหน่วยงาน, ระดับบุคคล, การมีส่วนร่วม)
3. เป้าประสงค์และขอบเขตของการประเมินความต้องการ
 - ประเมินผลการดำเนินการอะไร
 - อะไรคือเป้าหมาย หรือผลลัพธ์ที่คาดหวังของการประเมิน
 - อะไรคือหัวข้อที่เฉพาะเจาะจง หรือพื้นที่ที่น่าสนใจในการประเมิน

4. หน่วยงานใดที่จะต้องให้ความช่วยเหลือในการให้ข้อมูล และให้ข้อมูลสำหรับการประเมินความต้องการที่ได้จัดทำขึ้น

5. ทรัพยากรที่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับดำเนินการประเมินความต้องการ

- ใครควรมีส่วนร่วมบ้าง ใครเป็นทรัพยากรภายนอก (ผู้เกี่ยวข้อง)

- ระยะเวลาานเท่าใดในการประเมิน (ใช้เวลากำหนดขอบเขตการประเมินหรือไม่)

- การประหยัด

ส่วนคำแนะนำของ Rotary international (2000) ได้กล่าวว่า ในขั้นตอนเริ่มต้นของการสร้างเครื่องมือเพื่อประเมินความต้องการของชุมชนนั้น สิ่งแรกคือ “อย่าคิดว่ารู้ความต้องการของชุมชน” ซึ่งสิ่งนี้จะเริ่มต้นเพื่อที่จะให้ผู้ทำการศึกษาเข้าใจถึงว่า “จะต้องเข้าใจสภาพกลุ่มเป้าหมายก่อนว่าคนเหล่านั้นเป็นใคร แล้วเข้าใจธรรมชาติของท้องถิ่นนั้นๆ” ซึ่งข้อมูลเหล่านั้นสามารถมาได้จากหลายแหล่ง เช่น จากตัวอย่างแบบสำรวจ (แปลจาก Rotary international, 2000) ดังรายละเอียดในหน้าถัดไป จากนั้น นำเอาข้อมูลเหล่านั้นมาประมวลเพื่อนำไปสร้างเป็นเครื่องมือที่ใช้ทำการประเมินในบริบทที่มีความเฉพาะที่จะประเมินในเรื่องนั้นๆ ต่อไป

ตัวอย่างแบบสอบถาม (แปลจาก Rotary international, 2000)

1. คุณจะรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับการใช้สิ่งเหล่านี้ (วงกลมจำนวนที่สอดคล้องกับความรู้สึกของคุณเกี่ยวกับการใช้แต่ละครั้ง)

ประเด็น	ไม่สุขมาก	สุข	เฉยๆ	สุข	สุขมาก
สวนสาธารณะ	1	2	3	4	5
สนามเด็กเล่น	1	2	3	4	5
สวนของชุมชน	1	2	3	4	5
ห้องสมุด	1	2	3	4	5

2. เห็นด้วยหรือไม่ในประเด็นต่อไปนี้? (วงกลมตัวเลขที่ตรงกับระดับของความคิดเห็น)

ประเด็น	ไม่เห็นด้วย อย่างมาก	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างมาก
การมีส่วนร่วมในการพัฒนาทางการเงิน	1	2	3	4
อาสาสมัครในการช่วยเหลือ	1	2	3	4
ไม่ต้องการทำอะไร	1	2	3	4
กระจายเครื่องมือลงไปเพื่อพัฒนา	1	2	3	4

3. ต้องการเสนออะไรเพื่อพัฒนา

4. สภาพเทศบาลเมืองควรให้ประชาชนทราบความคืบหน้าเกี่ยวกับการพัฒนาในลักษณะใด

(ตรวจสอบทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง)

☐ จัดประชุมเป็นประจำ

- ☐ ทำเป็นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
- ☐ ส่งรายงานความคืบหน้ารายไตรมาสไปที่บ้าน

5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

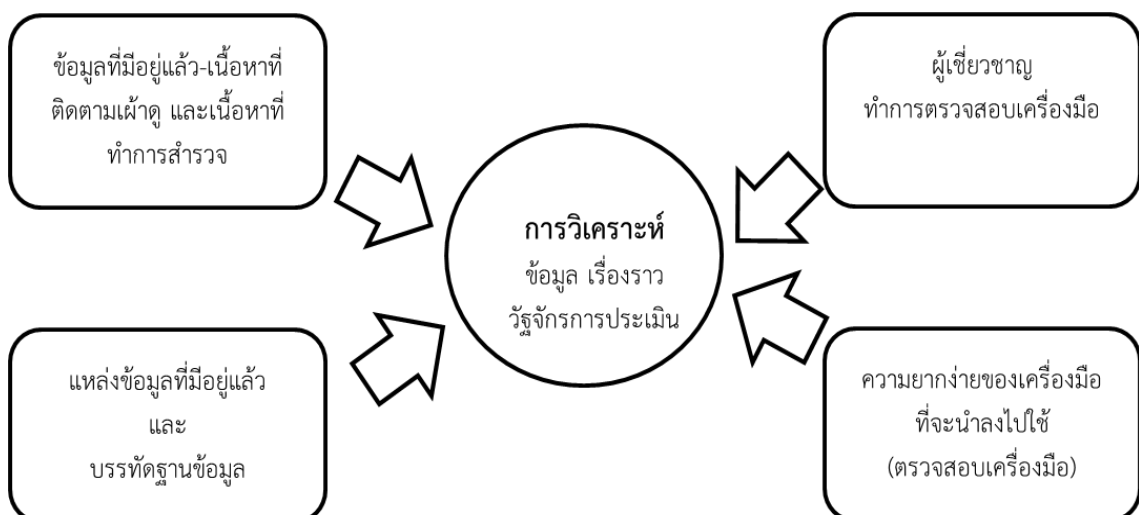
6. คุณอยู่ที่นั่นนานเท่าไรปีเดือน

7. อายุปี

8. เพศชายหญิง

ขอบคุณมากสำหรับการตอบแบบสำรวจ

อย่างไรก็ตาม แนวคิดของ Inter-Agency Standing Committee (2014) ได้กล่าวถึงการประเมินความต้องการในมุมของความต้องการทางด้านมนุษยธรรม จะต้องเป็นวัฏจักรการประเมินที่สามารถวิเคราะห์ได้ทุกขั้นตอน โดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วหรือข้อมูลที่ได้มาจากการสำรวจและนำมาผนวกกับข้อมูลที่ทำจากสืบค้นจากแหล่งอื่นๆ ที่ได้มา และปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่นั้นๆ อย่างไรก็ตาม กระบวนการเหล่านี้จำเป็นต้องผ่านคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิเคราะห์ การตีความ เพื่อตรวจสอบถึงความครอบคลุมเป้าหมายของการสร้างเครื่องมือ นั้น จากนั้น จึงนำมาพิจารณาถึงความยากง่ายของเครื่องมือโดยการทดลองหรือตรวจสอบโดยวิธีใดๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับความเหมาะสมนั้นๆ เพื่อนำมาสู่วัฏจักรของการพัฒนาเครื่องมือการประเมินความต้องการ ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในรูปภาพที่ 2



รูปภาพที่ 2 วัฏจักรการพัฒนาเครื่องมือการประเมินความต้องการ

ทั้งนี้ ในการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินความต้องการนั้น อาจจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์หลายระดับในการสร้างเครื่องมือเพื่อทำการประเมินดังกล่าว โดยเริ่มต้นจากการสำรวจความคาดหวังและความต้องการ ซึ่งข้อมูลเหล่านั้นจะเป็นเนื้อหา (content) จากนั้น นำมาสร้างเป็นเกณฑ์เพื่อทำการประเมิน เพื่อให้ทราบถึงระดับการดำเนินงาน และ/หรือสิ่งที่ต้องการวัด

2.4 การประเมินนักท่องเที่ยว

จากรายงานของ Canadian Sport Tourism Alliance (2005) ได้พัฒนาระบบต้นแบบในการประเมินเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและการกีฬา (Sport Tourism Economic Assessment Model: STEAM) ซึ่งเป็นการพัฒนาเครื่องมือการประเมินโดยใช้มิติด้านเศรษฐศาสตร์มาพิจารณาถึงผลกระทบ ซึ่งจะเป็นการประเมินประสิทธิภาพของวัฏจักรโครงการ (project cycle) โดยในระยะแรกจะเป็นการสร้างข้อตกลง สมมติฐาน หรือสถานการณ์จำลอง (scenario) เพื่อพิจารณาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และระยะที่สอง จะเป็นการตรวจสอบเพื่อสร้างข้อสรุปสำหรับพิจารณาปรับปรุงหน่วยงาน และ/หรือองค์กร ทั้งนี้ การประเมินดังกล่าว จะใช้มุมมองของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก ซึ่ง Bonifaz (2010) ได้เขียนรายงานเรื่อง Guide to assessing and designing tourism workforce development programs โดยในเนื้อหา พบว่า การประเมินดังกล่าวมุ่งเน้นในการศึกษาพฤติกรรม การส่งต่อ และการจัดการองค์กร รวมถึงการส่งเสริม ทั้งนี้ “การส่งเสริมการค้ำนี้ เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการเก็บรายได้ เข้าประเทศ ซึ่งจะต้องกระตุ้นให้เอกชนร่วมลงทุน” ซึ่งการประเมินเหล่านี้จะมุ่งเน้นในการศึกษาถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ความชื่นชอบ ค่านิยมของกลุ่มนักท่องเที่ยว โดยข้อมูลจากการประเมินดังกล่าวจะช่วยเพิ่มข้อมูล เพื่อให้เอกชนมาร่วมลงทุนกับหน่วยงานของรัฐ และ Western Rural Development Center (1996) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับมิติที่จะต้องดำเนินการประเมิน ได้แก่

- 1) การประเมินองค์กรชุมชน
- 2) นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมและข้อมูลเศรษฐกิจ
- 3) การสำรวจทัศนคติ
- 4) การสร้างวิสัยทัศน์และเป้าหมาย
- 5) การตลาดด้านการท่องเที่ยวพื้นฐาน
- 6) แหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจและสถานที่อำนวยความสะดวก
- 7) การระบุศักยภาพของโครงการ
- 8) การวิเคราะห์ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

โดยการประเมินดังกล่าว มุ่งเน้นที่ความเข้าใจระหว่างตัวนักท่องเที่ยวและชุมชน ทั้งนี้ การประเมินนักท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่นั้น จะมุ่งเน้นไปยังการทำการศึกษาด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว เพื่อให้เห็นถึงการปรับตัวของแหล่งท่องเที่ยวที่มุ่งตอบสนองกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว และการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้ตอบสนองกับความสามารถในการซื้อหรือบริโภคของนักท่องเที่ยว มากขึ้น

2.5 การประเมินความต้องการในด้านการท่องเที่ยว

มุมมองการศึกษาด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว (tourist behavior dimension) ได้มีการศึกษากันอย่างต่อเนื่องและจริงจัง โดยในการศึกษาเหล่านั้นมักจะแสดงให้เห็นถึงสถานภาพของนักท่องเที่ยว การมาเที่ยวซ้ำ การใช้จ่ายใช้สอยของนักท่องเที่ยว รวมไปถึงมุมมองของนักท่องเที่ยวต่อสถานที่ท่องเที่ยว หรือภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวแห่งนั้นๆ

(บริษัท ยูเรก้า คอนซัลติ้ง จำกัด, มปป.) ทั้งนี้ โดยพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวนั้นจะเป็นการประเมินประสิทธิผลของการดำเนินงานของสถานที่ท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวโดยผ่านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว (ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์ และ เรณูมาศ มาอุ่น, 2553) ตลอดจนถึงสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวนั้นๆ (สมใจ ไข่แก้ว, 2548)

หากพิจารณาถึงฐานคิดในเรื่องของความต้องการ ตามแนวคิดลำดับขั้นความต้องการ “Hierarchy of Needs” ของมาสโลว์ (Maslow) นั้น อาจกล่าวได้ว่ากิจกรรมการท่องเที่ยว นั้น เป็นสิ่งที่สูงขึ้นกว่าลำดับความต้องการลำดับต้นของความต้องการทางร่างกาย ซึ่งแน่นอนว่ากิจกรรมดังกล่าวนั้นจะเป็นการเสริมความต้องการของมนุษย์ที่เพิ่มขึ้นจากความต้องการขั้นพื้นฐานตามแนวคิดดังกล่าว ส่วนมิติการประเมินความต้องการ (dimension of assessment) เป็นแนวคิดของการประเมินสถานการณ์หลังจากเกิดเหตุการณ์ หรือมีการดำเนินการนั้นๆ อยู่แล้ว แต่เป็นลักษณะการประเมินถึงความต้องการต่อผู้ที่ใช้ประโยชน์จากสถานการณ์นั้น ยกตัวอย่างเช่น เมื่อเกิดน้ำท่วมในระยะเวลาหนึ่ง หลังจากนั้นเมื่อน้ำลดลง การประเมินความต้องการนั้น จะต้องพิจารณากลุ่มที่ได้รับผลกระทบคือ ชาวบ้านที่ถูกน้ำท่วม เป็นต้น นอกจากนี้ United State Agency International Development. (2007) ได้เขียนรายงานฉบับหนึ่ง เรื่อง “TOURISM SKILLS AND KNOWLEDGE NEEDS ASSESSMENT” โดยรายงานดังกล่าวนี้ ได้เสนอถึงความต้องการในการประเมินความต้องการ ด้านความรู้และทักษะ ซึ่งได้เน้นด้านของกลุ่มผู้ประกอบการ และจะมีหลากหลายมิติในการประเมิน โดยรูปแบบการประเมินดังกล่าวนี้มีหลายระดับ คือ ความต้องการของผู้ปฏิบัติงานจากองค์กรหรือจากผู้บังคับบัญชา หรือความต้องการของผู้บริหารต่อองค์กรและ/หรือผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นต้น โดยกระบวนการดังกล่าว จะเป็นการประเมินจากความต้องการ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินการและทิศทางขององค์กรที่ดำเนินการผ่านมาว่าตรงตามเป้าหมายหรือไม่ เป็นไปตามทิศทางขององค์กรหรือไม่

เช่นเดียวกับ Whelan, Sundblad & Inman (1998) ที่ได้ดำเนินการวิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรมในส่วนของการท่องเที่ยว โดยรายงานดังกล่าวจะจำแนกการประเมินออกเป็น คุณภาพและการบริการ การศึกษา การทำธุรกิจส่วนบุคคล เป็นต้น โดยกระบวนการดำเนินการประเมินนั้นจะเป็นการวิเคราะห์ถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค โดยเจาะจงไปที่กลุ่มเป้าหมายที่เข้ามาเกี่ยวข้องเป็นหลัก

ฉะนั้น การประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว จึงเป็นการศึกษาถึงความคาดหวังและความต้องการในการเข้ามาใช้บริการในสถานที่ท่องเที่ยว โดยมิติการประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยวจะเป็นการสะท้อนถึงกระบวนการทำงาน และการดำเนินงานของสถานที่ท่องเที่ยวที่บริหารจัดการจนเป็นปรากฏการณ์หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเกิดขึ้น ทั้งนี้ ผลการประเมินดังกล่าวนี้ยังเป็นตัวชี้วัดการดำเนินงานขององค์กร หรือสถานที่ท่องเที่ยวนั้นๆ ว่าได้มีการพัฒนา ปรับปรุง หรือดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวมาถูกทิศทางตามที่กำหนดไว้ตั้งแต่แรกเริ่มหรือไม่

2.6 บทเรียนการประเมินความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ในรายงานของ The World Bank (2014) ที่ได้ดำเนินการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของปากอ่าวดานูเบ (Danube) ของประเทศโรมาเนีย เพื่อการวางแผนพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว ให้มีความยั่งยืน ดำเนินการศึกษาโดยการประเมินความต้องการ ซึ่งฐานการดำเนินงานดังกล่าวนี้ ได้มีการใช้หลักการพิจารณาฐานผู้ใช้ประโยชน์เป็นหลัก เมื่อเห็นผู้ใช้ประโยชน์แล้วจึงจำแนกผู้ใช้ประโยชน์ และผู้ได้รับประโยชน์จากพื้นที่ดังกล่าว จากนั้น จำแนกเป็นกลุ่มเพื่อการศึกษาในเรื่อง ของกลุ่มนั้นๆ เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพของบริบทของการดำเนินงานของผู้ใช้ประโยชน์ดังกล่าว จากนั้น ก็ทำการประเมินโดยวิเคราะห์ถึงศักยภาพจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค แต่การวิเคราะห์ดังกล่าวนี้ จะเป็นการประเมินองค์ประกอบอื่นที่มีความสัมพันธ์กันในระบบ อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ต้องพึงระวัง ก็คือ ตามเนื้อหาในเอกสารของ European Consulting for Developing Country (2013) ที่ได้เขียนโครงการชื่อ “การฝึกอบรมการประเมินความต้องการของภาคการท่องเที่ยว” โดยเนื้อหาดังกล่าวจะแสดงให้เห็นถึงการวิเคราะห์องค์กรหรือแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ อย่างเช่น การประเมินแหล่งพื้นที่การท่องเที่ยว เช่น การคมนาคม การบริการ ที่พัก การบริการ เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพ และขีดความสามารถ ตลอดจนความสามารถที่จะรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งจะสัมพันธ์กับเรื่องขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว มากกว่าการประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา พบว่า การประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว นั้น จะถูกนำไปผูกกับเนื้อหาเรื่องพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ซึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะของความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก แต่การดำเนินการดังกล่าวนี้เป็นเพียงมุมมองหนึ่งซึ่งแสดงถึงภาพของกระบวนการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่มุมมองของการประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว จะมุ่งเป้าไปที่การประเมินความต้องการในด้านต่างๆ ของนักท่องเที่ยว ที่สะท้อนต่อแหล่งบริการการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย เพื่อเป็นการสะท้อนให้เห็นความต้องการและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งข้อมูลดังกล่าวที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ จะทำให้ชุมชนสามารถนำไปปรับใช้เพื่อการวางแผนการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้เกิดการพัฒนา รูปแบบการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมและยั่งยืนต่อไปในอนาคต ภายใต้การดำรงรักษาไว้ซึ่งความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ การคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนนั้นๆ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการแบบผสมวิธี (mix - method) ทั้งวิธีการเชิงคุณภาพและวิธีการเชิงปริมาณ โดยออกแบบการวิจัยในลักษณะแบบ Exploratory Sequential Design ซึ่งเป็นการออกแบบวิธีการวิจัยที่เป็นลำดับขั้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก (Creswell, 2014) คือ

ขั้นตอนที่ 1: เริ่มต้นด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพก่อน เนื่องจากเป็นการศึกษาปรากฏการณ์ในบริบทพื้นที่ที่มีความเฉพาะ โดยดำเนินวิธีวิจัยภายใต้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้เนื้อหาอันนำมาสู่กระบวนการพัฒนาเครื่องมือสำหรับใช้ทำการประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 2: เก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล ภายใต้ผลที่ได้มาจากการวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้ประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยวในแต่ละชุมชนในพื้นที่ศึกษา และใช้ข้อมูลจากที่ได้จากการประเมินมา ประชุมกับชุมชน เพื่อให้ชุมชนรับรู้สถานการณ์ และนำไปสู่กระบวนการวางแผนการดำเนินงานของชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

3.1 ขั้นตอน วิธีการ และเครื่องมือดำเนินงานวิจัย

1. เตรียมความพร้อมของชุมชน

วิธีการ: ประชุมกลุ่มย่อยภายในชุมชนของแต่ละชุมชนที่เป็นชุมชนเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อชี้แจงให้เข้าใจถึงที่มาและวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย วิธีการดำเนินงานของโครงการวิจัย แผนการดำเนินโครงการวิจัย กระบวนการดำเนินงานวิจัย และประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับพร้อมสิ่งที่จะชุมชนควรนำไปใช้ประโยชน์จากการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้

เครื่องมือ: ใช้แนวทางการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

2. ศึกษาความคาดหวังของนักท่องเที่ยว

วิธีการ: ใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้สะท้อนข้อมูลผ่านการบอกเล่า ว่านักท่องเที่ยวต้องการอะไรและคาดหวังอะไรจากการมาเที่ยวที่นี่ในครั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบ การจัดทำแบบประเมินความต้องการ

ทั้งนี้วิธีการใช้แบบสอบถามโดยวิธีการสัมภาษณ์พูดคุย จะใช้ 2 วิธีการหลักในการเก็บข้อมูล คือ 1) คนในชุมชนเก็บข้อมูล และ 2) คณะนักวิจัยเก็บข้อมูล

เครื่องมือ: แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด (เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน)

โดยในส่วนนี้มุ่งเน้นคำถามหลักเพื่อค้นหาคำตอบ 2 คำถาม ได้แก่

1) ท่านมีความต้องการอะไรหรือมีความคาดหวังอะไรจากการมาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนที่นี่ในครั้งนี้บ้าง

2) ท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอะไรบ้างต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนแห่งนี้

3. ศึกษาความต้องการ (ความคาดหวัง) ของนักท่องเที่ยว

วิธีการ ใช้แบบสอบถาม เพื่อประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยวในทางอ้อม ผ่านการประเมินความคาดหวัง ทั้งนี้วิธีการใช้แบบประเมินโดยวิธีการสัมภาษณ์พูดคุย จะใช้ 2 วิธีการหลักในการเก็บข้อมูล คือ 1) คนในชุมชนเก็บข้อมูล และ 2) คณศึกษานิพนธ์เก็บข้อมูล

เครื่องมือ แบบประเมินความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน (การประเมินความต้องการทางอ้อม)

โดยในส่วนนี้จะแบบประเมินที่มีคำถามทั้งปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

- เพศ
- สัญชาติ
- อายุ
- อาชีพ
- รายได้ต่อเดือน
- ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยว
- ประเภทของการท่องเที่ยวที่ท่านต้องการมาเที่ยวในชุมชน

2) การประเมินความคาดหวังของนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปร 7 ประเด็นหลัก ดังนี้

- ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต
- ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน
- ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวด้านทรัพยากรธรรมชาติ
- ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวด้านความสะดวกสบายของที่พักรักษาตัว
- ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม
- ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวด้านการบริการและของฝาก
- ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวด้านอาหาร

3) คำถามส่วนปลายเปิด ได้แก่

- แหล่งท่องเที่ยวควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม หรือท่านอยากให้ชุมชนเพิ่มเติมกิจกรรมอะไร

- ท่านมีความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้เท่าไร

- หากชุมชนมีการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมกิจกรรมอย่างที่ท่านต้องการแล้ว ท่านพอใจที่จะจ่ายสำหรับการท่องเที่ยวในชุมชนนี้ในราคาเท่าไร

- ข้อเสนอแนะอื่นๆ

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ มีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร

ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่การท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนที่ศึกษา ทั้ง 10 ชุมชน ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดหน่วยในการสุ่มตัวอย่างในระดับบุคคลที่เป็นนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในพื้นที่การท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนที่ศึกษา ทั้ง 10 ชุมชน ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย โดยแต่ละชุมชนจะเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่ผู้วิจัยคาดการณ์แล้วว่าสามารถให้ข้อมูลได้ โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้เกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Teddlie and Tashakkori (2009) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ความเชื่อมั่น โดยอาศัยหลักความน่าจะเป็นทางสถิติ

ขนาดประชากร	ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ความเชื่อมั่น 95%
100	80
500	218
1,000	278
2,000	323
3,000	341
ไม่จำกัด	384

ที่มา : Teddlie and Tashakkori (2009)

เมื่อพิจารณาจากตาราง 1 พบว่า เมื่อขนาดประชากรไม่จำกัด (มากกว่า 3,000 คน) ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงโอกาส 95% ที่ค่าสถิติของตัวอย่างสามารถเป็นตัวแทนพารามิเตอร์ของประชากร จะเท่ากับ 384 ตัวอย่าง ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 384 ตัวอย่าง

ดังนั้น ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 ชุด โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) อย่างไรก็ตาม เนื่องจากขั้นตอนการคัดเลือกตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชนแบบเท่ากันจำนวนทั้ง 10 ชุมชนๆ ละ 40 ตัวอย่าง ฉะนั้น กลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 400 ตัวอย่าง ซึ่งเป็นขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ไม่แตกต่างหรือมีความคลาดเคลื่อนจากหลักความสัมพันธ์ระหว่างขนาดประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ความเชื่อมั่น ของ Teddlie and Tashakkori มากนัก

โดยการคัดเลือกตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)

โดยจำแนกออกเป็น 5 กลุ่ม ตามเขตจังหวัดในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 5 จังหวัด ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนของการศึกษามีความครอบคลุมอยู่ทั่วทั้งพื้นที่ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2. สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

โดยผู้วิจัยจะเจาะจงเลือกตัวอย่างในระดับชุมชนของแต่ละจังหวัด ทั้ง 5 พื้นที่จังหวัด โดยคัดเลือกจังหวัดละ 2 ชุมชนที่ตั้งอยู่ในแต่ละจังหวัด โดยเลือกชุมชนที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยว โดยชุมชนจากการประเมินของคณะผู้วิจัยจากการดำเนินงานวิจัยในพื้นที่เดียวกันก่อนหน้านี้ภายใต้แผนงานวิจัยชุดโครงการ “การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) และ 4 รัฐ (กลันตัน เปรัก เคดาห์ และเปอร์ลิส) ประเทศมาเลเซีย ภายใต้มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนสู่อาเซียน” สำหรับการเป็นตัวแทนของการศึกษา อย่างไรก็ตาม สำหรับการกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชนท่องเที่ยวนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชนแบบเท่ากัน

ฉะนั้น เมื่อกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชนแล้ว สามารถสรุปจำนวนตัวอย่างจำแนกตามชุมชนที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปจำนวนตัวอย่างจำแนกตามชุมชนที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้

ลำดับที่	ชื่อชุมชน	จำนวนตัวอย่าง
1	ชุมชนบ้านพญาบังสา	40
2	ชุมชนบากันใหญ่	40
3	ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน	40
4	ชุมชนท่าหิน	40
5	ชุมชนบางปู	40
6	ชุมชนบ้านทรายขาว	40
7	ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 10	40
8	ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 9	40
9	ชุมชนวัดชลธาราสিংเห	40
10	ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 12	40
รวม		400

3. การคัดเลือกตัวอย่างของนักท่องเที่ยวในแต่ละชุมชนทั้ง 10 ชุมชน ใช้การเลือกตัวอย่าง โดยทำการสุ่มอย่างง่าย (Random sampling) สอบถามถึงความสมัครใจและยินดีในการให้ข้อมูล และคัดเลือกจากความเต็มใจในการให้ข้อมูลของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนที่ศึกษาทั้ง 10 ชุมชน ในช่วงที่คณะผู้วิจัยกำลังดำเนินการจัดเก็บข้อมูล

อย่างไรก็ตาม จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในส่วนของชุมชนบ้านพญาบังสา จังหวัดสตูล ได้แบบสอบถามกลับมาเพียง 30 ฉบับ ซึ่งไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ตรงเป้าหมาย เนื่องจากในช่วงระยะเวลา 4 เดือนของการเก็บข้อมูลนั้น เป็นช่วงที่มีพายุเข้า ฝนตกหนักบ่อยครั้ง และมีปริมาณนักท่องเที่ยวน้อย คณะผู้วิจัยจึงได้เพิ่มสัดส่วนอย่างละ 5 ตัวอย่าง คือ 45 ตัวอย่าง ไปที่ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน และชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 12 เนื่องจากมีสัดส่วนนักท่องเที่ยวในช่วงเก็บข้อมูลเข้ามาเป็นจำนวนมาก

3.3 การพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว

แบบประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีวิธีการพัฒนา ดังนี้

1. วิเคราะห์แยกเนื้อหา (content) และจัดหมวดหมู่ (theme) ของความต้องการ จากผลการสัมภาษณ์ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการมาเที่ยวในชุมชนทั้ง 10 ชุมชน
2. นำหมวดหมู่ และเนื้อหาที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 (การศึกษาความคาดหวังของนักท่องเที่ยว) มาออกแบบให้เป็นแบบประเมินปลายปิด
3. ส่งเครื่องมือที่ได้ออกมาเป็นแบบประเมินความต้องการ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านในสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินเครื่องมือที่จะนำมาเก็บข้อมูล โดยผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินเครื่องมือในครั้งนี้ ได้แก่

1) รองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และทีม
ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2) ดร.อังสุมาลิน จำนงชอบ
คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3) ดร.กัลยา มิชะมา
สาขาวิชาพืชศาสตร์ คณะเกษตรและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยนครพนม

4. นำเครื่องมือที่ได้ มาทำการทดสอบเก็บข้อมูลเพื่อทดลองวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการใช้เครื่องมือ และตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในพื้นที่ชุมชน (ชุมชนน่านมดแดง จังหวัดพัทลุง) นอกเหนือจากพื้นที่ศึกษา ซึ่งเป็นพื้นที่ชุมชนที่ทำการท่องเที่ยวโดยชุมชนเหมือนกัน

5. ทำการเก็บข้อมูล โดยใช้เครื่องมือแบบประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อแยกประเด็นหมวดหมู่จากการสัมภาษณ์

2. ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์สำเร็จรูป SPSS เพื่อหาความสัมพันธ์ของระดับตัวแปรของประเด็นความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ศึกษา ทั้ง 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย จำนวนทั้ง 10 ชุมชน และใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายผลข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลแต่ละตัวแปรประเด็นความต้องการ ได้แก่

- ค่าความถี่ (Frequency)
- ค่าร้อยละ (Percentage)
- ค่าเฉลี่ย (Mean)
- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สำหรับประเด็นคำถามปลายเปิดที่แสดงความคิดเห็น ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อจัดเรียงหมวดหมู่ความเหมือนและความแตกต่างของความคิดเห็นในแต่ละประเด็นดังกล่าว

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวในพื้นที่ 10 ชุมชน ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ผ่านการประเมินความต้องการทางอ้อม (ประเมินความคาดหวัง) พบว่าทั้ง 10 ชุมชน ด้วยความที่มีลักษณะและเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติที่มีความแตกต่างกันออกไป เมื่อพิจารณาภายใต้เกณฑ์ความคาดหวังซึ่งเป็นการประเมินความต้องการทางอ้อมของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเป็นหลักนั้น จะพบว่าแต่ละชุมชนมีค่าความคาดหวังที่แตกต่างกันออกไป โดยการดำเนินการศึกษาในครั้งนี้ มี 2 ระยะเวลาดำเนินการ คือ 1) การพัฒนาเครื่องมือ และ 2) การใช้เครื่องมือที่ได้จากการพัฒนาในระยะที่ 1 เพื่อการเก็บข้อมูล โดยข้อมูลดังกล่าวนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการรายงานผลตามลำดับดังนี้

1. จังหวัดสตูล
 - 1.1 ชุมชนบ้านพญาบังสา
 - 1.2 ชุมชนปากันใหญ่
2. จังหวัดสงขลา
 - 2.1 ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน
 - 2.2 ชุมชนท่าหิน
3. จังหวัดปัตตานี
 - 3.1 ชุมชนบางปู
 - 3.2 ชุมชนบ้านทรายขาว
4. จังหวัดยะลา
 - 4.1 ชุมชนจุฬารักษ์พัฒนา 10
 - 4.2 ชุมชนจุฬารักษ์พัฒนา 9
5. จังหวัดนราธิวาส
 - 5.1 ชุมชนวัดชลธาราสিংเห
 - 5.2 ชุมชนจุฬารักษ์พัฒนา 12

ผลของการศึกษาในครั้งนี้ ทำให้ค้นพบถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวผ่าน การประเมินความคาดหวังที่มีความแตกต่างกันในเชิงพื้นที่ สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และทรัพยากรธรรมชาติ ที่แตกต่างกันไปของแต่ละชุมชน ภายใต้ความโดดเด่น ในแต่ละเรื่องของแต่ละชุมชนที่มีความแตกต่างกัน ทำให้ข้อมูลสะท้อนความต้องการของนักท่องเที่ยว ที่มาท่องเที่ยวจึงมีทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ซึ่งผลการศึกษาสามารถนำเสนอแยกเป็นราย ชุมชน ได้ดังนี้

4.1 จังหวัดสตูล

4.1.1 ชุมชนบ้านพญาบังสา อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

การท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านพญาบังสา อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ตั้งอยู่ในพื้นที่ราบ คนในชุมชนประกอบอาชีพหลักเป็นเกษตรกร ดังนั้น จึงเป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่นในเรื่องศูนย์เรียนรู้ชุมชนด้านการทำเกษตรกรรม ซึ่งถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเพื่อเข้าไปเรียนรู้วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านการทำเกษตร เช่น การทำนาข้าว การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ การเลี้ยงกุ้ง เป็นต้น อีกทั้งในด้านเชิงประวัติศาสตร์ของพื้นที่ยังมีการกล่าวถึงการตั้งถิ่นฐานของผู้คนในสมัยก่อนด้วยหลักฐานทางโบราณวัตถุที่ค้นพบในบริเวณรอบๆ พื้นที่ของชุมชน ที่สามารถบ่งชี้ได้ตามร่องรอยการอพยพและการตั้งรกรากสมัยโบราณได้ เหล่านี้จึงถือเป็นความโดดเด่นเชิงพื้นที่ที่ชุมชนสามารถใช้นำเสนอต่อนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเที่ยวที่ชุมชนบ้านพญาบังสา อำเภอเมือง จังหวัดสตูล พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 30 คน แบ่งเป็น เพศชาย 11 คน และเป็นเพศหญิง 19 คน (แสดงดังตารางที่ 3) โดยเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมด ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี (แสดงดังตารางที่ 4) ผู้มาท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ พนักงานบริษัทเอกชน และรับจ้างทั่วไป (แสดงดังตารางที่ 5) และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท (แสดงดังตารางที่ 6)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	11	36.7
หญิง	19	63.3
รวม	30	100.0

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15 ปี	1	3.3
อายุ 15 – 30 ปี	5	16.7
อายุ 31 – 40 ปี	9	30.0
อายุ 41 – 50 ปี	10	33.3
อายุ 51 – 60 ปี	5	16.7
รวม	30	100.0

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	6	20.0
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	6	20.0
พนักงานบริษัทเอกชน	6	20.0
รับจ้างทั่วไป	6	20.0
เจ้าของกิจการ	1	3.3
นักศึกษา	5	16.7
รวม	30	100.0

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	10	33.3
ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท	9	30.0
ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท	7	23.3
ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท	3	10.0
มากกว่า 40,000 บาท	1	3.4
รวม	30	100.0

ลักษณะการท่องเที่ยว

ลักษณะการท่องเที่ยว จำแนกออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ครอบครัว เดินทางคนเดียว คณะศึกษาดูงาน และแบบกลุ่ม ซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่เป็นคณะศึกษาดูงาน (แสดงดังตารางที่ 7) โดยจำนวนคณะศึกษาดูงานนั้น จะอยู่ระหว่างจำนวนประมาณ 2 - 50 ท่าน (แสดงดังตารางที่ 8) ในส่วนของการเดินทางท่องเที่ยวแบบเป็นหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม จำนวนส่วนใหญ่อยู่ที่ 10 คน (แสดงดังตารางที่ 9)

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง

ผู้ร่วมเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัว	5	16.7
คนเดียว	4	13.3
คณะศึกษาดูงาน	11	36.7
กลุ่ม	10	33.3
รวม	30	100.0

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน

รูปแบบคณะศึกษาดูงาน	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 2 ท่าน	1	9.1
จำนวน 8 ท่าน	2	18.2
จำนวน 10 ท่าน	3	27.2
จำนวน 20 ท่าน	2	18.2
จำนวน 30 ท่าน	2	18.2
จำนวน 50 ท่าน	1	9.1
รวม	11	100.0

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม

รูปแบบกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 5 ท่าน	1	10.0
จำนวน 10 ท่าน	4	40.0
จำนวน 15 ท่าน	2	20.0
จำนวน 20 ท่าน	2	20.0
จำนวน 30 ท่าน	1	10.0
รวม	10	100.0

โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อมาเที่ยวชมป่าไม้ และภูเขา เป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 37.9 ของนักท่องเที่ยว รองลงมาคือ วัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 19.0 แสดงดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว

ประเภทของการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ป่าไม้/ภูเขา	22	37.9
เล่นกิจกรรม	9	15.5
วัฒนธรรม	11	19.0
วัตถุประสงค์เพื่อกิน	6	10.3
ประชุม	10	17.3
รวม	58	100.0

หมายเหตุ : กลุ่มตัวอย่างสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การประเมินความคาดหวังของนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

1. ระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการมีป้ายอธิบายข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้ทราบประวัติสถานที่ ($\bar{x} = 3.60$ และ $SD = 0.675$) รองลงมาคือ มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ($\bar{x} = 3.53$ และ $SD = 0.860$) มีการจัดงานการท่องเที่ยวตามช่วงที่มีเทศกาลประจำท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.50$ และ $SD = 0.900$) มีศิลปะการแสดงท้องถิ่นที่น่าประทับใจ ($\bar{x} = 3.50$ และ $SD = 1.106$) และมีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม ($\bar{x} = 3.47$ และ $SD = 0.973$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.1	มีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม	3.47	0.973	13.3 (4)	36.7 (11)	36.7 (11)	10.0 (3)	3.3 (1)
1.2	มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก	3.53	0.860	6.7 (2)	53.3 (16)	30.0 (9)	6.7 (2)	3.3 (1)
1.3	มีป้ายอธิบายข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้ทราบประวัติสถานที่	3.60	0.675	6.7 (2)	50.0 (15)	40.0 (12)	3.3 (1)	0.0 (0)
1.4	มีศิลปะการแสดงท้องถิ่นที่น่าประทับใจ	3.50	1.106	16.7 (5)	43.3 (13)	16.7 (5)	20.0 (6)	3.3 (1)
1.5	มีการจัดงานการท่องเที่ยวตามช่วงที่มีเทศกาลประจำท้องถิ่น	3.50	0.900	13.3 (4)	36.7 (11)	36.7 (11)	13.3 (4)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.52	0.90					

2. ระดับความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการมีสถานที่ในการถ่ายภาพที่สวยงามและหลากหลายของการถ่ายภาพ ($\bar{x} = 3.60$ และ $SD = 0.770$) รองลงมาคือมีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม ($\bar{x} = 3.57$ และ $SD = 0.817$) และมีสถานที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการภายในชุมชน เช่น การเดินป่า ล่องแก่ง เป็นต้น ($\bar{x} = 3.50$ และ $SD =$

0.900) และมีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนน่าสนใจและหลากหลาย ($\bar{x} = 3.37$ และ $SD = 0.765$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1	มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม	3.57	0.817	10.0 (3)	46.7 (14)	33.3 (10)	10.0 (3)	0.0 (0)
2.2	มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนน่าสนใจและหลากหลาย	3.37	0.765	6.7 (2)	33.3 (10)	50.0 (15)	10.0 (3)	0.0 (0)
2.3	มีสถานที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการภายในชุมชน เช่น การเดินป่า ล่องแก่ง เป็นต้น	3.50	0.900	10.0 (3)	46.7 (14)	26.7 (8)	16.5 (5)	0.0 (0)
2.4	มีสถานที่ในการถ่ายภาพที่สวยงามและหลากหลายของการถ่ายภาพ	3.60	0.770	6.7 (2)	56.7 (17)	26.7 (8)	10.0 (3)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.51	0.81					

3. ระดับความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{x} = 3.83$ และ $SD = 0.699$) รองลงมาคือ มีอากาศบริสุทธิ์เหมาะสมในการพักผ่อน ($\bar{x} = 3.67$ และ $SD = 0.802$) มีความหลากหลายของพันธุ์พืชให้ดูและชื่นชม ($\bar{x} = 3.40$ และ $SD = 0.855$) ภายในบริเวณแหล่งและชุมชนมีความร่มรื่น ($\bar{x} = 3.23$ และ $SD = 0.858$) และมีสัตว์น้ำ สัตว์ป่า อุดมสมบูรณ์ ($\bar{x} = 3.20$ และ $SD = 0.847$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.1	มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ	3.83	0.699	13.3 (4)	60.0 (18)	23.3 (7)	3.3 (1)	0.0 (0)
3.2	มีความหลากหลายของพันธุ์พืช	3.40	0.855	10.0	33.3	43.3	13.3	0.0

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ให้ดูและชื่นชม			(3)	(10)	(13)	(4)	(0)
3.3	ทรัพยากรทางน้ำสวยงามสะอาด น้ำใส							
3.4	น้ำตกสวยงาม							
3.5	มีสัตว์น้ำ สัตว์ป่า อุดมสมบูรณ์	3.20	0.847	6.7 (2)	26.7 (8)	46.7 (14)	20.0 (6)	0.0 (0)
3.6	มีอากาศบริสุทธิ์เหมาะสมในการพักผ่อน	3.67	0.802	13.3 (4)	46.7 (14)	33.3 (10)	6.7 (2)	0.0 (0)
3.7	ภายในบริเวณแหล่งและชุมชนมีความร่มรื่น	3.23	0.858	6.7 (2)	30.0 (9)	43.3 (13)	20.0 (6)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.47	0.81					

หมายเหตุ แถบดำ หมายถึง ชุมชนท่องเที่ยวไม่มีการจัดการการท่องเที่ยวในประเด็นนั้น

4. ระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักอาศัย

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการมีความเงียบสงบสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่ ($\bar{x} = 3.47$ และ $SD = 0.776$) รองลงมาคือ ที่พักมีความสะดวกสบายมีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว และสามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย ($\bar{x} = 3.27$ และ $SD = 0.740$, $\bar{x} = 3.27$ และ $SD = 0.980$, $\bar{x} = 3.27$ และ $SD = 1.081$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักอาศัย

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.1	ที่พักมีความสะดวกสบาย	3.27	0.740	6.7 (2)	23.3 (7)	60.0 (18)	10.0 (3)	0.0 (0)
4.2	มีสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพักเช่น ทีวี ตู้เย็น	2.83	0.874	3.3 (1)	16.7 (5)	43.3 (13)	33.4 (10)	3.3 (1)
4.3	มีปลอดภัยไม่มีแมลงรบกวน	3.23	0.728	3.3 (1)	30.0 (9)	53.3 (16)	13.3 (4)	0.0 (0)
4.4	มีความเงียบสงบสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่	3.47	0.776	6.7 (2)	43.3 (13)	40.0 (12)	10.0 (3)	0.0 (0)

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.5	มีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.27	0.980	6.7 (2)	40.0 (12)	30.0 (9)	20.0 (6)	3.3 (1)
4.6	สามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย	3.27	1.081	13.3 (4)	30.0 (9)	30.0 (9)	23.3 (7)	3.3 (1)
4.7	ห้องน้ำมีจำนวนเพียงพอและสะอาด	3.17	1.053	10.0 (3)	26.7 (8)	40.0 (12)	16.7 (5)	6.7 (2)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.22	0.89					

5. ระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 3.33$ และ $SD = 0.994$) รองลงมาคือ กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย ($\bar{x} = 3.30$ และ $SD = 0.794$) และความปลอดภัยในการเดินชมแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง ($\bar{x} = 2.87$ และ $SD = 1.106$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.1	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์	3.33	0.994	16.7 (5)	20.0 (6)	43.3 (13)	20.0 (6)	0.0 (0)
5.2	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย	3.30	0.794	6.7 (2)	30.0 (9)	50.0 (15)	13.3 (4)	0.0 (0)
5.3	ความปลอดภัยในกิจกรรมการท่องเที่ยวเดินป่า							
5.4	ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในการเล่นน้ำ (น้ำจืดและทะเล)							
5.5	ความปลอดภัยในการล่องแก่ง							
5.6	ความปลอดภัยในการเดินชมแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง	2.87	1.106	3.3 (1)	33.3 (10)	20.0 (6)	33.3 (10)	10.1 (3)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.17	0.96					

หมายเหตุ แถบดำ หมายถึง ชุมชนท่องเที่ยวไม่มีการจัดการการท่องเที่ยวในประเด็นนั้น

6. ระดับความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องอธยาศัยของคนในชุมชน ในการต้อนรับและบริการ ($\bar{x} = 3.43$ และ $SD = 1.104$) รองลงมาคือ ของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ ของชุมชน ($\bar{x} = 3.30$ และ $SD = 0.952$) ราคาค่าบริการ และของฝากมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 3.10$ และ $SD = 1.029$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านการบริการและของฝาก

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6.1 อธยาศัยของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ	3.43	1.104	23.3 (7)	20.0 (6)	33.3 (10)	23.3 (7)	0.0 (0)
6.2 ของฝากหลากหลาย	3.07	1.048	13.3 (4)	16.7 (5)	33.3 (10)	36.7 (11)	0.0 (0)
6.3 ของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน	3.30	0.952	13.3 (4)	23.3 (7)	43.3 (13)	20.0 (6)	0.0 (0)
6.4 ราคาค่าบริการ และของฝากมีความเหมาะสม	3.10	1.029	13.3 (4)	16.7 (5)	36.7 (11)	33.3 (10)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม	3.23	1.03					

7. ระดับความคาดหวังด้านอาหาร

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องรสชาติอร่อย ($\bar{x} = 3.77$ และ $SD = 0.774$) รองลงมาคือ อาหารมีหลายประเภท และเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.73$ และ $SD = 0.828$) และมีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.73$ และ $SD = 0.907$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านอาหาร

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.1 รสชาติอร่อย	3.77	0.774	13.3 (4)	56.7 (17)	23.3 (7)	6.7 (2)	0.0 (0)
7.2 มีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น	3.73	0.907	23.3 (7)	33.3 (10)	36.7 (11)	6.7 (2)	0.0 (0)

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.3 อาหารมีหลายประเภท และเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.73	0.828	16.7 (5)	46.7 (14)	30.0 (9)	6.7 (2)	0.0 (0)
7.4 มีผลไม้ที่ปลูกได้ในชุมชนบริการและจำหน่าย	3.40	0.855	13.3 (4)	23.3 (7)	53.3 (16)	10.0 (3)	0.0 (0)
7.5 ราคาของอาหารเหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ	3.53	0.730	6.7 (2)	46.7 (14)	40.0 (12)	6.7 (2)	0.0 (0)
7.6 รูปแบบการนำเสนอเมนูอาหาร	3.33	0.884	6.7 (2)	36.7 (11)	43.3 (13)	10.0 (3)	3.3 (1)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.58	0.83				

8. แหล่งท่องเที่ยวควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม หรืออยากให้ชุมชนเพิ่มกิจกรรมอะไร

ประเด็นดังกล่าวเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแนะนำชุมชนว่าควรจะต้องเพิ่มกิจกรรมอะไรในแหล่งท่องเที่ยว ผลการศึกษาสามารถแสดงดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 กิจกรรมที่อยากให้ชุมชนเพิ่มเติมในแหล่งท่องเที่ยว

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมเชิงประวัติศาสตร์	2	50.0
กิจกรรมต้อนรับ	1	25.0
จุดสาธิตการดำนา	1	25.0
รวม	4	100.0

ค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันและอนาคต

1. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวครั้งนี้

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความประสงค์ตอบคำถามในประเด็นนี้จำนวน 8 ท่าน โดยนักท่องเที่ยวมีความประสงค์ที่จะใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวครั้งนี้ เฉลี่ยอยู่ที่จำนวน 1,287.50 บาท (แสดงดังตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้ (บาท)	8	300	2,000	1,287.50

2. ภายใต้เงื่อนไขว่าหากท่องเที่ยวชุมชนมีการปรับปรุงตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวครั้งต่อไปอย่างไร

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวในครั้งต่อไปเมื่อมีการปรับปรุง เฉลี่ยอยู่ที่จำนวน 1,437.50 บาท และเมื่อแยกประเภทค่าใช้จ่าย พบว่า ค่าที่พัก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (808.33 บาท) (แสดงดังตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในอนาคตเมื่อมีการปรับปรุง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ค่าใช้จ่ายเหมารวม (บาท)	8	500	3,000	1,437.50
กรณีค่าใช้จ่ายแยกประเภท				
ค่าที่พัก	6	300	1,500	808.33
ค่าอาหารต่อมื้อ	6	150	200	183.33
ค่าเล่นกิจกรรม	5	250	600	450.00
ค่าเดินทาง	6	100	600	333.33

4.1.2 ชุมชนบักันใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

การท่องเที่ยวโดยชุมชนบักันใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลบนเกาะ ดังนั้น จึงเป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่นในเรื่องความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ทั้งบริเวณชายฝั่งทะเลและในบริเวณท้องทะเล เช่น ต้นโกงกาง ต้นลำพู ปูไข่ ปลาการ์ตูนปะการังน้ำตื้น อีกทั้ง ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นทางธรรมชาติที่มีความโดดเด่น เช่น หาดทราย สันหลังมังกร รวมทั้งวิถีชีวิตของคนในชุมชนซึ่งประกอบอาชีพการประมง ซึ่งถือว่ามีความสอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ ทำให้เป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิตอย่างชัดเจน เหล่านี้จึงถือเป็นความโดดเด่นเชิงพื้นที่ที่ชุมชนสามารถนำเสนอต่อนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเที่ยวที่ชุมชนบักันใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 40 คน แบ่งเป็น เพศชาย 14 คน และเป็นเพศหญิง 26 คน (แสดงดังตารางที่ 21) โดยเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมด ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี (แสดงดังตารางที่ 22) ผู้มาท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเป็น ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ พนักงานบริษัทเอกชน และเจ้าของกิจการ (แสดง ดังตารางที่ 23) และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท (แสดงดังตารางที่ 24)

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	14	35.0
หญิง	26	65.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15 ปี	3	7.5
อายุ 15 – 30 ปี	2	5.0
อายุ 31 – 40 ปี	21	52.5
อายุ 41 – 50 ปี	12	30.0
อายุ 51 – 60 ปี	1	2.5
อายุ 61 – 70 ปี	1	2.5
รวม	40	100.0

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	3	7.5
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	16	40.0
พนักงานบริษัทเอกชน	11	27.5
เกษียณอายุการทำงาน	2	5.0
เจ้าของกิจการ	8	20.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	9	22.5
ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท	8	20.0
ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท	14	35.0
ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท	4	10.0
มากกว่า 40,000 บาท	5	12.5
รวม	40	100.0

ลักษณะการท่องเที่ยว

ลักษณะการท่องเที่ยว จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ครอบครัว คณะศึกษาดูงาน และแบบกลุ่ม ซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่เป็นครอบครัว (แสดงดังตารางที่ 25) โดยในส่วนของคณะศึกษาดูงานนั้น จะอยู่ระหว่างจำนวนประมาณ 10 - 38 ท่าน (แสดงดังตารางที่ 26) ในส่วนของการเดินทางท่องเที่ยว แบบเป็นหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม จำนวนส่วนใหญ่อยู่ที่ 26 คน (แสดงดังตารางที่ 27)

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง

ผู้ร่วมเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัว	19	47.5
คณะศึกษาดูงาน	10	25.0
กลุ่ม	11	27.5
รวม	40	100.0

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน

รูปแบบคณะศึกษาดูงาน	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 10 ท่าน	1	10.0
จำนวน 20 ท่าน	1	10.0
จำนวน 26 ท่าน	3	30.0
จำนวน 27 ท่าน	1	10.0
จำนวน 28 ท่าน	2	20.0
จำนวน 38 ท่าน	2	20.0
รวม	10	100.0

ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม

รูปแบบกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 10 ท่าน	1	9.1
จำนวน 20 ท่าน	1	9.1
จำนวน 26 ท่าน	3	27.2
จำนวน 27 ท่าน	2	18.2
จำนวน 28 ท่าน	2	18.2
จำนวน 38 ท่าน	2	18.2
รวม	11	100.0

โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อมาเที่ยวทะเล/ชายหาด เป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 68.4 ของนักท่องเที่ยว รองลงมาคือ ป่าไม้/ภูเขา คิดเป็นร้อยละ 15.8 แสดงดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว

ประเภทของการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ป่าไม้/ภูเขา	9	15.8
ทะเล/ชายหาด	39	68.4
เล่นกิจกรรม	2	3.5
วัฒนธรรม	5	8.8
วัตถุประสงค์เพื่อกิน	2	3.5
รวม	57	100.0

หมายเหตุ : กลุ่มตัวอย่างสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การประเมินความคาดหวังของนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

1. ระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม ($\bar{x} = 4.45$ และ $SD = 0.714$) รองลงมาคือ มีป้ายอธิบายข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้ทราบประวัติสถานที่ ($\bar{x} = 3.85$ และ $SD = 0.700$) และมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ($\bar{x} = 3.80$ และ $SD = 0.791$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.1	มีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม	4.45	0.714	57.5 (23)	30.0 (12)	12.5 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)
1.2	มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก	3.80	0.791	17.5 (7)	50.0 (20)	27.5 (11)	5.0 (2)	0.0 (0)
1.3	มีป้ายอธิบายข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้ทราบประวัติสถานที่	3.85	0.700	15.0 (6)	57.5 (23)	25.0 (10)	2.5 (1)	0.0 (0)
1.4	มีศิลปะการแสดงท้องถิ่นที่น่าประทับใจ	3.48	0.933	15.0 (6)	32.5 (13)	37.5 (15)	15.0 (6)	0.0 (0)
1.5	มีการจัดงานการท่องเที่ยวตามช่วงที่มีเทศกาลประจำท้องถิ่น	3.63	0.952	15.0 (6)	47.5 (19)	25.0 (10)	10.0 (4)	2.5 (1)

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	3.84	0.82					

2. ระดับความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการมีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม ($\bar{x} = 4.35$ และ $SD = 0.662$) รองลงมาคือ มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนน่าสนใจและหลากหลาย ($\bar{x} = 4.35$ และ $SD = 0.700$) มีสถานที่ในการถ่ายภาพที่สวยงามและหลากหลายของการถ่ายภาพ ($\bar{x} = 4.33$ และ $SD = 0.730$) และมีสถานที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการภายในชุมชน เช่น การเดินป่า ล่องแก่ง เป็นต้น ($\bar{x} = 3.48$ และ $SD = 0.816$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1	มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม	4.35	0.662	45.0 (18)	45.0 (18)	10.0 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
2.2	มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนน่าสนใจและหลากหลาย	4.35	0.700	47.5 (19)	40.0 (16)	12.5 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)
2.3	มีสถานที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการภายในชุมชน เช่น การเดินป่า ล่องแก่ง เป็นต้น	3.48	0.816	15.0 (6)	22.5 (9)	57.5 (23)	5.0 (2)	0.0 (0)
2.4	มีสถานที่ในการถ่ายภาพที่สวยงามและหลากหลายของการถ่ายภาพ	4.33	0.730	47.5 (19)	37.5 (15)	15.0 (6)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.13	0.73					

3. ระดับความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{x} = 4.73$ และ $SD = 0.506$) รองลงมาคือ มีอากาศบริสุทธิ์ที่เหมาะสมในการพักผ่อน ($\bar{x} = 4.58$ และ $SD = 0.549$) และภายในบริเวณแหล่งและชุมชนมีความร่มรื่น ($\bar{x} = 4.45$ และ $SD = 0.639$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.1	มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ	4.73	0.506	75.0 (30)	22.5 (9)	2.5 (1)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.2	มีความหลากหลายของพันธุ์พืชให้ดูและชื่นชม	4.28	0.751	45.0 (18)	37.5 (15)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.3	ทรัพยากรทางน้ำสวยงามสะอาด น้ำใส	4.35	0.622	42.5 (17)	50.0 (20)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.4	น้ำตกสวยงาม	3.40	0.810	10.0 (4)	30.0 (12)	50.0 (20)	10.0 (4)	0.0 (0)
3.5	มีสัตว์น้ำ สัตว์ป่า อุดมสมบูรณ์	3.98	0.733	22.5 (9)	55.0 (22)	20.0 (8)	2.5 (1)	0.0 (0)
3.6	มีอากาศบริสุทธิ์เหมาะสมในการพักผ่อน	4.58	0.549	60.0 (24)	37.5 (15)	2.5 (1)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.7	ภายในบริเวณแหล่งและชุมชนมีความร่มรื่น	4.45	0.639	52.5 (21)	40.0 (16)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.25	0.66					

4. ระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักรักษา

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการมีความเงียบสงบสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่ ($\bar{x} = 4.55$ และ $SD = 0.639$) รองลงมาคือ มีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ($\bar{x} = 4.15$ และ $SD = 0.700$) และมีสามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย ($\bar{x} = 4.00$ และ $SD = 0.716$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 32)

ตารางที่ 32 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักรักษา

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.1	ที่พักมีความสะดวกสบาย	3.65	0.770	15.0 (6)	37.5 (15)	45.0 (18)	2.5 (1)	0.0 (0)
4.2	มีสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพักรักษา ที่วี ตู้เย็น	2.28	1.176	2.5 (1)	15.0 (6)	25.0 (10)	22.5 (9)	35.0 (14)

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.3	มีปลอดภัยไม่มีแมลงรบกวน	3.18	0.942	7.5 (3)	27.5 (11)	42.5 (17)	20.0 (8)	2.5 (1)
4.4	มีความเจ็บสบสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่	4.55	0.639	62.5 (25)	30.0 (12)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.5	มีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	4.15	0.700	32.5 (13)	50.0 (20)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.6	สามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย	4.00	0.716	25.0 (10)	50.0 (20)	25.0 (10)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.7	ห้องน้ำมีจำนวนเพียงพอและสะอาด	3.50	0.816	12.5 (5)	32.5 (13)	47.5 (19)	7.5 (3)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.62	0.82					

5. ระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย ($\bar{x} = 4.10$ และ $SD = 0.709$) รองลงมาคือ ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในการเล่นน้ำ (น้ำจืดและทะเล) ($\bar{x} = 4.03$ และ $SD = 0.530$) และกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.03$ และ $SD = 0.800$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 33)

ตารางที่ 33 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.1	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์	4.03	0.800	27.5 (11)	52.5 (21)	15.0 (6)	5.0 (2)	0.0 (0)
5.2	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย	4.10	0.709	25.0 (10)	65.0 (26)	5.0 (2)	5.0 (2)	0.0 (0)
5.3	ความปลอดภัยในกิจกรรมการท่องเที่ยวเดินป่า							
5.4	ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในการเล่นน้ำ (น้ำจืดและทะเล)	4.03	0.530	15.0 (6)	72.5 (29)	12.5 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.5	ความปลอดภัยในการเล่นล่องแก่ง							
5.6	ความปลอดภัยในการเล่นเดินชม	3.88	0.404	2.5	82.5	15.0	0.0	0.0

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	แหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง			(1)	(33)	(6)	(0)	(0)
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.01	0.61					

หมายเหตุ แถบคำ หมายถึง ชุมชนท่องเที่ยวไม่มีการจัดการการท่องเที่ยวในประเด็นนั้น

6. ระดับความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องอรรถาธิบายของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ ($\bar{x} = 4.60$ และ $SD = 0.545$) รองลงมาคือ ราคาค่าบริการและของฝากมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.23$ และ $SD = 0.620$) และของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน ($\bar{x} = 3.75$ และ $SD = 0.776$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6.1	อรรถาธิบายของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ	4.60	0.545	62.5 (25)	35.0 (14)	2.5 (1)	0.0 (0)	0.0 (0)
6.2	ของฝากหลากหลาย	3.63	0.774	15.0 (6)	35.0 (14)	47.5 (19)	2.5 (1)	0.0 (0)
6.3	ของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน	3.75	0.776	17.5 (7)	42.5 (17)	37.5 (15)	2.5 (1)	0.0 (0)
6.4	ราคาค่าบริการ และของฝากมีความเหมาะสม	4.23	0.620	32.5 (13)	57.5 (23)	10.0 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.05	0.68					

7. ระดับความคาดหวังด้านอาหาร

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องรสชาติอร่อย ($\bar{x} = 4.50$ และ $SD = 0.641$) รองลงมาคือ มีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.25$ และ $SD = 0.588$) และอาหารมีหลายประเภทและเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว ($\bar{x} = 4.25$ และ $SD = 0.588$) เท่ากัน ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 35)

ตารางที่ 35 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านอาหาร

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.1 รสชาติอร่อย	4.50	0.641	57.5 (23)	35.0 (14)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.2 มีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น	4.25	0.588	32.5 (13)	60.0 (24)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.3 อาหารมีหลายประเภท และเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	4.25	0.588	32.5 (13)	60.0 (24)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.4 มีผลไม้ที่ปลูกได้ในชุมชนบริการและจำหน่าย	3.05	1.011	7.5 (3)	17.5 (7)	60.0 (24)	2.5 (1)	12.5 (5)
7.5 ราคาของอาหารเหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ	4.23	0.620	32.5 (13)	57.5 (23)	10.0 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.6 รูปแบบการนำเสนอเมนูอาหาร	4.18	0.501	22.5 (9)	72.5 (29)	5.0 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.08	0.66				

8. แหล่งท่องเที่ยวควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม หรืออยากให้ชุมชนเพิ่มกิจกรรมอะไร

ประเด็นดังกล่าวเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแนะนำชุมชนว่าควรจะต้องเพิ่มกิจกรรมอะไรในแหล่งท่องเที่ยว ผลการศึกษาไม่พบถึงข้อเสนอแนะในการเพิ่มกิจกรรม

ค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันและอนาคต

1. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวครั้งนี้

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความประสงค์ตอบคำถามในประเด็นนี้จำนวน 18 ท่าน โดยนักท่องเที่ยวมีความประสงค์ที่จะใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวครั้งนี้ เฉลี่ยอยู่ที่จำนวน 3,888.89 บาท (แสดงดังตารางที่ 36)

ตารางที่ 36 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้ (บาท)	18	1,800	10,000	3,888.89

2. ภายใต้เงื่อนไขว่าหากท่องเที่ยวชุมชนมีการปรับปรุงตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวครั้งต่อไปอย่างไร

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวในครั้งต่อไปเมื่อมีการปรับปรุง เฉลี่ยอยู่ที่จำนวน 3,540.00 บาท (แสดงดังตารางที่ 37)

ตารางที่ 37 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในอนาคตเมื่อมีการปรับปรุง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ค่าใช้จ่ายเหมารวม (บาท)	5	1,700	10,000	3,540.00

4.2 จังหวัดสงขลา

4.2.1 ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา

การท่องเที่ยวโดยชุมชนวิถีพุทธคลองแดน อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา ถือเป็นชุมชนดั้งเดิมที่ในอดีตเป็นตลาดใหญ่ริมน้ำและเป็นศูนย์กลางในการคมนาคมทางน้ำในอดีต และผลจากการฟื้นฟูชุมชนตามวิถีชีวิตในอดีต ได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของอำเภอรโนด จังหวัดสงขลา โดยเฉพาะตลาดริมน้ำคลองแดน วัดคลองแดน และยังเป็นฐานการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรม ดังนั้น จึงเป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่นในเรื่องวัฒนธรรมที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน เหล่านี้จึงถือเป็นความโดดเด่นเชิงพื้นที่ที่ชุมชนสามารถใช้นำเสนอให้นักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเที่ยวที่ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 45 คน แบ่งเป็น เพศชาย 23 คน และเป็นเพศหญิง 22 คน (แสดงดังตารางที่ 38) โดยเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมด ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี (แสดงดังตารางที่ 39) ผู้มาท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และข้าราชการ/พนักงานของรัฐ (แสดงดังตารางที่ 40) และ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท (แสดงดังตารางที่ 41)

ตารางที่ 38 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	23	51.1
หญิง	22	48.9
รวม	45	100.0

ตารางที่ 39 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ 15 – 30 ปี	11	24.4
อายุ 31 – 40 ปี	15	33.3
อายุ 41 – 50 ปี	9	20.0
อายุ 51 – 60 ปี	7	15.6
อายุ 61 – 70 ปี	3	6.7
รวม	45	100.0

ตารางที่ 40 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	4	8.9
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	12	26.7
พนักงานบริษัทเอกชน	8	17.8
รับจ้างทั่วไป	11	24.4
เกษียณอายุการทำงาน	10	22.2
รวม	45	100.0

ตารางที่ 41 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	17	37.8
ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท	15	33.3
ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท	6	13.3
ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท	2	4.4
มากกว่า 40,000 บาท	5	11.1
รวม	45	100.0

ลักษณะการท่องเที่ยว

ลักษณะการท่องเที่ยว จำแนกออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ครอบครัว เดินทางคนเดียว คณะศึกษาดูงาน และแบบกลุ่ม ซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่เป็นครอบครัว รองลงมาคือ เป็นคณะศึกษาดูงาน (แสดงดังตารางที่ 42) โดยจำนวนคณะศึกษาดูงานนั้น จะอยู่ระหว่างจำนวนประมาณ 7 - 50 ท่าน (แสดงดังตารางที่ 43) ในส่วนของการเดินทางท่องเที่ยวแบบเป็นหมู่คณะหรือแบบกลุ่มนั้น จะอยู่ระหว่างจำนวนประมาณ 3 - 30 ท่าน (แสดงดังตารางที่ 44)

ตารางที่ 42 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง

ผู้ร่วมเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัว	19	42.2
คนเดียว	4	8.9
คณะศึกษาดูงาน	15	33.3
กลุ่ม	7	15.6
รวม	45	100.0

ตารางที่ 43 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน

รูปแบบคณะศึกษาดูงาน	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 7 ท่าน	2	13.3
จำนวน 10 ท่าน	1	6.7
จำนวน 20 ท่าน	1	6.7
จำนวน 30 ท่าน	5	33.3
จำนวน 39 ท่าน	3	20.0
จำนวน 40 ท่าน	2	13.3
จำนวน 50 ท่าน	1	6.7
รวม	15	100.0

ตารางที่ 44 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม

รูปแบบกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 3 ท่าน	2	28.6
จำนวน 8 ท่าน	2	28.6
จำนวน 15 ท่าน	1	14.3
จำนวน 30 ท่าน	2	28.6
รวม	7	100.0

โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อมาเที่ยวชมวัฒนธรรม เป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 58.9 ของนักท่องเที่ยว รองลงมาคือ ทะเล/ชายหาด และเล่นกิจกรรม มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 10.7 แสดงดังตารางที่ 45

ตารางที่ 45 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว

ประเภทของการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ป่าไม้/ภูเขา	4	7.1
ทะเล/ชายหาด	6	10.7
เล่นกิจกรรม	6	10.7
วัฒนธรรม	33	58.9
วัตถุประสงค์เพื่อกิน	7	12.5
รวม	56	100.0

หมายเหตุ : กลุ่มตัวอย่างสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การประเมินความคาดหวังของนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

1. ระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องมีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม ($\bar{x} = 4.36$ และ $SD = 0.609$) รองลงมาคือมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ($\bar{x} = 4.33$ และ $SD = 0.674$) มีการจัดงานการท่องเที่ยวตามช่วงที่มีเทศกาลประจำท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.16$ และ $SD = 0.737$) มีศิลปะการแสดงท้องถิ่นที่น่าประทับใจ ($\bar{x} = 4.16$ และ $SD = 0.767$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 46)

ตารางที่ 46 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.1	มีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม	4.36	0.609	42.2 (19)	51.1 (23)	6.7 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
1.2	มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก	4.33	0.674	44.4 (20)	44.4 (20)	11.2 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)
1.3	มีป้ายอธิบายข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้ทราบประวัติสถานที่	4.04	0.796	33.3 (15)	37.8 (17)	28.9 (13)	0.0 (0)	0.0 (0)
1.4	มีศิลปะการแสดงท้องถิ่นที่น่าประทับใจ	4.16	0.767	37.8 (17)	40.0 (18)	22.2 (10)	0.0 (0)	0.0 (0)
1.5	มีการจัดงานการท่องเที่ยวตาม	4.16	0.737	35.6	44.4	20.0	0.0	0.0

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	ช่วงที่มีเทศกาลประจำท้องถิ่น			(16)	(20)	(9)	(0)	(0)
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.21	0.72					

2. ระดับความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการมีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม ($\bar{x} = 4.36$ และ $SD = 0.645$) รองลงมาคือ มีสถานที่ในการถ่ายภาพที่สวยงามและหลากหลายของการถ่ายภาพ ($\bar{x} = 4.31$ และ $SD = 0.733$) มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนน่าสนใจและหลากหลาย ($\bar{x} = 4.31$ และ $SD = 0.763$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 47)

ตารางที่ 47 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
2.1	มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม	4.36	0.645	44.4 (20)	46.7 (21)	8.9 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
2.2	มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนน่าสนใจและหลากหลาย	4.31	0.763	46.7 (21)	40.0 (18)	11.1 (5)	2.2 (1)	0.0 (0)
2.3	มีสถานที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการภายในชุมชน เช่น การเดินป่า ล่องแก่ง เป็นต้น	3.60	0.837	20.0 (9)	22.2 (10)	55.6 (25)	2.2 (1)	0.0 (0)
2.4	มีสถานที่ในการถ่ายภาพที่สวยงามและหลากหลายของการถ่ายภาพ	4.31	0.733	44.4 (20)	44.4 (20)	8.9 (4)	2.2 (1)	0.0 (0)
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.15	0.74					

3. ระดับความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการมีอากาศบริสุทธิ์เหมาะสมในการพักผ่อน ($\bar{x} = 4.42$ และ $SD = 0.657$) รองลงมาคือ มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{x} = 4.38$ และ $SD = 0.614$) และภายในบริเวณแหล่งและชุมชนมีความร่มรื่น ($\bar{x} = 4.38$ และ $SD = 0.650$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 48)

ตารางที่ 48 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.1	มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ	4.38	0.614	44.4 (20)	48.9 (22)	6.7 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.2	มีความหลากหลายของพันธุ์พืชให้ดูและชื่นชม	3.87	0.842	24.4 (11)	42.2 (19)	28.9 (13)	4.4 (2)	0.0 (0)
3.3	ทรัพยากรทางน้ำสวยงามสะอาด น้ำใส	4.22	0.735	37.8 (17)	48.9 (22)	11.1 (5)	2.2 (1)	0.0 (0)
3.4	น้ำตกสวยงาม							
3.5	มีสัตว์น้ำ สัตว์ป่า อุดมสมบูรณ์	3.67	1.000	20.0 (9)	40.0 (18)	31.1 (14)	4.4 (2)	4.4 (2)
3.6	มีอากาศบริสุทธิ์เหมาะสมในการพักผ่อน	4.42	0.657	51.1 (23)	40.0 (18)	8.9 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.7	ภายในบริเวณแหล่งและชุมชนมีความร่มรื่น	4.38	0.650	46.7 (21)	44.4 (20)	8.9 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.16	0.75					

หมายเหตุ แถบดำ หมายถึง ชุมชนท่องเที่ยวไม่มีการจัดการการท่องเที่ยวในประเด็นนั้น

4. ระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักราคาย

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการเดินทางมีความสะดวกสบายสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่ ($\bar{x} = 4.47$ และ $SD = 0.726$) รองลงมาคือ ที่พักมีความสะดวกสบาย ($\bar{x} = 4.40$ และ $SD = 0.580$) ห้องน้ำมีจำนวนเพียงพอและสะอาด ($\bar{x} = 4.38$ และ $SD = 0.650$) สามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวก และมีความสะดวกต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ($\bar{x} = 4.38$ และ $SD = 0.684$) มีจำนวนเท่ากัน ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 49)

ตารางที่ 49 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักราคาย

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.1	ที่พักมีความสะดวกสบาย	4.40	0.580	44.4 (20)	51.1 (23)	4.4 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.2	มีสิ่งอำนวยความสะดวกใน	3.76	0.981	24.4	37.8	28.9	6.7	2.2

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ห้องพักเช่น ที่วี ตูเย็น			(11)	(17)	(13)	(3)	(1)
4.3	มีปลอดภัยไม่มีแมลงรบกวน	4.16	0.824	37.8 (17)	44.4 (20)	13.3 (6)	4.4 (2)	0.0 (0)
4.4	มีความเจ็บสบสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่	4.47	0.726	57.8 (26)	33.3 (15)	6.7 (3)	2.2 (1)	0.0 (0)
4.5	มีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	4.38	0.684	48.9 (22)	40.0 (18)	11.1 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.6	สามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย	4.38	0.684	46.7 (21)	46.7 (21)	4.4 (2)	2.2 (1)	0.0 (0)
4.7	ห้องน้ำมีจำนวนเพียงพอและสะอาด	4.38	0.650	46.7 (21)	44.4 (20)	8.9 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.28	0.73					

5. ระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย ($\bar{x} = 4.33$ และ $SD = 0.640$) รองลงมาคือ ความปลอดภัยในการเดินชมแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง ($\bar{x} = 4.24$ และ $SD = 0.773$) และกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.11$ และ $SD = 0.775$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 50)

ตารางที่ 50 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.1	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์	4.11	0.775	33.3 (15)	46.7 (21)	17.8 (8)	2.2 (1)	0.0 (0)
5.2	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย	4.33	0.640	42.2 (19)	48.9 (22)	8.9 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.3	ความปลอดภัยในกิจกรรมการท่องเที่ยวเดินป่า							
5.4	ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในการเล่นน้ำ (น้ำจืดและทะเล)	3.62	0.960	22.2 (10)	26.7 (12)	44.4 (20)	4.4 (2)	2.2 (1)
5.5	ความปลอดภัยในการเล่นล่องแก่ง							

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.6	ความปลอดภัยในการเดินชมแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง	4.24	0.773	40.0 (18)	48.9 (22)	6.7 (3)	4.4 (2)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.08	0.79					

หมายเหตุ แถบคำ หมายถึง ชุมชนท่องเที่ยวไม่มีการจัดการการท่องเที่ยวในประเด็นนั้น

6. ระดับความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องอรรถาธิบายของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ ($\bar{x} = 4.71$ และ $SD = 0.458$) รองลงมาคือ ราคาค่าบริการ และของฝากมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.13$ และ $SD = 0.726$) และของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน ($\bar{x} = 4.09$ และ $SD = 0.925$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 51)

ตารางที่ 51 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6.1	อรรถาธิบายของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ	4.71	0.458	71.1 (32)	28.9 (13)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)
6.2	ของฝากหลากหลาย	3.96	0.824	26.7 (12)	46.7 (21)	22.2 (10)	4.4 (2)	0.0 (0)
6.3	ของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน	4.09	0.925	40.0 (18)	35.6 (16)	17.8 (8)	6.7 (3)	0.0 (0)
6.4	ราคาค่าบริการ และของฝากมีความเหมาะสม	4.13	0.726	31.1 (14)	53.3 (24)	13.3 (6)	2.2 (1)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.22	0.73					

7. ระดับความคาดหวังด้านอาหาร

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องรสชาติอร่อย ($\bar{x} = 4.38$ และ $SD = 0.680$) รองลงมาคือ มีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.24$ และ $SD = 0.743$) ราคาของอาหารเหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ ($\bar{x} = 4.11$ และ $SD = 0.775$) และอาหารมีหลายประเภทและเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว ($\bar{x} = 4.11$ และ $SD = 0.910$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 52)

ตารางที่ 52 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านอาหาร

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.1	รสชาติอร่อย	4.38	0.860	60.0 (27)	20.0 (9)	17.8 (8)	2.2 (1)	0.0 (0)
7.2	มีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น	4.24	0.743	40.0 (18)	46.7 (21)	11.1 (5)	2.2 (1)	0.0 (0)
7.3	อาหารมีหลายประเภท และเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	4.11	0.910	37.8 (17)	42.2 (19)	15.6 (7)	2.2 (1)	2.2 (1)
7.4	มีผลไม้ที่ปลูกได้ในชุมชนบริการและจำหน่าย	3.78	0.902	24.4 (11)	35.6 (16)	33.3 (15)	6.7 (3)	0.0 (0)
7.5	ราคาของอาหารเหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ	4.11	0.775	33.3 (15)	46.7 (21)	17.8 (8)	2.2 (1)	0.0 (0)
7.6	รูปแบบการนำเสนอเมนูอาหาร	4.04	0.824	31.1 (14)	46.7 (21)	17.8 (8)	4.4 (2)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.11	0.84					

8. แหล่งท่องเที่ยวควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม หรืออยากให้ชุมชนเพิ่มกิจกรรมอะไร

ประเด็นดังกล่าวเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแนะนำชุมชนว่าควรจะต้องเพิ่มกิจกรรมอะไรในแหล่งท่องเที่ยว ผลการศึกษาสามารถแสดงดังตารางที่ 53

ตารางที่ 53 กิจกรรมที่อยากให้ชุมชนเพิ่มเติมในแหล่งท่องเที่ยว

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมพายเรือ	1	6.3
ควรมีจำนวนวันในกิจกรรมตลาดน้ำมากขึ้น	3	18.8
จัดโปรแกรมท่องเที่ยวในชุมชน	1	6.3
จัดล่องลำน้ำ	3	18.8
จัดให้มีเทศกาลประจำปี	1	6.3
ประเพณีท้องถิ่น	2	12.5
ปั่นจักรยานรอบชุมชน	1	6.3
ป้ายบอก	1	6.3
มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว	1	6.3
มีโปรแกรมเที่ยวเพิ่มเติม	1	6.3

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
ร้านมุสลิม เครื่องหมายฮาลาล	1	6.3
รวม	16	100.0

ค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันและอนาคต

1. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวครั้งนี้

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความประสงค์ตอบคำถามในประเด็นนี้จำนวน 22 ท่าน โดยนักท่องเที่ยวมีความประสงค์ที่จะใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวครั้งนี้ เฉลี่ยอยู่ที่จำนวน 1,238.64 บาท (แสดงดังตารางที่ 54)

ตารางที่ 54 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้ (บาท)	22	200	3,000	1,238.64

2. ภายใต้เงื่อนไขว่าหากท่องเที่ยวชุมชนมีการปรับปรุงตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวครั้งต่อไปอย่างไร

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวในครั้งต่อไปเมื่อมีการปรับปรุง เฉลี่ยอยู่ที่จำนวน 1,473.33 บาท และเมื่อแยกประเภทค่าใช้จ่าย พบว่า ค่าที่พัก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (563.89 บาท) (แสดงดังตารางที่ 55)

ตารางที่ 55 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในอนาคตเมื่อมีการปรับปรุง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ค่าใช้จ่ายเหมารวม (บาท)	15	500	3,000	1,473.33
กรณีค่าใช้จ่ายแยกประเภท				
ค่าที่พัก	18	200	1,600	563.89
ค่าอาหารต่อมื้อ	17	100	1,000	228.82
ค่าเล่นกิจกรรม	10	100	500	180.00
ค่าเดินทาง	15	100	1,000	680.00

4.2.2 ชุมชนท่าหิน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

การท่องเที่ยวโดยชุมชนท่าหิน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา เป็นชุมชนที่มีทรัพยากรที่หลากหลายด้วยลักษณะของพื้นที่ซึ่งเป็นพื้นที่ราบลุ่ม และติดริมทะเลสาบสงขลา ดังนั้น จึงเป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่นในเรื่องแหล่งท่องเที่ยวด้านทรัพยากรทางธรรมชาติจากความสวยงามของทะเลสาบ

สงขลา และด้านวิถีชีวิตจากวิถีที่เรียกกันว่า “โหนด นา เล” เหล่านี้จึงถือเป็นความโดดเด่นเชิงพื้นที่ที่ชุมชนสามารถใช้นำเสนอต่อนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเที่ยวที่ชุมชนท่าหิน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 40 คน แบ่งเป็น เพศชาย 19 คน และเป็นเพศหญิง 21 คน (แสดงดังตารางที่ 56) โดยเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมด ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี (แสดงดังตารางที่ 57) ผู้มาท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเป็น นักเรียน/นักศึกษา (แสดงดังตารางที่ 58) และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท (แสดงดังตารางที่ 59)

ตารางที่ 56 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	19	47.5
หญิง	21	52.5
รวม	40	100.0

ตารางที่ 57 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15 ปี	1	2.5
อายุ 15 – 30 ปี	30	75.0
อายุ 31 – 40 ปี	7	17.5
อายุ 41 – 50 ปี	2	5.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 58 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	1	2.5
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	13	32.5
พนักงานบริษัทเอกชน	4	10.0
นักเรียน/นักศึกษา	22	55.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 59 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า10,000 บาท	19	47.5
ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท	10	25.0
ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท	9	22.5
ระหว่าง 30,001 – 40000 บาท	1	2.5
มากกว่า 40,000 บาท	1	2.5
รวม	40	100.0

ลักษณะการท่องเที่ยว

ลักษณะการท่องเที่ยว จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ครอบครัว คนเดียว และคณะศึกษา ดูงาน ซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่เป็นคณะศึกษาดูงาน (แสดงดังตารางที่ 60) โดยในส่วนคณะศึกษาดูงานนั้น จะอยู่ระหว่างจำนวนประมาณ 3 - 140 ท่าน (แสดงดังตารางที่ 61)

ตารางที่ 60 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง

ผู้ร่วมเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัว	7	17.5
คนเดียว	3	7.5
คณะศึกษาดูงาน	30	75.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 61 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน

รูปแบบคณะศึกษาดูงาน	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 3 ท่าน	2	6.7
จำนวน 5 ท่าน	3	10.0
จำนวน 10 ท่าน	1	3.3
จำนวน 20 ท่าน	1	3.3
จำนวน 25 ท่าน	3	10.0
จำนวน 29 ท่าน	1	3.3
จำนวน 30 ท่าน	5	16.7
จำนวน 35 ท่าน	1	3.3
จำนวน 40 ท่าน	4	13.3
จำนวน 48 ท่าน	3	10.0
จำนวน 50 ท่าน	2	6.7

รูปแบบคณะศึกษาดูงาน	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 140 ท่าน	4	13.3
รวม	30	100.0

โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 44.8 ของนักท่องเที่ยว รองลงมาคือ ทะเล/ชายหาด คิดเป็นร้อยละ 19.4 แสดงดังตารางที่ 62

ตารางที่ 62 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว

ประเภทของการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ป่าไม้/ภูเขา	7	10.4
ทะเล/ชายหาด	13	19.4
เล่นกิจกรรม	4	6.0
วัฒนธรรม	30	44.8
วัตถุประสงค์เพื่อกิน	10	14.9
น้ำตก	3	4.5
รวม	67	100.0

หมายเหตุ : กลุ่มตัวอย่างสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การประเมินความคาดหวังของนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

1. ระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องมีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม ($\bar{x} = 4.30$ และ $SD = 0.516$) รองลงมาคือ มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ($\bar{x} = 4.20$ และ $SD = 0.608$) และมีการจัดงานการท่องเที่ยวตามช่วงที่มีเทศกาลประจำท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.08$ และ $SD = 0.694$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 63)

ตารางที่ 63 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.1	มีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม	4.30	0.516	32.5 (13)	65.0 (26)	2.5 (1)	0.0 (0)	0.0 (0)

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.2	มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก	4.20	0.608	30.0 (12)	60.0 (24)	10.0 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
1.3	มีป้ายอธิบายข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้ทราบประวัติสถานที่	4.03	0.660	22.5 (9)	57.5 (23)	20.0 (8)	0.0 (0)	0.0 (0)
1.4	มีศิลปะการแสดงท้องถิ่นที่น่าประทับใจ	3.95	0.749	25.0 (10)	45.0 (18)	30.0 (12)	0.0 (0)	0.0 (0)
1.5	มีการจัดงานการท่องเที่ยวตามช่วงที่มีเทศกาลประจำท้องถิ่น	4.08	0.694	27.5 (11)	52.5 (21)	20.0 (8)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.11	0.65					

2. ระดับความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการมีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม ($\bar{x} = 4.20$ และ $SD = 0.516$) รองลงมาคือ มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนน่าสนใจและหลากหลาย ($\bar{x} = 4.15$ และ $SD = 0.580$) และมีสถานที่ในการถ่ายภาพที่สวยงามและหลากหลายของการถ่ายภาพ ($\bar{x} = 3.95$ และ $SD = 0.846$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 64)

ตารางที่ 64 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1	มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม	4.20	0.516	25.0 (10)	70.0 (28)	5.0 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)
2.2	มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนน่าสนใจและหลากหลาย	4.15	0.580	25.0 (10)	65.0 (26)	10.0 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
2.3	มีสถานที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการภายในชุมชน เช่น การเดินป่า ล่องแก่ง เป็นต้น	3.88	0.791	20.0 (8)	52.5 (21)	22.5 (9)	5.0 (2)	0.0 (0)
2.4	มีสถานที่ในการถ่ายภาพที่สวยงามและหลากหลายของ	3.95	0.846	25.0 (10)	50.0 (20)	22.5 (9)	0.0 (0)	2.5 (1)

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การถ่ายภาพ								
ค่าเฉลี่ยรวม		4.05	0.68					

3. ระดับความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{x} = 4.40$ และ $SD = 0.591$) รองลงมาคือ มีอากาศบริสุทธิ์เหมาะสมใน การพักผ่อน ($\bar{x} = 4.28$ และ $SD = 0.640$) และภายในบริเวณแหล่งและชุมชนมีความร่มรื่น ($\bar{x} = 4.23$ และ $SD = 0.660$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 65)

ตารางที่ 65 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.1	มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ	4.40	0.591	45.0 (18)	50.0 (20)	5.0 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.2	มีความหลากหลายของพันธุ์พืชให้ดูและชื่นชม	4.20	0.608	30.0 (12)	60.0 (24)	10.0 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.3	ทรัพยากรทางน้ำสวยงามสะอาด น้ำใส	4.03	0.660	22.5 (9)	57.5 (23)	20.0 (8)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.4	น้ำตกสวยงาม							
3.5	มีสัตว์น้ำ สัตว์ป่า อุดมสมบูรณ์	4.03	0.620	20.0 (8)	62.5 (25)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.6	มีอากาศบริสุทธิ์เหมาะสมในการพักผ่อน	4.28	0.640	37.5 (15)	52.5 (21)	10.0 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.7	ภายในบริเวณแหล่งและชุมชนมีความร่มรื่น	4.23	0.660	35.0 (14)	52.5 (21)	12.5 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.20	0.63					

หมายเหตุ แถบดำ หมายถึง ชุมชนท่องเที่ยวไม่มีการจัดการการท่องเที่ยวในประเด็นนั้น

4. ระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักรอ

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการมีความเงียบสงบสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่ ($\bar{x} = 4.03$ และ $SD = 0.577$) รองลงมาคือ มีปลอดภัยไม่มีแมลง

รบกวน ($\bar{x} = 3.95$ และ $SD = 0.846$) มีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.93$ และ $SD = 0.656$) และสามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย ($\bar{x} = 3.93$ และ $SD = 0.694$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 66)

ตารางที่ 66 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักออาศัย

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.1	ที่พักมีความสะดวกสบาย	3.90	0.709	20.0 (8)	50.0 (20)	30.0 (12)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.2	มีสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพักรวมทั้ง ทีวี ตู้เย็น	3.78	0.620	10.0 (4)	57.5 (23)	32.5 (13)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.3	มีปลอดภัยไม่มีแมลงรบกวน	3.95	0.846	25.0 (10)	50.0 (20)	22.5 (9)	0.0 (0)	2.5 (1)
4.4	มีความเจ็บปวดสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่	4.03	0.577	17.5 (7)	67.5 (27)	15.0 (6)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.5	มีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.93	0.656	17.5 (7)	57.5 (23)	25.0 (10)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.6	สามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย	3.93	0.694	17.5 (7)	60.0 (24)	20.0 (8)	2.5 (1)	0.0 (0)
4.7	ห้องน้ำมีจำนวนเพียงพอและสะอาด	3.90	0.810	25.0 (10)	42.5 (17)	30.0 (12)	2.5 (1)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.92	0.70					

5. ระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย ($\bar{x} = 4.28$ และ $SD = 0.679$) รองลงมาคือ กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.18$ และ $SD = 0.636$) และความปลอดภัยในการเดินชมแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง ($\bar{x} = 3.98$ และ $SD = 0.660$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 67)

ตารางที่ 67 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.1	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์	4.18	0.636	30.0 (12)	57.5 (23)	12.5 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.2	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย	4.28	0.679	40.0 (16)	47.5 (19)	12.5 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.3	ความปลอดภัยในกิจกรรมการท่องเที่ยวเดินป่า							
5.4	ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในการเล่นน้ำ (น้ำจืดและทะเล)	3.78	0.974	20.0 (8)	50.0 (20)	22.5 (9)	2.5 (1)	5.0 (2)
5.5	ความปลอดภัยในการล่องแก่ง							
5.6	ความปลอดภัยในการเดินชมแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง	3.98	0.660	20.0 (8)	57.5 (23)	22.5 (9)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.06	0.74					

หมายเหตุ แถบดำ หมายถึง ชุมชนท่องเที่ยวไม่มีการจัดการการท่องเที่ยวในประเด็นนั้น

6. ระดับความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน ($\bar{x} = 4.40$ และ $SD = 0.591$) รองลงมาคือ ราคาค่าบริการและของฝากมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.38$ และ $SD = 0.586$) ของฝากหลากหลาย ($\bar{x} = 4.28$ และ $SD = 0.554$) และอัยาศัยของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ ($\bar{x} = 4.28$ และ $SD = 0.640$) ตามลำดับ (แสดง ดังตารางที่ 68)

ตารางที่ 68 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6.1	อัยาศัยของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ	4.28	0.640	37.5 (15)	52.5 (21)	10.0 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
6.2	ของฝากหลากหลาย	4.28	0.554	32.5 (13)	62.5 (25)	5.0 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)
6.3	ของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์	4.40	0.591	45.0	50.0	5.0	0.0	0.0

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ของชุมชน			(18)	(20)	(2)	(0)	(0)
6.4	ราคาค่าบริการ และของฝากมีความเหมาะสม	4.38	0.586	42.5 (17)	52.5 (21)	5.0 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.34	0.59					

7. ระดับความคาดหวังด้านอาหาร

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องมีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น ($\bar{x}$ = 4.38 และ SD = 0.586) รองลงมาคือ อาหารมีหลายประเภท และเหมาะสม ต่อการท่องเที่ยว ($\bar{x}$ = 4.33 และ SD = 0.616) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 69)

ตารางที่ 69 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านอาหาร

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.1	รสชาติอร่อย	4.25	0.588	32.5 (13)	60.0 (24)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.2	มีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น	4.38	0.586	42.5 (17)	52.5 (21)	5.0 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.3	อาหารมีหลายประเภท และเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	4.33	0.616	40.0 (16)	52.5 (21)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.4	มีผลไม้ที่ปลูกได้ในชุมชนบริการ และจำหน่าย	4.05	0.846	30.0 (12)	50.0 (20)	17.5 (7)	0.0 (0)	2.5 (1)
7.5	ราคาของอาหารเหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ	4.25	0.543	30.0 (12)	65.0 (26)	5.0 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.6	รูปแบบการนำเสนอเมนูอาหาร	4.25	0.588	32.5 (13)	60.0 (24)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.25	0.63					

8. แหล่งท่องเที่ยวควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม หรืออยากให้ชุมชนเพิ่มกิจกรรมอะไร

ประเด็นดังกล่าวเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแนะนำชุมชนว่าควรจะต้องเพิ่มกิจกรรมอะไรในแหล่งท่องเที่ยว ผลการศึกษาสามารถแสดงดังตารางที่ 70

ตารางที่ 70 กิจกรรมที่อยากให้ชุมชนเพิ่มเติมในแหล่งท่องเที่ยว

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
การแสดงต้อนรับผู้มาเยือน	2	14.3
กำหนดเปิดเป็นวันที่แน่นอน	1	7.1
กิจกรรมทำอาหารท้องถิ่นด้วยตนเอง	2	14.3
จุดชมวิว	1	7.1
จุดถ่ายรูป	3	21.4
จุดปั่นจักรยาน	2	14.3
จุดสาธิตการดำนา	2	14.3
ร้านอาหารพื้นบ้าน	1	7.1
รวม	14	100.0

ค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันและอนาคต

1. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวครั้งนี้

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความประสงค์ตอบคำถามในประเด็นนี้จำนวน 20 ท่าน โดยนักท่องเที่ยวมีความประสงค์ที่จะใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวครั้งนี้ เฉลี่ยอยู่ที่จำนวน 845บาท (แสดงดังตารางที่ 71)

ตารางที่ 71 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้ (บาท)	20	100	3,000	845.00

2. ภายใต้งบประมาณหากนักท่องเที่ยวชุมชนมีการปรับปรุงตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวครั้งต่อไปอย่างไร

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวในครั้งต่อไปเมื่อมีการปรับปรุง เฉลี่ยอยู่ที่จำนวน 934.38 บาท และเมื่อแยกประเภทค่าใช้จ่าย พบว่า ค่าที่พัก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (475.00 บาท) (แสดงดังตารางที่ 72)

ตารางที่ 72 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในอนาคตเมื่อมีการปรับปรุง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ค่าใช้จ่ายเหมารวม (บาท)	16	200	3,000	934.38
กรณีค่าใช้จ่ายแยกประเภท				
ค่าที่พัก	12	200	1,300	475.00

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ค่าอาหารต่อมื้อ	12	50	200	166.67
ค่าเล่นกิจกรรม	12	100	500	233.33
ค่าเดินทาง	11	100	500	177.27

4.3 จังหวัดปัตตานี

4.3.1 ชุมชนบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

การท่องเที่ยวโดยชุมชนบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ถือเป็นชุมชนชาวประมง เป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่บริเวณชายทะเลของอ่าวปัตตานี มีป่าโกงกางที่สมบูรณ์ ทำให้มีทรัพยากรชายทะเลที่หลากหลาย เช่น ปู ปลา หอย ดังนั้น จึงเป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่นในเรื่องการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ได้รับความนิยมเป็นอันมาก คือ อุโมงค์โกงกาง นอกจากนั้น ด้านวิถีชีวิตที่มีความโดดเด่น เช่น การทำขนมรังนก การแกะสลักไม้ เป็นต้น เหล่านี้จึงถือเป็นความโดดเด่นเชิงพื้นที่ที่ชุมชนสามารถใช้นำเสนอต่อนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเที่ยวที่ชุมชนบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 40 คน แบ่งเป็น เพศชาย 19 คน และเป็นเพศหญิง 21 คน (แสดงดังตารางที่ 73) โดยเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ และมีนักท่องเที่ยวชาวเยอรมัน 1 คน (แสดงดังตารางที่ 74) ผู้มาท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 15 – 30 ปี (แสดงดังตารางที่ 75) ประกอบอาชีพเป็นข้าราชการ/พนักงานของรัฐ และเจ้าของกิจการ (แสดงดังตารางที่ 76) และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท (แสดงดังตารางที่ 77)

ตารางที่ 73 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	19	47.5
หญิง	21	52.5
รวม	40	100.0

ตารางที่ 74 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสัญชาติ

สัญชาติ	จำนวน	ร้อยละ
ไทย	39	97.5
เยอรมัน	1	2.5
รวม	40	100.0

ตารางที่ 75 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ 15 – 30 ปี	18	45.0
อายุ 31 – 40 ปี	9	22.5
อายุ 41 – 50 ปี	7	17.5
อายุ 51 – 60 ปี	5	12.5
อายุ 61 – 70 ปี	1	2.5
รวม	40	100.0

ตารางที่ 76 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	2	5.0
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	16	40.0
พนักงานบริษัทเอกชน	5	12.5
เจ้าของกิจการ	13	32.5
เกษียณอายุการทำงาน	4	10.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 77 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	15	37.5
ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท	11	27.5
ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท	7	17.5
ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท	4	10.0
มากกว่า 40,000 บาท	3	7.5
รวม	40	100.0

ลักษณะการท่องเที่ยว

ลักษณะการท่องเที่ยว จำแนกออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ครอบครัว เดินทางคนเดียว คณะศึกษาดูงาน และแบบกลุ่ม ซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่เป็นแบบกลุ่ม (แสดงดังตารางที่ 78) โดยจำนวนคณะศึกษาดูงาน จะอยู่ระหว่างจำนวนประมาณ 2 - 50 ท่าน (แสดงดังตารางที่ 79) ในส่วนการเดินทางท่องเที่ยวแบบเป็นหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม จำนวนส่วนใหญ่อยู่ที่ 3 – 30 คน (แสดงดังตารางที่ 80)

ตารางที่ 78 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง

ผู้ร่วมเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัว	7	17.5
คนเดียว	1	2.5
คณะศึกษาดูงาน	15	37.5
กลุ่ม	17	42.5
รวม	40	100.0

ตารางที่ 79 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน

รูปแบบคณะศึกษาดูงาน	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 2 ท่าน	2	13.3
จำนวน 3 ท่าน	1	6.7
จำนวน 4 ท่าน	1	6.7
จำนวน 5 ท่าน	2	13.3
จำนวน 15 ท่าน	2	13.3
จำนวน 20 ท่าน	1	6.7
จำนวน 25 ท่าน	1	6.7
จำนวน 30 ท่าน	4	26.7
จำนวน 50 ท่าน	1	6.7
รวม	15	100.0

ตารางที่ 80 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม

รูปแบบกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 3 ท่าน	2	11.8
จำนวน 4 ท่าน	3	17.6
จำนวน 5 ท่าน	5	29.4
จำนวน 7 ท่าน	1	5.9
จำนวน 8 ท่าน	2	11.8
จำนวน 10 ท่าน	3	17.6
จำนวน 30 ท่าน	1	5.9
รวม	17	100.0

โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อมาเที่ยวชมทะเล/ชายหาด เป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 38.0 ของนักท่องเที่ยว รองลงมาคือวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 28.3 แสดงดังตารางที่

ตารางที่ 81 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว

ประเภทของการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ป่าไม้/ภูเขา	20	21.7
ทะเล/ชายหาด	35	38.0
เล่นกิจกรรม	3	3.3
วัฒนธรรม	26	28.3
วัตถุประสงค์เพื่อกิน	7	7.6
น้ำตก	1	1.1
รวม	92	100.0

หมายเหตุ : กลุ่มตัวอย่างสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การประเมินความคาดหวังของนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

1. ระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม ($\bar{x} = 4.05$ และ $SD = 0.639$) รองลงมาคือมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ($\bar{x} = 3.85$ และ $SD = 0.662$) และมีป้ายอธิบายข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้ทราบประวัติสถานที่ ($\bar{x} = 3.80$ และ $SD = 0.723$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 82)

ตารางที่ 82 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.1	มีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม	4.05	0.639	20.0 (8)	67.5 (27)	10.0 (4)	2.5 (1)	0.0 (0)
1.2	มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก	3.85	0.662	12.5 (5)	62.5 (25)	22.5 (9)	2.5 (1)	0.0 (0)
1.3	มีป้ายอธิบายข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้ทราบประวัติสถานที่	3.80	0.723	15.0 (6)	52.5 (21)	30.0 (12)	2.5 (1)	0.0 (0)
1.4	มีศิลปะการแสดงท้องถิ่นที่น่าประทับใจ	3.28	0.877	7.5 (3)	30.0 (12)	47.5 (19)	12.5 (5)	2.5 (1)

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.5 มีการจัดการการท่องเที่ยวตามช่วงที่มีเทศกาลประจำท้องถิ่น	3.38	0.868	7.5 (3)	35.0 (14)	50.0 (20)	2.5 (1)	5.0 (2)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.67	0.75				

2. ระดับความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการมีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม ($\bar{x} = 4.53$ และ $SD = 0.599$) รองลงมาคือ มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนน่าสนใจและหลากหลาย ($\bar{x} = 4.35$ และ $SD = 0.622$) และมีสถานที่ในการถ่ายภาพที่สวยงามและหลากหลายของการถ่ายภาพ ($\bar{x} = 4.28$ และ $SD = 0.599$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 83)

ตารางที่ 83 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1 มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม	4.53	0.599	57.5 (23)	37.5 (15)	5.0 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)
2.2 มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนน่าสนใจและหลากหลาย	4.35	0.622	42.5 (17)	50.0 (20)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
2.3 มีสถานที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการภายในชุมชน เช่น การเดินป่า ล่องแก่ง เป็นต้น	3.78	0.800	22.5 (9)	32.5 (13)	45.0 (18)	0.0 (0)	0.0 (0)
2.4 มีสถานที่ในการถ่ายภาพที่สวยงามและหลากหลายของการถ่ายภาพ	4.28	0.599	35.0 (14)	57.5 (23)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.24	0.66				

3. ระดับความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{x} = 4.83$ และ $SD = 0.385$) รองลงมาคือ มีอากาศบริสุทธิ์ที่เหมาะสมใน

การพักผ่อน ($\bar{x} = 4.55$ และ $SD = 0.749$) และภายในบริเวณแหล่งและชุมชนมีความร่มรื่น ($\bar{x} = 4.48$ และ $SD = 0.599$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 84)

ตารางที่ 84 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.1	มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ	4.83	0.385	82.5 (33)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.2	มีความหลากหลายของพันธุ์พืชให้ดูและชื่นชม	4.28	0.506	30.0 (12)	67.5 (27)	2.5 (1)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.3	ทรัพยากรทางน้ำสวยงามสะอาด น้ำใส	4.10	0.672	27.5 (11)	55.0 (22)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.4	น้ำตกสวยงาม							
3.5	มีสัตว์น้ำ สัตว์ป่า อุดมสมบูรณ์	3.85	0.802	22.5 9 ()	42.5 (17)	32.5 (13)	2.5 (1)	0.0 (0)
3.6	มีอากาศบริสุทธิ์เหมาะสมในการพักผ่อน	4.55	0.749	62.5 (25)	35.0 (14)	0.0 (0)	0.0 (0)	2.5 (1)
3.7	ภายในบริเวณแหล่งและชุมชนมีความร่มรื่น	4.48	0.599	52.5 (21)	42.5 (17)	5.0 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.35	0.62					

หมายเหตุ แถบดำ หมายถึง ชุมชนท่องเที่ยวไม่มีการจัดการการท่องเที่ยวในประเด็นนั้น

4. ระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักอาศัย

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการมีความเงียบสงบสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่ ($\bar{x} = 4.05$ และ $SD = 0.639$) รองลงมาคือ สามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย ($\bar{x} = 3.98$ และ $SD = 0.530$) และมีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.80$ และ $SD = 0.723$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 85)

ตารางที่ 85 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักอาศัย

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.1 ที่พักมีความสะดวกสบาย	3.70	0.758	12.5 (5)	50.0 (20)	32.5 (13)	5.0 (2)	0.0 (0)
4.2 มีสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพักเช่น ทีวี ตู้เย็น	3.48	0.816	2.5 (1)	55.0 (22)	35.0 (14)	2.5 (1)	5.0 (2)
4.3 มีปลอดภัยไม่มีแมลงรบกวน	3.50	0.847	5.0 (2)	55.0 (22)	27.5 (11)	10.0 (4)	2.5 (1)
4.4 มีความเจ็บปวดสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่	4.05	0.639	22.5 (9)	60.0 (24)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.5 มีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.80	0.723	17.5 (7)	45.0 (18)	37.5 (15)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.6 สามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย	3.98	0.530	12.5 (5)	72.5 (29)	15.0 (6)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.7 ห้องน้ำมีจำนวนเพียงพอและสะอาด	3.75	0.707	12.5 (5)	52.5 (21)	32.5 (13)	2.5 (1)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.75	0.72				

5. ระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.08$ และ $SD = 0.616$) รองลงมาคือ กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย ($\bar{x} = 3.98$ และ $SD = 0.577$) และความปลอดภัยในกิจกรรมการท่องเที่ยวเดินป่า ($\bar{x} = 3.70$ และ $SD = 0.841$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 86)

ตารางที่ 86 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.1 กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์	4.08	0.616	22.5 (9)	62.5 (25)	15.0 (6)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.2 กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย	3.98	0.577	15.0 (6)	67.5 (27)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.3	ความปลอดภัยในกิจกรรมการท่องเที่ยวเดินป่า	3.70	0.791	12.5 (5)	50.0 (20)	35.0 (14)	0.0 (0)	2.5 (1)
5.4	ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในการเล่นน้ำ (น้ำจืดและทะเล)	3.60	0.841	12.5 (5)	42.5 (17)	40.0 (16)	2.5 (1)	2.5 (1)
5.5	ความปลอดภัยในการล่องแก่ง							
5.6	ความปลอดภัยในการเดินชมแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง	3.43	1.130	15.0 (6)	37.5 (15)	32.5 (13)	5.0 (2)	10.0 (4)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.76	0.79					

หมายเหตุ แถบดำ หมายถึง ชุมชนท่องเที่ยวไม่มีการจัดการการท่องเที่ยวในประเด็นนั้น

6. ระดับความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องอรรถาธิบายของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ ($\bar{x} = 4.15$ และ $SD = 0.736$) รองลงมาคือ ราคาค่าบริการ และของฝากมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 3.93$ และ $SD = 0.694$) และของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน ($\bar{x} = 3.60$ และ $SD = 0.632$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 87)

ตารางที่ 87 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6.1	อรรถาธิบายของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ	4.15	0.736	30.0 (12)	60.0 (24)	5.0 (2)	5.0 (2)	0.0 (0)
6.2	ของฝากหลากหลาย	3.45	0.639	2.5 (1)	45.0 (18)	47.5 (19)	5.0 (2)	0.0 (0)
6.3	ของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน	3.60	0.632	7.5 (3)	45.0 (18)	47.5 (19)	0.0 (0)	0.0 (0)
6.4	ราคาค่าบริการ และของฝากมีความเหมาะสม	3.93	0.694	20.0 (8)	52.5 (21)	27.5 (11)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.78	0.68					

7. ระดับความคาดหวังด้านอาหาร

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องรสชาติอร่อย ($\bar{x} = 4.28$ และ $SD = 0.716$) รองลงมาคือ มีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.20$ และ $SD = 0.648$) และอาหารมีหลายประเภท และเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว ($\bar{x} = 4.05$ และ $SD = 0.677$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 88)

ตารางที่ 88 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านอาหาร

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.1	รสชาติอร่อย	4.28	0.716	42.5 (17)	42.5 (17)	15.0 (6)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.2	มีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น	4.20	0.648	30.0 (12)	62.5 (25)	5.0 (2)	2.5 (1)	0.0 (0)
7.3	อาหารมีหลายประเภท และเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	4.05	0.677	22.5 (9)	62.5 (25)	12.5 (5)	2.5 (1)	0.0 (0)
7.4	มีผลไม้ที่ปลูกได้ในชุมชนบริการและจำหน่าย	3.08	1.185	7.5 (3)	32.5 (13)	37.5 (15)	5.0 (2)	17.5 (7)
7.5	ราคาของอาหารเหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ	3.95	0.714	15.0 (6)	70.0 (28)	12.5 (5)	0.0 (0)	2.5 (1)
7.6	รูปแบบการนำเสนอเมนูอาหาร	3.78	0.698	7.5 (3)	67.5 (27)	22.5 (9)	0.0 (0)	2.5 (1)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.89	0.77					

8. แหล่งท่องเที่ยวควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม หรืออยากให้ชุมชนเพิ่มกิจกรรมอะไร

ประเด็นดังกล่าวเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแนะนำชุมชนว่าควรจะต้องเพิ่มกิจกรรมอะไรในแหล่งท่องเที่ยว ผลการศึกษสามารถแสดงดังตารางที่ 89

ตารางที่ 89 กิจกรรมที่อยากให้ชุมชนเพิ่มเติมในแหล่งท่องเที่ยว

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน	1	5.3
กิจกรรมเชิงวัฒนธรรม เช่น แนะนำมัสยิด แนะนำวัฒนธรรมท้องถิ่น	1	5.3
กิจกรรมทางน้ำ เช่น การเล่นน้ำทะเล การพายเรือคายัค/แคนู และการจับสัตว์น้ำ	9	47.4
กิจกรรมปลูกป่า	4	21.1

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
ข้อมูลภาษาอังกฤษ	1	5.3
ที่พัก	2	10.5
การประชาสัมพันธ์	1	5.3
รวม	19	100.0

ค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันและอนาคต

1. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวครั้งนี้

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความประสงค์ตอบคำถามในประเด็นนี้จำนวน 18 ท่าน โดยนักท่องเที่ยวมีความประสงค์ที่จะใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวครั้งนี้ เฉลี่ยอยู่ที่จำนวน 1,094.44 บาท (แสดงดังตารางที่ 90)

ตารางที่ 90 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้ (บาท)	18	200	6,000	1,094.44

2. ภายใต้งบประมาณหากนักท่องเที่ยวชุมชนมีการปรับปรุงตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวครั้งต่อไปอย่างไร

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวในครั้งต่อไปเมื่อมีการปรับปรุง เฉลี่ยอยู่ที่จำนวน 1,090.91 บาท และเมื่อแยกประเภทค่าใช้จ่าย พบว่า ค่าเล่นกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (313.64 บาท) (แสดงดังตารางที่ 91)

ตารางที่ 91 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในอนาคตเมื่อมีการปรับปรุง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ค่าใช้จ่ายเหมารวม (บาท)	11	700	2,000	1,090.91
กรณีค่าใช้จ่ายแยกประเภท				
ค่าที่พัก	13	200	500	261.54
ค่าอาหารต่อมื้อ	13	80	150	102.31
ค่าเล่นกิจกรรม	11	200	1,000	313.64
ค่าเดินทาง	10	100	200	138.00

4.3.2 ชุมชนบ้านทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

การท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ถือเป็นชุมชนที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนานตั้งแต่เมืองไทรบุรีตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ มีคนอพยพมาตั้งถิ่นฐานจากหลายหลายพื้นที่และศาสนา อีกทั้งยังเป็นชุมชนที่มีพื้นที่ตั้งอยู่ใกล้อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว ดังนั้น จึงเป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่นในเรื่องการมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทางธรรมชาติ เช่น น้ำตกทรายขาว และป่าอนุรักษ์ ทางโบราณสถาน คือ วัดทรายขาว และมีสียัคควนลังงา และด้านวิถีชีวิต การทำสวนผลไม้ การแปรรูปผลผลิตจากการเกษตร เหล่านี้จึงถือเป็นความโดดเด่นเชิงพื้นที่ที่ชุมชนสามารถใช้นำเสนอต่อบริษัทท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเที่ยวที่ชุมชนบ้านทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 40 คน แบ่งเป็น เพศชาย 13 คน และเป็นเพศหญิง 27 คน (แสดงดังตารางที่ 92) โดยเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมด (แสดงดังตารางที่ 93) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15 – 30 ปี (แสดงดังตารางที่ 94) ผู้มาท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเป็นข้าราชการ/พนักงานของรัฐ และเกษียณอายุการทำงาน (แสดงดังตารางที่ 95) และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท (แสดง ดังตารางที่ 96)

ตารางที่ 92 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	13	32.5
หญิง	27	67.5
รวม	40	100.0

ตารางที่ 93 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสัญชาติ

สัญชาติ	จำนวน	ร้อยละ
ไทย	40	100.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 94 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15 ปี	1	2.5
อายุ 15 – 30 ปี	20	50.0
อายุ 31 – 40 ปี	13	32.5
อายุ 41 – 50 ปี	2	5.0
อายุ 51 – 60 ปี	4	10.0

รวม	40	100.0
------------	----	-------

ตารางที่ 95 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	4	10.0
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	13	32.5
พนักงานบริษัทเอกชน	5	12.5
รับจ้างทั่วไป	5	12.5
เกษียณอายุการทำงาน	13	32.5
รวม	40	100.0

ตารางที่ 96 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า10,000 บาท	17	42.5
ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท	8	20.0
ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท	10	25.0
ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท	1	2.5
มากกว่า 40,000 บาท	4	10.0
รวม	40	100.0

ลักษณะการท่องเที่ยว

ลักษณะการท่องเที่ยว จำแนกออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ครอบครัว เดินทางคนเดียว คณะศึกษาดูงาน และแบบกลุ่ม ซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่เป็นคณะศึกษาดูงาน (แสดงดังตารางที่ 97) โดยในส่วนของคณะศึกษาดูงานนั้น จะอยู่ระหว่างจำนวนประมาณ 2 - 20 ท่าน (แสดงดังตารางที่ 98) ในส่วนของการเดินทางท่องเที่ยวแบบเป็นหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม จำนวนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 2 - 10 คน (แสดงดังตารางที่ 99)

ตารางที่ 97 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง

ผู้ร่วมเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัว	10	25.0
คนเดียว	5	12.5
คณะศึกษาดูงาน	20	50.0
กลุ่ม	5	12.5
รวม	40	100.0

ตารางที่ 98 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน

รูปแบบคณะศึกษาดูงาน	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 2 ท่าน	1	5.0
จำนวน 3 ท่าน	3	15.0
จำนวน 8 ท่าน	1	5.0
จำนวน 10 ท่าน	8	40.0
จำนวน 18 ท่าน	3	15.0
จำนวน 20 ท่าน	4	20.0
รวม	20	100.0

ตารางที่ 99 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม

รูปแบบกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 2 ท่าน	1	20.0
จำนวน 5 ท่าน	1	20.0
จำนวน 6 ท่าน	1	20.0
จำนวน 8 ท่าน	1	20.0
จำนวน 10 ท่าน	1	20.0
รวม	5	100.0

โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อมาเที่ยวชมป่าไม้/ภูเขา เป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 30.0 ของนักท่องเที่ยว รองลงมาคือ น้ำตก คิดเป็นร้อยละ 24.4 แสดงดังตารางที่ 100

ตารางที่ 100 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว

ประเภทของการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ป่าไม้/ภูเขา	27	30.0
ทะเล/ชายหาด	9	10.0
เล่นกิจกรรม	9	10.0
วัฒนธรรม	14	15.6
วัตถุประสงค์เพื่อกิน	9	10.0
น้ำตก	22	24.4
รวม	90	100.0

หมายเหตุ : กลุ่มตัวอย่างสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การประเมินความคาดหวังของนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

1. ระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องมีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม ($\bar{X} = 4.08$ และ $SD = 0.656$) รองลงมาคือ มีการจัดการการท่องเที่ยวตามช่วงที่มีเทศกาลประจำท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.95$ และ $SD = 0.876$) และมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ($\bar{X} = 3.88$ และ $SD = 0.822$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 101)

ตารางที่ 101 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.1	มีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม	4.08	0.656	25.0 (10)	57.5 (23)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)
1.2	มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก	3.88	0.822	22.5 (9)	47.5 (19)	25.0 (10)	5.0 (2)	0.0 (0)
1.3	มีป้ายอธิบายข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้ทราบประวัติสถานที่	3.78	0.660	12.5 (5)	52.5 (21)	35.0 (14)	0.0 (0)	0.0 (0)
1.4	มีศิลปะการแสดงท้องถิ่นที่น่าประทับใจ	3.85	0.802	22.5 (9)	42.5 (17)	32.5 (13)	2.5 (1)	0.0 (0)
1.5	มีการจัดการการท่องเที่ยวตามช่วงที่มีเทศกาลประจำท้องถิ่น	3.95	0.876	27.5 (11)	45.0 (18)	25.0 (10)	0.0 (0)	2.5 (1)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.91	0.76					

2. ระดับความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องมีสถานที่ในการถ่ายภาพที่สวยงามและหลากหลายของการถ่ายภาพ ($\bar{X} = 4.28$ และ $SD = 0.679$) รองลงมาคือ มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม ($\bar{X} = 4.20$ และ $SD = 0.791$) และมีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนน่าสนใจและหลากหลาย ($\bar{X} = 4.20$ และ $SD = 0.823$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 102)

ตารางที่ 102 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง
ด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
2.1	มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน ที่สวยงาม	4.20	0.791	42.5 (17)	35.0 (14)	22.5 (9)	0.0 (0)	0.0 (0)
2.2	มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน น่าสนใจและหลากหลาย	4.20	0.823	42.5 (17)	37.5 (15)	17.5 (7)	2.5 (1)	0.0 (0)
2.3	มีสถานที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยว และนันทนาการภายในชุมชน เช่น การเดินป่า ล่องแก่ง เป็นต้น	4.18	0.781	37.5 (15)	45.0 (18)	15.0 (6)	2.5 (1)	0.0 (0)
2.4	มีสถานที่ในการถ่ายภาพที่ สวยงามและหลากหลายของ การถ่ายภาพ	4.28	0.679	40.0 (16)	47.5 (19)	12.5 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.22	0.77					

3. ระดับความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องมีน้ำตกสวยงาม ($\bar{x}$ = 4.48 และ SD = 0.640) รองลงมาคือ มีอากาศบริสุทธิ์เหมาะสมในการพักผ่อน ($\bar{x}$ = 4.43 และ SD = 0.636) มีความหลากหลายของพันธุ์พืชให้ดูและชื่นชม ($\bar{x}$ = 4.40 และ SD = 0.632) และมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{x}$ = 4.40 และ SD = 0.672) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 103)

ตารางที่ 103 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
3.1	มีความอุดมสมบูรณ์ของ ทรัพยากรธรรมชาติ	4.40	0.672	50.0 (20)	40.0 (16)	10.0 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.2	มีความหลากหลายของพันธุ์พืช ให้ดูและชื่นชม	4.40	0.632	47.5 (19)	45.0 (18)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.3	ทรัพยากรทางน้ำสวยงาม สะอาด น้ำใส	4.33	0.730	47.5 (19)	37.5 (15)	15.0 (6)	0.0 (0)	0.0 (0)

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
3.4	น้ำตกสวยงาม	4.48	0.640	55.0 (22)	37.5 (15)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.5	มีสัตว์น้ำ สัตว์ป่า อุดมสมบูรณ์	4.13	0.757	35.0 (14)	42.5 (17)	22.5 (9)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.6	มีอากาศบริสุทธิ์เหมาะสมใน การพักผ่อน	4.43	0.636	50.0 (20)	42.5 (17)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.7	ภายในบริเวณแหล่งและชุมชน มีความร่มรื่น	4.35	0.622	42.5 (17)	50.0 (20)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.36	0.67					

4. ระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักรักษา

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องมีความเงียบสงบสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่ ($\bar{x} = 4.15$ และ $SD = 0.700$) รองลงมาคือ มีความปลอดภัยไม่มีแมลงรบกวน ($\bar{x} = 4.08$ และ $SD = 0.764$) มีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ($\bar{x} = 4.08$ และ $SD = 0.859$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 104)

ตารางที่ 104 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักรักษา

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
4.1	ที่พักมีความสะดวกสบาย	3.98	0.832	30.0 (12)	40.0 (16)	27.5 (11)	2.5 (1)	0.0 (0)
4.2	มีสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพักรักษา ที่วี ตูเย็น	3.98	0.800	27.5 (11)	45.0 (18)	25.0 (10)	2.5 (1)	0.0 (0)
4.3	มีความปลอดภัยไม่มีแมลงรบกวน	4.08	0.764	32.5 (13)	42.5 (17)	25.0 (10)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.4	มีความเงียบสงบสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่	4.15	0.700	32.5 (13)	50.0 (20)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.5	มีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	4.08	0.859	40.0 (16)	27.5 (11)	32.5 (13)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.6	สามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย	4.05	0.783	32.5 (13)	40.0 (16)	27.5 (11)	0.0 (0)	0.0 (0)

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.7	ห้องน้ำมีจำนวนเพียงพอและสะอาด	4.03	0.768	30.0 (12)	42.5 (17)	27.5 (11)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.05	0.79					

5. ระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องกิจกรรมการท่องเที่ยว มีความสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.18$ และ $SD = 0.675$) รองลงมาคือ ความปลอดภัยในกิจกรรมการท่องเที่ยวเดินป่า ($\bar{X} = 4.18$ และ $SD = 0.712$) กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.15$ และ $SD = 0.736$) และความปลอดภัยในการเดินชมแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง ($\bar{X} = 4.15$ และ $SD = 0.802$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 105)

ตารางที่ 105 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.1	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์	4.18	0.675	32.5 (13)	52.5 (21)	15.0 (6)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.2	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย	4.15	0.736	35.0 (14)	45.0 (18)	20.0 (8)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.3	ความปลอดภัยในกิจกรรมการท่องเที่ยวเดินป่า	4.18	0.712	35.0 (14)	47.5 (19)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.4	ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในการเล่นน้ำ (น้ำจืดและทะเล)	4.10	0.900	37.5 (15)	42.5 (17)	12.5 (5)	7.5 (3)	0.0 (0)
5.5	ความปลอดภัยในการล่องแก่ง							
5.6	ความปลอดภัยในการเดินชมแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง	4.15	0.802	40.0 (16)	35.0 (14)	25.0 (10)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.15	0.77					

หมายเหตุ แถบคำ หมายถึง ชุมชนท่องเที่ยวไม่มีการจัดการการท่องเที่ยวในประเด็นนั้น

6. ระดับความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องอรรถาธิบายของคนในชุมชน ในการต้อนรับและบริการ ($\bar{X} = 4.18$ และ $SD = 0.747$) รองลงมาคือ ราคาค่าบริการ และของฝาก

มีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.13$ และ $SD = 0.648$) และของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน ($\bar{x} = 4.05$ และ $SD = 0.815$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 106)

ตารางที่ 106 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6.1	อธยาศัยของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ	4.18	0.747	37.5 (15)	42.5 (17)	20.0 (8)	0.0 (0)	0.0 (0)
6.2	ของฝากหลากหลาย	3.90	0.900	30.0 (12)	35.0 (14)	30.0 (12)	5.0 (2)	0.0 (0)
6.3	ของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน	4.05	0.815	32.5 (13)	42.5 (17)	22.5 (9)	2.5 (1)	0.0 (0)
6.4	ราคาค่าบริการ และของฝากมีความเหมาะสม	4.13	0.648	27.5 (11)	57.5 (23)	15.0 (6)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.07	0.78					

7. ระดับความคาดหวังด้านอาหาร

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องรสชาติอร่อย ($\bar{x} = 4.13$ และ $SD = 0.686$) รองลงมาคือ ราคาของอาหารเหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ ($\bar{x} = 4.10$ และ $SD = 0.591$) อาหารมีหลายประเภทและเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว ($\bar{x} = 4.08$ และ $SD = 0.764$) และ มีผลไม้ที่ปลูกได้ในชุมชนบริการและจำหน่ายเท่ากัน ($\bar{x} = 4.08$ และ $SD = 0.829$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 107)

ตารางที่ 107 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านอาหาร

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.1	รสชาติอร่อย	4.13	0.686	30.0 (12)	52.5 (21)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.2	มีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความ เป็นท้องถิ่น	4.05	0.749	30.0 (12)	45.0 (18)	25.0 (10)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.3	อาหารมีหลายประเภท และเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	4.08	0.764	32.5 (13)	42.5 (17)	25.0 (10)	0.0 (0)	0.0 (0)

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.4	มีผลไม้ที่ปลูกได้ในชุมชนบริการและจำหน่าย	4.08	0.829	35.0 (14)	40.0 (16)	22.5 (9)	2.5 (1)	0.0 (0)
7.5	ราคาของอาหารเหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ	4.10	0.591	22.5 (9)	65.0 (26)	12.5 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.6	รูปแบบการนำเสนอเมนูอาหาร	3.93	0.764	25.0 (10)	42.5 (17)	32.5 (13)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.06	0.73					

8. แหล่งท่องเที่ยวควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม หรืออยากให้ชุมชนเพิ่มเติมนกิจกรรมอะไร
 ประเด็นดังกล่าวเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแนะนำชุมชนว่าควรจะต้องเพิ่มเติมนกิจกรรมอะไรในแหล่งท่องเที่ยว ผลการศึกษาสามารถแสดงดังตารางที่ 108

ตารางที่ 108 กิจกรรมที่อยากให้ชุมชนเพิ่มเติมในแหล่งท่องเที่ยว

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การประชาสัมพันธ์	2	22.2
กิจกรรมท่องเที่ยวในทุกฤดูกาล	1	11.1
กิจกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชน	3	33.4
กิจกรรมเรียนรู้วิถีธรรมชาติ	1	11.1
กิจกรรมสื่อความหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์	1	11.1
ปรับปรุงสถานที่ให้ดูสวยงาม	1	11.1
รวม	9	100.0

ค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันและอนาคต

1. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวครั้งนี้

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความประสงค์ตอบคำถามในประเด็นนี้จำนวน 18 ท่าน โดยนักท่องเที่ยวมีความประสงค์ที่จะใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวครั้งนี้ เฉลี่ยอยู่ที่จำนวน 1,894.44 บาท (แสดงดังตารางที่ 109)

ตารางที่ 109 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้ (บาท)	18	800	5,000	1,894.44

2. ภายใต้เงื่อนไขว่าหากท่องเที่ยวชุมชนมีการปรับปรุงตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวครั้งต่อไปอย่างไร

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวในครั้งต่อไปเมื่อมีการปรับปรุง เฉลี่ยอยู่ที่จำนวน 2,073.33 บาท และเมื่อแยกประเภทค่าใช้จ่าย พบว่า ค่าเดินทาง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (930.00 บาท) (แสดงดังตารางที่ 110)

ตารางที่ 110 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในอนาคตเมื่อมีการปรับปรุง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ค่าใช้จ่ายเหมารวม (บาท)	15	400	5,000	2,073.33
กรณีค่าใช้จ่ายแยกประเภท				
ค่าที่พัก	9	150	800	366.67
ค่าอาหารต่อมื้อ	10	50	200	144.00
ค่าเล่นกิจกรรม	9	200	780	436.67
ค่าเดินทาง	10	100	4,000	930.00

4.4 จังหวัดยะลา

4.4.1 ชุมชนจุฬารักษ์พัฒนา 10 อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

การท่องเที่ยวโดยชุมชนจุฬารักษ์พัฒนา 10 อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ถือเป็นชุมชนที่มีประวัติศาสตร์ในการเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ดังนั้น จึงเป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่นในเรื่องทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ คือ เส้นทางเดินป่า และต้นไม้ใหญ่ และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ คือ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติแห่งนี้จึงถือเป็นความโดดเด่นเชิงพื้นที่ที่ชุมชนสามารถใช้นำเสนอต่อนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเที่ยวที่ชุมชนจุฬารักษ์พัฒนา 10 อำเภอเบตง จังหวัดยะลา พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 40 คน แบ่งเป็น เพศชาย 22 คน และเป็นเพศหญิง 18 คน (แสดงดังตารางที่ 111) โดยเป็นนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ (แสดงดังตารางที่ 112) ผู้มาท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี (แสดงดังตารางที่ 113) ประกอบอาชีพเป็นผู้เกษียณอายุการทำงาน (แสดงดังตารางที่ 114) และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 20,001 บาท ถึง 30,000 บาท (แสดงดังตารางที่ 115)

ตารางที่ 111 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	22	55.0
หญิง	18	45.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 112 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสัญชาติ

สัญชาติ	จำนวน	ร้อยละ
ไทย	18	45.0
มาเลเซีย	20	50.0
สิงคโปร์	2	5.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 113 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15 ปี	1	2.5
อายุ 15 – 30 ปี	4	10.0
อายุ 31 – 40 ปี	12	30.0
อายุ 41 – 50 ปี	13	32.5
อายุ 51 – 60 ปี	6	15.0
อายุ 61 – 70 ปี	4	10.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 114 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	1	2.5
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	5	12.5
พนักงานบริษัทเอกชน	9	22.5
เกษียณอายุการทำงาน	25	62.5
รวม	40	100.0

ตารางที่ 115 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	2	5.4
ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท	5	13.5

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท	19	51.4
ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท	8	21.6
มากกว่า 40,000 บาท	3	8.1
รวม	37	100.0

หมายเหตุ : มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 ท่าน ไม่ให้ข้อมูล

ลักษณะการท่องเที่ยว

ลักษณะการท่องเที่ยว จำแนกออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ครอบครัว เดินทางคนเดียว คณะศึกษาดูงาน และแบบกลุ่ม ซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่เป็นแบบกลุ่ม (แสดงดังตารางที่ 116) โดยจำนวนคณะศึกษาดูงาน จะอยู่ระหว่างจำนวนประมาณ 10 ท่าน (แสดงดังตารางที่ 117) ในส่วนการเดินทางท่องเที่ยวแบบเป็นหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม จำนวนส่วนใหญ่อยู่ที่ 30 คน (แสดงดังตารางที่ 118)

ตารางที่ 116 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง

ผู้ร่วมเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัว	17	42.5
คนเดียว	2	5.0
คณะศึกษาดูงาน	3	7.5
กลุ่ม	18	45.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 117 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน

รูปแบบคณะศึกษาดูงาน	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 10 ท่าน	2	66.7
จำนวน 12 ท่าน	1	33.3
รวม	3	100.0

ตารางที่ 118 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม

รูปแบบกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 4 ท่าน	3	16.7
จำนวน 5 ท่าน	1	5.6
จำนวน 8 ท่าน	3	16.7
จำนวน 20 ท่าน	1	5.6
จำนวน 30 ท่าน	6	33.3
จำนวน 38 ท่าน	1	5.6

รูปแบบกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 80 ท่าน	3	16.7
รวม	18	100.0

โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อมาเที่ยวชมป่าไม้และภูเขา เป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 37.4 ของนักท่องเที่ยว รองลงมาคือ เล่นกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 29.3 แสดงดังตารางที่ 119

ตารางที่ 119 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว

ประเภทของการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ป่าไม้/ภูเขา	37	37.4
ทะเล/ชายหาด	2	2.0
เล่นกิจกรรม	29	29.3
วัฒนธรรม	27	27.3
วัตถุประสงค์เพื่อกิน	3	3.0
น้ำตก	1	1.0
รวม	99	100.0

หมายเหตุ : กลุ่มตัวอย่างสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การประเมินความคาดหวังของนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

1. ระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องมีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม ($\bar{x} = 4.08$ และ $SD = 0.267$) รองลงมาคือ มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ($\bar{x} = 3.75$ และ $SD = 0.439$) และมีการจัดงานการท่องเที่ยวตามช่วงที่มีเทศกาลประจำท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.60$ และ $SD = 0.496$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 120)

ตารางที่ 120 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.1	มีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม	4.08	0.267	7.5 (3)	92.5 (37)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1.2	มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก	3.75	0.439	0.0 (0)	75.0 (30)	25.0 10 ()	0.0 (0)	0.0 (0)
1.3	มีป้ายอธิบายข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้ทราบประวัติสถานที่	3.55	0.504	0.0 (0)	55.0 (22)	45.0 (18)	0.0 (0)	0.0 (0)
1.4	มีศิลปะการแสดงท้องถิ่นที่น่าประทับใจ	3.33	0.572	0.0 (0)	37.5 (15)	57.5 (23)	5.0 (2)	0.0 (0)
1.5	มีการจัดงานการท่องเที่ยวตามช่วงที่มีเทศกาลประจำท้องถิ่น	3.60	0.496	0.0 (0)	60.0 (24)	40.0 (16)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.66	0.46					

2. ระดับความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการมีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม ($\bar{x} = 3.98$ และ $SD = 0.423$) รองลงมาคือ มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนน่าสนใจและหลากหลาย ($\bar{x} = 3.75$ และ $SD = 0.543$) และมีสถานที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการภายในชุมชน เช่น การเดินป่า ล่องแก่ง เป็นต้น ($\bar{x} = 3.58$ และ $SD = 0.543$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 121)

ตารางที่ 121 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
2.1	มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม	3.98	0.423	7.5 (3)	82.5 (33)	10.0 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
2.2	มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนน่าสนใจและหลากหลาย	3.75	0.543	2.5 (1)	72.5 (29)	22.5 (9)	2.5 (1)	0.0 (0)
2.3	มีสถานที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการภายในชุมชน เช่น การเดินป่า ล่องแก่ง เป็นต้น	3.58	0.549	2.5 (1)	52.5 (21)	45.0 (18)	0.0 (0)	0.0 (0)

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.4	มีสถานที่ในการถ่ายภาพที่สวยงามและหลากหลายของการถ่ายภาพ	2.93	0.730	0.0 (0)	22.5 (9)	47.5 (19)	30.0 (12)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.56	0.56					

3. ระดับความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องมีอากาศบริสุทธิ์เหมาะสมในการพักผ่อน ($\bar{x} = 4.30$ และ $SD = 0.564$) รองลงมาคือ มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{x} = 4.15$ และ $SD = 0.362$) และภายในบริเวณแหล่งและชุมชนมีความร่มรื่น ($\bar{x} = 4.00$ และ $SD = 0.320$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 122)

ตารางที่ 122 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.1	มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ	4.15	0.362	15.0 (6)	85.0 (34)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.2	มีความหลากหลายของพันธุ์พืชให้ดูและชื่นชม	3.98	0.158	97.5 (39)	2.5 (1)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.3	ทรัพยากรทางน้ำสวยงามสะอาด น้ำใส	3.88	0.335	0.0 (0)	87.5 (35)	12.5 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.4	น้ำตกสวยงาม	3.58	0.501	0.0 (0)	57.5 (23)	42.5 (17)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.5	มีสัตว์น้ำ สัตว์ป่า อุดมสมบูรณ์	3.65	0.533	2.5 (1)	60.0 (24)	37.5 (15)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.6	มีอากาศบริสุทธิ์ที่เหมาะสมในการพักผ่อน	4.30	0.564	35.0 (14)	60.0 (24)	5.0 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.7	ภายในบริเวณแหล่งและชุมชนมีความร่มรื่น	4.00	0.320	5.0 (2)	90.0 (36)	5.0 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.94	0.40					

4. ระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักราคัย

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องสามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย ($\bar{x} = 3.95$ และ $SD = 0.221$) รองลงมาคือ มีความเจ็บสบสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่ ($\bar{x} = 3.95$ และ $SD = 0.389$) มีสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพัก เช่น ทีวี ตู้เย็น ($\bar{x} = 3.93$ และ $SD = 0.267$) และมีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.90$ และ $SD = 0.379$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 123)

ตารางที่ 123 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักราคัย

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.1	ที่พักมีความสะดวกสบาย	3.88	0.335	0.0 (0)	87.5 (35)	12.5 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.2	มีสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพักเช่น ทีวี ตู้เย็น	3.93	0.267	0.0 (0)	92.5 (37)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.3	มีปลอดภัยไม่มีแมลงรบกวน	2.58	0.844	2.5 (1)	15.0 (6)	20.0 (8)	62.5 (25)	0.0 (0)
4.4	มีความเจ็บสบสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่	3.95	0.389	5.0 (2)	85.0 (34)	10.0 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.5	มีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.90	0.379	2.5 (1)	85.0 (34)	12.5 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.6	สามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย	3.95	0.221	0.0 (0)	95.0 (38)	5.0 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.7	ห้องน้ำมีจำนวนเพียงพอและสะอาด	3.83	0.446	2.5 (1)	77.5 (31)	20.0 (8)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.72	0.41					

5. ระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย ($\bar{x} = 3.85$ และ $SD = 0.427$) รองลงมาคือ ความปลอดภัยในกิจกรรมการท่องเที่ยวเดินป่า ($\bar{x} = 3.80$ และ $SD = 0.405$) และกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 3.73$ และ $SD = 0.452$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 124)

ตารางที่ 124 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.1 กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์	3.73	0.452	0.0 (0)	72.5 (29)	27.5 (11)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.2 กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย	3.85	0.427	2.5 (1)	80.0 (32)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.3 ความปลอดภัยในกิจกรรมการท่องเที่ยวเดินป่า	3.80	0.405	0.0 (0)	32 (80.0)	20.0 (8)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.4 ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในการเล่นน้ำ (น้ำจืดและทะเล)	3.53	0.506	0.0 (0)	52.5 (21)	47.5 (19)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.5 ความปลอดภัยในการล่องแก่ง							
5.6 ความปลอดภัยในการเดินชมแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง	3.75	0.439	0.0 (0)	75.0 (30)	25.0 (10)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม	3.73	0.45					

หมายเหตุ แถบดำ หมายถึง ชุมชนท่องเที่ยวไม่มีการจัดการการท่องเที่ยวในประเด็นนั้น

6. ระดับความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องอรรถาธิบายของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ ($\bar{x} = 4.30$ และ $SD = 0.464$) รองลงมาคือ ราคาค่าบริการ และของฝากมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 3.98$ และ $SD = 0.158$) และของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน ($\bar{x} = 3.80$ และ $SD = 0.405$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 125)

ตารางที่ 125 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6.1 อรรถาธิบายของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ	4.30	0.464	30.0 (12)	70.0 (28)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)
6.2 ของฝากหลากหลาย	3.63	0.586	0.0 (0)	67.5 (27)	27.5 (11)	5.0 (2)	0.0 (0)
6.3 ของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์	3.80	0.405	0.0	80.0	20.0	0.0	0.0

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ของชุมชน			(0)	(32)	(8)	(0)	(0)
6.4	ราคาค่าบริการ และของฝากมีความเหมาะสม	3.98	0.158	0.0 (0)	97.5 (39)	2.5 (1)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.93	0.40					

7. ระดับความคาดหวังด้านอาหาร

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องรสชาติอร่อย ($\bar{x}$ = 4.30 และ SD = 0.464) รองลงมาคือ มีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น ($\bar{x}$ = 3.98 และ SD = 0.276) และราคาของอาหารเหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ ($\bar{x}$ = 3.95 และ SD = 0.221) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 126)

ตารางที่ 126 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านอาหาร

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.1	รสชาติอร่อย	4.30	0.464	30.0 (12)	70.0 (28)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.2	มีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น	3.98	0.276	2.5 (1)	92.5 (37)	5.0 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.3	อาหารมีหลายประเภท และเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.88	0.335	0.0 (0)	87.5 (35)	12.5 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.4	มีผลไม้ที่ปลูกได้ในชุมชนบริการ และจำหน่าย	3.85	0.362	0.0 (0)	85.0 (34)	15.0 (6)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.5	ราคาของอาหารเหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ	3.95	0.221	0.0 (0)	95.0 (38)	5.0 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.6	รูปแบบการนำเสนอเมนูอาหาร	3.83	0.385	0.0 (0)	82.5 (33)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.97	0.34					

8. แหล่งท่องเที่ยวควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม หรืออยากให้ชุมชนเพิ่มกิจกรรมอะไร
ประเด็นดังกล่าวเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแนะนำชุมชนว่าควร
จะต้องเพิ่มกิจกรรมอะไรในแหล่งท่องเที่ยว ผลการศึกษาสามารถแสดงดังตารางที่ 127

ตารางที่ 127 กิจกรรมที่อยากให้ชุมชนเพิ่มเติมในแหล่งท่องเที่ยว

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การใช้สมุนไพร	1	2.5
การนวด	1	2.5
กิจกรรมการละเล่น	1	2.5
กิจกรรมเข้าค่าย	1	2.5
กิจกรรมเดินป่า	1	2.5
กิจกรรมผจญภัย	1	2.5
กิจกรรมพักผ่อน เช่น เล่นน้ำ ตกปลา	1	2.5
กิจกรรม BB Gun	1	2.5
ของฝากที่หลากหลาย	1	2.5
จุดชมวิว	4	10.0
จุดตกปลา	2	5.0
จุดถ่ายภาพ	16	40.0
จุดนั่งพักผ่อนที่ร่มรื่น	2	5.0
ขนม	1	2.5
ป้องกันแมลงเข้าห้องพัก	1	2.5
ผจญภัยในป่า	1	2.5
สวนดอกไม้	1	2.5
ห้องเหม็นอับ มีแมลงเข้าห้องรบกวน	1	2.5
แหล่งถ่ายภาพ	1	2.5
แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้น	1	2.5
รวม	40	100.0

ค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันและอนาคต

1. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวครั้งนี้

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความประสงค์ตอบคำถามในประเด็นนี้
จำนวน 40 ท่าน โดยนักท่องเที่ยวมีความประสงค์ที่จะใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวครั้งนี้ เฉลี่ยอยู่ที่
จำนวน 2,010 บาท (แสดงดังตารางที่ 128)

ตารางที่ 128 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้ (บาท)	40	800	12,000	2,010.00

2. ภายใต้เงื่อนไขว่าหากท่องเที่ยวชุมชนมีการปรับปรุงตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวครั้งต่อไปอย่างไร

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวในครั้งต่อไปเมื่อมีการปรับปรุง เฉลี่ยอยู่ที่จำนวน 2,348.39 บาท และเมื่อแยกประเภทค่าใช้จ่าย พบว่า ค่าอาหารต่อมื้อ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (1,106.45 บาท) (แสดงดังตารางที่ 129)

ตารางที่ 129 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในอนาคตเมื่อมีการปรับปรุง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ค่าใช้จ่ายเหมารวม (บาท)	31	1,500	3,000	2,348.39
กรณีค่าใช้จ่ายแยกประเภท				
ค่าที่พัก	31	500	1,000	753.23
ค่าอาหารต่อมื้อ	31	200	2,000	1,106.45
ค่าเล่นกิจกรรม	31	200	500	309.68
ค่าเดินทาง	31	150	600	290.32

4.4.2 ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 9 อำเภอธารโต จังหวัดยะลา

การท่องเที่ยวโดยชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 9 อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ถือเป็นชุมชนของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่ได้รับการจัดสรรที่ดินและอาชีพ มีประวัติศาสตร์ที่สำคัญและตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความสมบูรณ์ของป่าไม้ ดังนั้น จึงเป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่นในเรื่อง ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติคือ นาคกหาซางะ และกิจกรรมการเดินป่า และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ คือ พิพิธภัณฑประวัติศาสตร์ เหล่านี้จึงถือเป็นความโดดเด่นเชิงพื้นที่ที่ชุมชนสามารถนำเสนอต่อนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเที่ยวที่ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 9 อำเภอธารโต จังหวัดยะลา พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 40 คน แบ่งเป็น เพศชาย 23 คน และเป็นเพศหญิง 17 คน (แสดงดังตารางที่ 130) โดยเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมด (แสดงดังตารางที่ 131) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี (แสดงดังตารางที่ 132) ผู้มาท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเป็นรับจ้างทั่วไป (แสดงดังตารางที่ 133) และ

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001 บาท ถึง 20,000 บาท (แสดงดังตารางที่ 134)

ตารางที่ 130 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	23	57.5
หญิง	17	42.5
รวม	40	100.0

ตารางที่ 131 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสัญชาติ

สัญชาติ	จำนวน	ร้อยละ
ไทย	40	100.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 132 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ 15 – 30 ปี	14	35.0
อายุ 31 – 40 ปี	21	52.5
อายุ 41 – 50 ปี	1	2.5
อายุ 51 – 60 ปี	4	10.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 133 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	6	15.0
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	10	25.0
พนักงานบริษัทเอกชน	10	25.0
รับจ้างทั่วไป	12	30.0
เกษียณอายุการทำงาน	2	5.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 134 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3	7.5
ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท	25	62.5

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท	9	22.5
ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท	3	7.5
รวม	40	100.0

ลักษณะการท่องเที่ยว

ลักษณะการท่องเที่ยว จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ครอบครัว คณะศึกษาดูงาน และแบบกลุ่ม ซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่เป็นครอบครัว (แสดงดังตารางที่ 135) โดยในส่วนของคณะศึกษาดูงานนั้น จะอยู่ระหว่างจำนวนประมาณ 10 ท่าน (แสดงดังตารางที่ 136) ในส่วนของการเดินทางท่องเที่ยว แบบเป็นหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม จำนวนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 10 – 30 คน (แสดงดังตารางที่ 137)

ตารางที่ 135 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง

ผู้ร่วมเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัว	22	55.0
คณะศึกษาดูงาน	10	25.0
กลุ่ม	8	20.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 136 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน

รูปแบบคณะศึกษาดูงาน	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 8 ท่าน	1	10.0
จำนวน 10 ท่าน	6	60.0
จำนวน 12 ท่าน	3	30.0
รวม	10	100.0

ตารางที่ 137 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม

รูปแบบกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 10 ท่าน	2	25.0
จำนวน 11 ท่าน	3	37.5
จำนวน 30 ท่าน	3	37.5
รวม	8	100.0

โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อมาเที่ยวชมป่าไม้/ภูเขา เป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 50.0 ของนักท่องเที่ยว รองลงมาคือ น้ำตก คิดเป็นร้อยละ 38.8 แสดงดังตารางที่ 136

ตารางที่ 138 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว

ประเภทของการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ป่าไม้/ภูเขา	40	50.0
วัฒนธรรม	8	10.0
วัตถุประสงศ์เพื่อกิน	1	1.3
น้ำตก	31	38.8
รวม	80	100.0

หมายเหตุ : กลุ่มตัวอย่างสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การประเมินความคาดหวังของนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

1. ระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม ($\bar{x} = 4.18$ และ $SD = 0.549$) รองลงมาคือ มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ($\bar{x} = 3.38$ และ $SD = 0.747$) และมีป้ายอธิบายข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้ทราบประวัติสถานที่ ($\bar{x} = 3.45$ และ $SD = 0.986$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 139)

ตารางที่ 139 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.1	มีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม	4.18	0.549	25.0 (10)	67.5 (27)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
1.2	มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก	3.83	0.747	20.0 (8)	42.5 (17)	37.5 (15)	0.0 (0)	0.0 (0)
1.3	มีป้ายอธิบายข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้ทราบประวัติของสถานที่	3.45	0.986	20.0 (8)	20.0 (8)	45.0 (18)	15.0 (6)	0.0 (0)
1.4	มีศิลปะการแสดงท้องถิ่นที่น่าประทับใจ	3.03	1.097	10.0 (4)	20.0 (8)	42.5 (17)	17.5 (7)	10.0 (4)
1.5	มีการจัดงานการท่องเที่ยวตามช่วงที่มีเทศกาลประจำท้องถิ่น	2.88	1.202	10.0 (4)	17.5 (7)	40.0 (16)	15.0 (6)	17.5 (7)

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	3.474	0.9162					

2. ระดับความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องมีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม ($\bar{x} = 4.45$ และ $SD = 0.552$) รองลงมาคือ มีสถานที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการภายในชุมชน เช่น การเดินป่า ล่องแก่ง เป็นต้น ($\bar{x} = 4.30$ และ $SD = 0.648$) และมีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนน่าสนใจและหลากหลาย ($\bar{x} = 4.18$ และ $SD = 0.712$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 140)

ตารางที่ 140 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1 มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม	4.45	0.552	47.5 (19)	50.0 (20)	2.5 (1)	0.0 (0)	0.0 (0)
2.2 มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่น่าสนใจและหลากหลาย	4.18	0.712	35.0 (14)	47.5 (19)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)
2.3 มีสถานที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการภายในชุมชน เช่น การเดินป่า ล่องแก่ง เป็นต้น	4.30	0.648	40.0 (16)	50.0 (20)	10.0 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
2.4 มีสถานที่ในการถ่ายภาพที่สวยงามและหลากหลายของการถ่ายภาพ	4.15	0.700	32.5 (13)	50.0 (20)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม	4.27	0.65					

3. ระดับความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ และน้ำตกสวยงาม เท่ากันในสองประเด็นนี้ ($\bar{x} = 4.83$ และ $SD = 0.385$) รองลงมาคือ มีอากาศบริสุทธิ์เหมาะสมในการพักผ่อน ($\bar{x} = 4.73$ และ $SD = 0.452$) และมีทรัพยากรทางน้ำสวยงาม สะอาด น้ำใส ($\bar{x} = 4.68$ และ $SD = 0.474$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 141)

ตารางที่ 141 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.1	มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ	4.83	0.385	82.5 (33)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.2	มีความหลากหลายของพันธุ์พืชให้ดูและชื่นชม	4.18	0.712	35.0 (14)	47.5 (19)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.3	ทรัพยากรทางน้ำสวยงามสะอาด น้ำใส	4.68	0.474	67.5 (27)	32.5 (13)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.4	น้ำตกสวยงาม	4.83	0.385	82.5 (33)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.5	มีสัตว์น้ำ สัตว์ป่า อุดมสมบูรณ์	4.48	0.640	55.0 (22)	37.5 (15)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.6	มีอากาศบริสุทธิ์เหมาะสมในการพักผ่อน	4.73	0.452	72.5 (29)	27.5 (11)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.7	ภายในบริเวณแหล่งและชุมชนมีความร่มรื่น	4.58	0.501	57.5 (23)	42.5 (17)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.62	0.51					

4. ระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักรอภัย

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องมีความเงียบสงบสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่ ($\bar{x}$ = 4.33 และ SD = 0.656) รองลงมาคือ สามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย ($\bar{x}$ = 4.25 และ SD = 0.742) และมีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ($\bar{x}$ = 4.18 และ SD = 0.781) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 142)

ตารางที่ 142 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักรอภัย

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.1	ที่พักมีความสะดวกสบาย	4.15	0.736	14 (35.0)	45.0 (18)	20.0 (8)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.2	มีสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพัก เช่น ทีวี ตู้เย็น	3.95	0.714	22.5 (9)	50.0 (20)	27.5 (11)	0.0 (0)	0.0 (0)

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.3	มีความปลอดภัยไม่มีแมลงรบกวน	3.83	0.747	20.0 (8)	42.5 (17)	37.5 (15)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.4	มีความเจ็บสบสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่	4.33	0.656	42.5 (17)	47.5 (19)	10.0 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.5	มีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	4.18	0.781	40.0 (16)	37.5 (15)	22.5 (9)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.6	สามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย	4.25	0.742	42.5 (17)	40.0 (16)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.7	ห้องน้ำมีจำนวนเพียงพอและสะอาด	4.10	0.778	35.0 (14)	40.0 (16)	25.0 (10)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.11	0.74					

5. ระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องมีความปลอดภัยในกิจกรรมการท่องเที่ยวเดินป่า ($\bar{x}$ = 4.03 และ SD = 0.800) รองลงมาคือ กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย ($\bar{x}$ = 3.93 และ SD = 0.859) ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในการเล่นน้ำ (น้ำจืดและทะเล) ($\bar{x}$ = 3.85 และ SD = 0.700) และความปลอดภัยในการเล่นล่องแก่ง ($\bar{x}$ = 3.85 และ SD = 0.864) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 143)

ตารางที่ 143 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.1	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์	3.83	0.747	20.0 (8)	42.5 (17)	37.5 (15)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.2	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย	3.93	0.859	32.5 (13)	27.5 (11)	40.0 (16)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.3	ความปลอดภัยในกิจกรรมการท่องเที่ยวเดินป่า	4.03	0.800	32.5 (13)	37.5 (15)	30.0 (12)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.4	ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในการเล่นน้ำ (น้ำจืดและทะเล)	3.85	0.700	17.5 (7)	50.0 (20)	32.5 (13)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.5	ความปลอดภัยในการเล่นล่องแก่ง	3.85	0.864	30.0	25.0	45.0	0.0	0.0

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
				(12)	(10)	(18)	(0)	(0)
5.6	ความปลอดภัยในการเดินชมแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง	3.78	0.832	25.0 (10)	27.5 (11)	47.5 (19)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.88	0.80					

6. ระดับความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องอรรถาศัยของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ ($\bar{x} = 4.43$ และ $SD = 0.636$) รองลงมาคือ ของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน ($\bar{x} = 4.08$ และ $SD = 0.971$) และของฝากหลากหลาย ($\bar{x} = 3.93$ และ $SD = 0.888$) (แสดงดังตารางที่ 144)

ตารางที่ 144 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6.1	อรรถาศัยของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ	4.43	0.636	50.0 (20)	42.5 (17)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
6.2	มีของฝากที่หลากหลาย	3.93	0.888	35.0 (14)	22.5 (9)	42.5 (17)	0.0 (0)	0.0 (0)
6.3	ของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน	4.08	0.971	47.5 (19)	15.0 (6)	35.0 (14)	2.5 (1)	0.0 (0)
6.4	ราคาค่าบริการ และของฝากมีความเหมาะสม	3.83	0.874	30.0 (12)	22.5 (9)	47.5 (19)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.07	0.84					

7. ระดับความคาดหวังด้านอาหาร

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการมีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.73$ และ $SD = 0.452$) รองลงมาคือ มีผลไม้ที่ปลูกได้ในชุมชนบริการและจำหน่าย ($\bar{x} = 4.58$ และ $SD = 0.636$) และราคาของอาหารเหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ ($\bar{x} = 4.53$ และ $SD = 0.640$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 145)

ตารางที่ 145 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านอาหาร

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.1 รสชาติอร่อย	4.45	0.639	52.5 (21)	40.0 (16)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.2 มีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น	4.73	0.452	72.5 (29)	27.5 (11)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.3 อาหารมีหลายประเภท และเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	4.43	0.747	57.5 (23)	27.5 (11)	15.0 (6)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.4 มีผลไม้ที่ปลูกได้ในชุมชนบริการและจำหน่าย	4.58	0.636	65.0 (26)	27.5 (11)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.5 ราคาของอาหารเหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ	4.53	0.640	60.0 (24)	32.5 (13)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.6 รูปแบบการนำเสนอเมนูอาหาร	4.30	0.758	47.5 (19)	35.0 (14)	17.5 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.50	0.65				

8. แหล่งท่องเที่ยวควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม หรืออยากให้ชุมชนเพิ่มเติมนกิจกรรมอะไร

ประเด็นดังกล่าวเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแนะนำชุมชนว่าควรจะต้องเพิ่มเติมนกิจกรรมอะไรในแหล่งท่องเที่ยว ผลการศึกษาสามารถแสดงดังตารางที่ 146

ตารางที่ 146 กิจกรรมที่อยากให้ชุมชนเพิ่มเติมในแหล่งท่องเที่ยว

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ไกด์ความรู้พืชพรรณนานาชนิดมากกว่านี้	1	20.0
เครื่องเล่นในน้ำ	1	20.0
ปรับปรุงเส้นทางเดินป่าให้ดีขึ้น	3	60.0
รวม	5	100.0

ค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันและอนาคต

1. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวครั้งนี้

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความประสงค์ตอบคำถามในประเด็นนี้จำนวน 15 ท่าน โดยนักท่องเที่ยวมีความประสงค์ที่จะใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวครั้งนี้ เฉลี่ยอยู่ที่จำนวน 1,066.67 บาท (แสดงดังตารางที่ 147)

ตารางที่ 147 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้ (บาท)	15	1,000	2,000	1,066.67

2. ภายใต้เงื่อนไขว่าหากท่องเที่ยวชุมชนมีการปรับปรุงตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวครั้งต่อไปอย่างไร

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ประสงค์ตอบคำถามในส่วนนี้

4.5 จังหวัดนราธิวาส

4.5.1 ชุมชนวัดชลธาราสিংเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

การท่องเที่ยวโดยชุมชนวัดชลธาราสিংเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ถือเป็นชุมชนที่มีความสำคัญด้านประวัติศาสตร์ในการปักปันเขตแดนในอดีต ดังนั้น จึงเป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่นในเรื่องแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถานโบราณวัตถุ โดยเฉพาะวัดชลธาราสিংเห และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม คือ แม่น้ำตากใบ เกาะยาว และป่าชายเลน ประกอบกับมีวิถีชีวิตและภูมิปัญญาที่ยังคงมีอยู่ในพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปเยี่ยมชมและเรียนรู้ เหล่านี้จึงถือเป็นความโดดเด่นเชิงพื้นที่ที่ชุมชนสามารถใช้นำเสนอต่อนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเที่ยวที่ชุมชนวัดชลธาราสিংเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 40 คน แบ่งเป็น เพศชาย 19 คน และเป็นเพศหญิง 21 คน (แสดงดังตารางที่ 148) โดยเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมด (แสดงดังตารางที่ 149) ผู้มาท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 41–50 ปี (แสดงดังตารางที่ 150) ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และเกษียณอายุการทำงาน (แสดงดังตารางที่ 151) และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท (แสดงดังตารางที่ 152)

ตารางที่ 148 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	19	47.5
หญิง	21	52.5
รวม	40	100.0

ตารางที่ 149 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสัญชาติ

สัญชาติ	จำนวน	ร้อยละ
ไทย	40	100.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 150 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15 ปี	1	2.5
อายุ 15 – 30 ปี	4	10.0
อายุ 31 – 40 ปี	9	22.5
อายุ 41 – 50 ปี	14	35.0
อายุ 51 – 60 ปี	10	25.0
อายุ 61 – 70 ปี	2	5.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 151 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	1	2.5
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	4	10.0
พนักงานบริษัทเอกชน	9	22.5
เจ้าของกิจการ	2	5.0
รับจ้างทั่วไป	14	35.0
เกษียณอายุการทำงาน	10	25.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 152 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	6	15.0
ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท	4	10.0
ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท	10	25.0
ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท	12	30.0
มากกว่า 40,000 บาท	8	20.0
รวม	40	100.0

ลักษณะการท่องเที่ยว

ลักษณะการท่องเที่ยว จำแนกออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ครอบครัว เดินทางคนเดียว คณะศึกษาดูงาน และแบบกลุ่ม ซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่เป็นแบบครอบครัว (แสดงดังตารางที่ 153) โดยจำนวนคณะศึกษาดูงาน จะอยู่ระหว่างจำนวนประมาณ 40 - 50 ท่าน (แสดงดังตารางที่ 154) ในส่วนการเดินทางท่องเที่ยวแบบเป็นหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม จำนวนส่วนใหญ่อยู่ที่ 40 คน (แสดงดังตารางที่ 155)

ตารางที่ 153 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง

ผู้ร่วมเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัว	18	45.0
คนเดียว	5	12.5
คณะศึกษาดูงาน	3	7.5
กลุ่ม	14	35.0
รวม	40	100.0

ตารางที่ 154 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน

รูปแบบคณะศึกษาดูงาน	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 40 ท่าน	2	66.7
จำนวน 50 ท่าน	1	33.3
รวม	3	100.0

ตารางที่ 155 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม

รูปแบบกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 10 ท่าน	2	14.3
จำนวน 15 ท่าน	1	7.1
จำนวน 20 ท่าน	2	14.3
จำนวน 40 ท่าน	8	57.1
จำนวน 50 ท่าน	1	7.1
รวม	14	100.0

โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อมาเที่ยวทางวัฒนธรรม เป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 37.3 ของนักท่องเที่ยว รองลงมาคือ ทะเล/ชายหาด คิดเป็นร้อยละ 28.9 แสดงดังตารางที่ 156

ตารางที่ 156 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว

ประเภทของการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ป่าไม้/ภูเขา	13	15.7
ทะเล/ชายหาด	24	28.9
เล่นกิจกรรม	1	1.2
วัฒนธรรม	31	37.3
วัตถุประสงค์เพื่อกิน	10	12.0
น้ำตก	4	4.8
รวม	83	100.0

หมายเหตุ : กลุ่มตัวอย่างสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การประเมินความคาดหวังของนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

1. ระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม ($\bar{x} = 4.33$ และ $SD = 0.572$) รองลงมาคือมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ($\bar{x} = 4.30$ และ $SD = 0.564$) และมีป้ายอธิบายข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้ทราบประวัติสถานที่ ($\bar{x} = 4.25$ และ $SD = 0.630$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 157)

ตารางที่ 157 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.1	มีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม	4.33	0.572	37.5 (15)	57.5 (23)	5.0 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)
1.2	มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก	4.30	0.564	35.0 (14)	60.0 (24)	5.0 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)
1.3	มีป้ายอธิบายข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้ทราบประวัติสถานที่	4.25	0.630	35.0 (14)	55.0 (22)	10.0 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
1.4	มีศิลปะการแสดงท้องถิ่นที่น่าประทับใจ	3.80	0.823	20.0 (8)	45.0 (18)	30.0 (12)	5.0 (2)	0.0 (0)

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.5	มีการจัดงานการท่องเที่ยวตามช่วงที่มีเทศกาลประจำท้องถิ่น	3.88	0.757	20.0 (8)	50.0 (20)	27.5 (11)	2.5 (1)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.11	0.67					

2. ระดับความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องการมีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม ($\bar{x} = 4.28$ และ $SD = 0.679$) รองลงมาคือ มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนน่าสนใจและหลากหลาย ($\bar{x} = 4.20$ และ $SD = 0.648$) และมีสถานที่ในการถ่ายภาพที่สวยงามและหลากหลายของการถ่ายภาพ ($\bar{x} = 4.05$ และ $SD = 0.714$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 158)

ตารางที่ 158 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1	มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม	4.28	0.679	40.0 (16)	47.5 (19)	12.5 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)
2.2	มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนน่าสนใจและหลากหลาย	4.20	0.648	32.5 (13)	55.0 (22)	12.5 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)
2.3	มีสถานที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการภายในชุมชน เช่น การเดินป่า ล่องแก่ง เป็นต้น	3.45	0.959	10.0 (4)	42.5 (17)	35.0 (14)	7.5 (3)	5.0 (2)
2.4	มีสถานที่ในการถ่ายภาพที่สวยงามและหลากหลายของการถ่ายภาพ	4.05	0.714	25.0 (10)	57.5 (23)	15.0 (6)	2.5 (1)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.00	0.75					

3. ระดับความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{x} = 4.38$ และ $SD = 0.586$) รองลงมาคือ มีทรัพยากรทางน้ำสวยงาม สะอาด น้ำใส ($\bar{x} = 4.35$ และ $SD = 0.622$) และภายในบริเวณแหล่งและชุมชนมีความร่มรื่น ($\bar{x} = 4.25$ และ $SD = 0.543$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 159)

ตารางที่ 159 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.1	มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ	4.38	0.586	42.5 (17)	52.5 (21)	5.0 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.2	มีความหลากหลายของพันธุ์พืชให้ดูและชื่นชม	4.23	0.577	30.0 (12)	62.5 (25)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.3	ทรัพยากรทางน้ำสวยงามสะอาด น้ำใส	4.35	0.622	42.5 (17)	50.0 (20)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.4	น้ำตกสวยงาม	3.20	1.588	25.0 (10)	32.5 (13)	7.5 (3)	7.5 (3)	27.5 (11)
3.5	มีสัตว์น้ำ สัตว์ป่า อุดมสมบูรณ์	3.33	1.289	17.5 (7)	40.0 (16)	10.0 (4)	22.5 (9)	10.0 (4)
3.6	มีอากาศบริสุทธิ์เหมาะสมในการพักผ่อน	4.23	0.577	30.0 (12)	62.5 (25)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.7	ภายในบริเวณแหล่งและชุมชนมีความร่มรื่น	4.25	0.543	30.0 (12)	65.0 (26)	5.0 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.00	0.83					

4. ระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักรอ

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องสามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย ($\bar{x} = 4.00$ และ $SD = 0.679$) รองลงมาคือ มีความเียบสบสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่ ($\bar{x} = 3.85$ และ $SD = 0.662$) และมีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.83$ และ $SD = 0.594$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 160)

ตารางที่ 160 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักรอ

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.1	ที่พักมีความสะดวกสบาย	3.65	0.662	7.5 (3)	52.5 (21)	37.5 (15)	2.5 (1)	0.0 (0)
4.2	มีสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพักรอ ที่วี ดู่เย็น	3.53	0.716	7.5 (3)	42.5 (17)	45.0 (18)	5.0 (2)	0.0 (0)

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.3	มีปลอดภัยไม่มีแมลงรบกวน	3.68	0.694	10.0 (4)	50.0 (20)	37.5 (15)	2.5 (1)	0.0 (0)
4.4	มีความเจ็บสบสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่	3.85	0.662	15.0 (6)	55.0 (22)	30.0 (12)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.5	มีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.83	0.594	10.0 (4)	62.5 (25)	27.5 (11)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.6	สามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย	4.00	0.679	22.5 (9)	55.0 (22)	22.5 (9)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.7	ห้องน้ำมีจำนวนเพียงพอและสะอาด	3.80	0.723	15.0 (6)	52.5 (21)	30.0 (12)	2.5 (1)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.76	0.68					

5. ระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย ($\bar{x} = 4.13$ และ $SD = 0.563$) รองลงมาคือ กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 3.93$ และ $SD = 0.656$) และความปลอดภัยในการเดินชมแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง ($\bar{x} = 3.88$ และ $SD = 0.648$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 161)

ตารางที่ 161 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.1	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์	3.93	0.656	17.5 (7)	57.5 (23)	25.0 (10)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.2	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย	4.13	0.563	22.5 (9)	67.5 (27)	10.0 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.3	ความปลอดภัยในกิจกรรมการท่องเที่ยวเดินป่า							
5.4	ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในการเล่นน้ำ (น้ำจืดและทะเล)	3.70	0.758	10.0 (4)	55.0 (22)	32.5 (13)	0.0 (0)	2.5 (1)
5.5	ความปลอดภัยในการเล่นล่องแก่ง							
5.6	ความปลอดภัยในการเดินชม	3.88	0.648	12.5	65.0	20.0	2.5	0.0

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	แหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง			(5)	(26)	(8)	(1)	(0)
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.91	0.66					

หมายเหตุ แถบคำ หมายถึง ชุมชนท่องเที่ยวไม่มีการจัดการการท่องเที่ยวในประเด็นนั้น

6. ระดับความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องอรรถาธิบายของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ ($\bar{x} = 4.28$ และ $SD = 0.599$) รองลงมาคือ ของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน ($\bar{x} = 3.88$ และ $SD = 0.723$) และของฝากหลากหลาย ($\bar{x} = 3.80$ และ $SD = 0.648$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 162)

ตารางที่ 162 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6.1	อรรถาธิบายของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ	4.28	0.599	35.0 (14)	57.5 (23)	7.5 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
6.2	ของฝากหลากหลาย	3.80	0.648	12.5 (5)	55.0 (22)	32.5 (13)	0.0 (0)	0.0 (0)
6.3	ของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน	3.88	0.723	17.5 (7)	55.0 (22)	25.0 (10)	2.5 (1)	0.0 (0)
6.4	ราคาค่าบริการ และของฝากมีความเหมาะสม	3.78	0.698	10.0 (4)	62.5 (25)	22.5 (9)	5.0 (2)	0.0 (0)
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.94	0.67					

7. ระดับความคาดหวังด้านอาหาร

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องมีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.18$ และ $SD = 0.675$) รองลงมาคือ อาหารมีหลายประเภท และเหมาะสม ต่อการท่องเที่ยว ($\bar{x} = 4.08$ และ $SD = 0.572$) และรสชาติอร่อย ($\bar{x} = 4.08$ และ $SD = 0.730$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 163)

ตารางที่ 163 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านอาหาร

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.1	รสชาติอร่อย	4.08	0.730	30.0 (12)	47.5 (19)	22.5 (9)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.2	มีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น	4.18	0.675	32.5 (13)	52.5 (21)	15.0 (6)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.3	อาหารมีหลายประเภท และเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	4.08	0.572	20.0 (8)	67.5 (27)	12.5 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.4	มีผลไม้ที่ปลูกได้ในชุมชนบริการและจำหน่าย	3.90	0.672	17.5 (7)	55.0 (22)	27.5 (11)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.5	ราคาของอาหารเหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ	3.95	0.639	17.5 (7)	60.0 (24)	22.5 (9)	0.0 (0)	0.0 (0)
7.6	รูปแบบการนำเสนอเมนูอาหาร	3.78	0.698	15.0 (6)	47.5 (19)	37.5 (15)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.00	0.66					

8. แหล่งท่องเที่ยวควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม หรืออยากให้ชุมชนเพิ่มเติมนักกิจกรรมอะไร

ประเด็นดังกล่าวเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแนะนำชุมชนว่าควรจะต้องเพิ่มเติมนักกิจกรรมอะไรในแหล่งท่องเที่ยว ผลการศึกษาสามารถแสดงดังตารางที่ 164

ตารางที่ 164 กิจกรรมที่อยากให้ชุมชนเพิ่มเติมในแหล่งท่องเที่ยว

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมปั่นจักรยาน	2	16.7
ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	1	8.3
ความสะอาดบริเวณวัด	1	8.3
จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ชุมชน	1	8.3
จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง ของที่ระลึก	5	41.7
จุดถ่ายภาพ	1	8.3
ที่พัก	1	8.3
รวม	12	100.0

ค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันและอนาคต

1. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวครั้งนี้

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความประสงค์ตอบคำถามในประเด็นนี้จำนวน 18 ท่าน โดยนักท่องเที่ยวมีความประสงค์ที่จะใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวครั้งนี้ เฉลี่ยอยู่ที่จำนวน 2,988.89 บาท (แสดงดังตารางที่ 165)

ตารางที่ 165 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้ (บาท)	18	300	8,000	2,988.89

2. ภายใต้เงื่อนไขว่าหากท่องเที่ยวชุมชนมีการปรับปรุงตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวครั้งต่อไปอย่างไร

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวในครั้งต่อไปเมื่อมีการปรับปรุง เฉลี่ยอยู่ที่จำนวน 3,588.24 บาท และเมื่อแยกประเภทค่าใช้จ่าย พบว่า ค่าเดินทาง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (1,236.67 บาท) (แสดงดังตารางที่ 166)

ตารางที่ 166 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในอนาคตเมื่อมีการปรับปรุง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ค่าใช้จ่ายเหมารวม (บาท)	17	1000	10,000	3,588.24
กรณีค่าใช้จ่ายแยกประเภท				
ค่าที่พัก	15	300	5,000	1,006.67
ค่าอาหารต่อมื้อ	16	50	3,000	381.25
ค่าเล่นกิจกรรม	15	50	1,000	393.33
ค่าเดินทาง	15	100	4,000	1,236.67

4.5.2 ชุมชนจุฬารักษ์พัฒนา 12 อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส

การท่องเที่ยวโดยชุมชนจุฬารักษ์พัฒนา 12 อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส ถือเป็นชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีความเหมือนกับชุมชนจุฬารักษ์พัฒนา 9 และชุมชนจุฬารักษ์พัฒนา 10 เนื่องจากตั้งอยู่ในเขตป่า ดังนั้น จึงเป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่นในเรื่องการนำสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสู้รบในอดีตมาพัฒนาเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวโดยการสร้างเป็นพิพิธภัณฑ์และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม ชุมชนแห่งนี้ผู้คนทั้งหมู่บ้านนับถือศาสนาอิสลาม แต่มีความสนใจในการให้บริการท่องเที่ยว เหล่านี้จึงถือเป็นความโดดเด่นเชิงพื้นที่ที่ชุมชนสามารถใช้นำเสนอแก่นักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเที่ยวที่ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 12 อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 45 คน แบ่งเป็น เพศชาย 25 คน และเป็นเพศหญิง 20 คน (แสดงดังตารางที่ 167) โดยเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมด (แสดงดังตารางที่ 168) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15 – 30 ปี (แสดงดังตารางที่ 169) ผู้มาท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และเป็นข้าราชการ/พนักงานของรัฐ (แสดงดังตารางที่ 170) และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท (แสดงดังตารางที่ 171)

ตารางที่ 167 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	25	55.6
หญิง	20	44.4
รวม	45	100.0

ตารางที่ 168 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสัญชาติ

สัญชาติ	จำนวน	ร้อยละ
ไทย	45	100.0
รวม	45	100.0

ตารางที่ 169 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15 ปี	3	6.7
อายุ 15 – 30 ปี	25	55.6
อายุ 31 – 40 ปี	9	20.0
อายุ 41 – 50 ปี	6	13.3
อายุ 51 – 60 ปี	2	4.4
รวม	45	100.0

ตารางที่ 170 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	3	6.7
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	12	26.7
พนักงานบริษัทเอกชน	3	6.7
รับจ้างทั่วไป	13	28.9

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักศึกษา	9	20.0
เจ้าของกิจการ	5	11.1
รวม	45	100.0

ตารางที่ 171 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า10,000 บาท	17	37.8
ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท	14	31.1
ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท	6	13.3
ระหว่าง 30,001 – 40000 บาท	7	15.6
มากกว่า 40,000 บาท	1	2.2
รวม	45	100.0

5.2.2 ลักษณะการท่องเที่ยว

ลักษณะการท่องเที่ยว จำแนกออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ครอบครัว เดินทางคนเดียว คณะศึกษาดูงาน และแบบกลุ่ม ซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่เป็นครอบครัว (แสดงดังตารางที่ 172) โดยในส่วนของคณะศึกษาดูงานนั้น จะอยู่ระหว่างจำนวนประมาณ 30 - 50 ท่าน (แสดงดังตารางที่ 173) ในส่วนของ การเดินทางท่องเที่ยวแบบเป็นหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม จำนวนส่วนใหญ่อยู่ที่ 13 ท่าน (แสดงดังตารางที่ 174)

ตารางที่ 172 จำนวนและร้อยละจำแนกตามผู้ร่วมเดินทาง

ผู้ร่วมเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัว	20	44.4
คนเดียว	2	4.4
คณะศึกษาดูงาน	4	8.9
กลุ่ม	19	42.2
รวม	45	100.0

ตารางที่ 173 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนคณะศึกษาดูงาน

รูปแบบคณะศึกษาดูงาน	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 30 ท่าน	1	25.0
จำนวน 50 ท่าน	3	75.0
รวม	4	100.0

ตารางที่ 174 จำนวนและร้อยละจำแนกตามจำนวนสมาชิกหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม

รูปแบบกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 12 ท่าน	3	15.8
จำนวน 13 ท่าน	8	42.1
จำนวน 17 ท่าน	4	21.1
จำนวน 18 ท่าน	1	5.3
จำนวน 21 ท่าน	2	10.5
จำนวน 70 ท่าน	1	5.3
รวม	19	100.0

โดยนักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อมาเที่ยวชมป่าไม้/ภูเขา เป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 39.0 ของนักท่องเที่ยว รองลงมาคือ เล่นกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 24.4 แสดงดังตารางที่ 175

ตารางที่ 175 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยว

ประเภทของการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ป่าไม้/ภูเขา	32	39.0
ทะเล/ชายหาด	1	1.2
เล่นกิจกรรม	20	24.4
วัฒนธรรม	11	13.4
น้ำตก	18	22.0
รวม	82	100.0

หมายเหตุ กลุ่มตัวอย่างสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การประเมินความคาดหวังของนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

1. ระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องมีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม ($\bar{x} = 4.27$ และ $SD = 0.688$) รองลงมาคือมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ($\bar{x} = 4.02$ และ $SD = 0.783$) และมีป้ายอธิบายข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้ทราบประวัติสถานที่ ($\bar{x} = 3.93$ และ $SD = 0.863$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 176)

ตารางที่ 176 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.1	มีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม	4.27	0.688	40.0 (18)	46.7 (21)	13.3 (6)	0.0 (0)	0.0 (0)
1.2	มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก	4.02	0.783	28.9 (13)	46.7 (21)	22.2 (10)	2.2 (1)	0.0 (0)
1.3	มีป้ายอธิบายข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้ทราบประวัติสถานที่	3.93	0.863	26.7 (12)	46.7 (21)	20.0 (9)	6.7 (3)	0.0 (0)
1.4	มีศิลปะการแสดงท้องถิ่นที่น่าประทับใจ	3.64	0.908	15.6 (7)	44.4 (20)	31.1 (14)	6.7 (3)	2.2 (1)
1.5	มีการจัดงานการท่องเที่ยวตามช่วงที่มีเทศกาลประจำท้องถิ่น	3.80	0.786	17.8 (8)	48.9 (22)	28.9 (13)	4.4 (2)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.93	0.805					

2. ระดับความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องมีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม ($\bar{x} = 4.33$ และ $SD = 0.707$) รองลงมาคือ มีสถานที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการภายในชุมชน เช่น การเดินป่า ล่องแก่ง เป็นต้น ($\bar{x} = 4.29$ และ $SD = 0.727$) และมีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนน่าสนใจและหลากหลาย ($\bar{x} = 4.27$ และ $SD = 0.720$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 177)

ตารางที่ 177 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1	มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม	4.33	0.707	46.7 (21)	40.0 (18)	13.3 (6)	0.0 (0)	0.0 (0)
2.2	มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนน่าสนใจและหลากหลาย	4.27	0.720	42.2 (19)	42.2 (19)	15.6 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.3	มีสถานที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการภายในชุมชน เช่น การเดินป่า ล่องแก่ง เป็นต้น	4.29	0.727	44.4 (20)	40.0 (18)	15.6 (7)	0.0 (0)	0.0 (0)
2.4	มีสถานที่ในการถ่ายภาพที่สวยงามและหลากหลายของการถ่ายภาพ	4.09	0.848	40.0 (18)	28.9 (13)	31.1 (14)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.24	0.750					

3. ระดับความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องมีอากาศบริสุทธิ์เหมาะสมในการพักผ่อน ($\bar{x}$ = 4.62 และ SD = 0.614) รองลงมาคือ มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{x}$ = 4.56 และ SD = 0.624) และทรัพยากรทางน้ำสวยงาม สะอาด น้ำใส ($\bar{x}$ = 4.56 และ SD = 0.659) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 178)

ตารางที่ 178 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.1	มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ	4.56	0.624	62.2 (28)	31.1 (14)	6.7 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.2	มีความหลากหลายของพันธุ์พืชให้ดูและชื่นชม	4.44	0.624	51.1 (23)	42.2 (19)	6.7 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.3	ทรัพยากรทางน้ำสวยงาม สะอาด น้ำใส	4.56	0.659	64.4 (29)	26.7 (12)	8.9 (4)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.4	น้ำตกสวยงาม	4.27	0.751	44.4 (20)	37.8 (17)	17.8 (8)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.5	มีสัตว์น้ำ สัตว์ป่า อุดมสมบูรณ์	4.04	0.824	33.3 (15)	40.0 (18)	24.4 (11)	2.2 (1)	0.0 (0)
3.6	มีอากาศบริสุทธิ์เหมาะสมในการพักผ่อน	4.62	0.614	68.9 (31)	24.4 (11)	6.7 (3)	0.0 (0)	0.0 (0)
3.7	ภายในบริเวณแหล่งและชุมชน	4.47	0.661	55.6	35.6	8.9	0.0	0.0

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	มีความรู้			(25)	(16)	(4)	(0)	(0)
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.42	0.68					

4. ระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักอาศัย

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องมีความเงียบสงบสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่ ($\bar{x} = 4.02$ และ $SD = 0.783$) รองลงมาคือ สามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย ($\bar{x} = 3.96$ และ $SD = 0.824$) และมีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวตามลำดับ ($\bar{x} = 3.93$ และ $SD = 0.809$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 179)

ตารางที่ 179 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักอาศัย

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.1	ที่พักมีความสะดวกสบาย	3.89	0.745	22.2 (10)	44.4 (20)	33.3 (15)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.2	มีสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพักเช่น ทีวี ตู้เย็น	3.31	0.949	6.7 (3)	37.8 (17)	42.2 (19)	6.7 (3)	6.7 (3)
4.3	มีปลอดภัยไม่มีแมลงรบกวน	3.80	0.786	17.8 (8)	48.9 (22)	28.9 (13)	4.4 (2)	0.0 (0)
4.4	มีความเงียบสงบสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่	4.02	0.783	31.1 (14)	40.0 (18)	28.9 (13)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.5	มีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.93	0.809	28.9 (13)	35.6 (16)	35.6 (16)	0.0 (0)	0.0 (0)
4.6	สามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย	3.96	0.824	28.9 (13)	40.0 (18)	28.9 (13)	2.2 (1)	0.0 (0)
4.7	ห้องน้ำมีจำนวนเพียงพอและสะอาด	3.71	1.014	22.2 (10)	40.0 (18)	28.9 (13)	4.4 (2)	4.4 (2)
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.80	0.84					

5. ระดับความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม ($\bar{x} = 4.29$ และ $SD = 0.661$) รองลงมาคือ กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย

($\bar{x}$ = 4.18 และ SD = 0.716) และกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์ ($\bar{x}$ = 4.11 และ SD = 0.682) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 180)

ตารางที่ 180 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.1	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์	4.11	0.682	28.9 (13)	53.3 (24)	17.8 (8)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.2	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย	4.18	0.716	35.6 (16)	46.7 (21)	17.8 (8)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.3	ความปลอดภัยในกิจกรรมการท่องเที่ยวเดินป่า	3.96	0.706	22.2 (10)	51.1 (23)	26.7 (12)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.4	ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในการเล่นน้ำ (น้ำจืดและทะเล)	4.09	0.557	20.0 (9)	68.9 (31)	11.1 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.5	ความปลอดภัยในการล่องแก่ง	4.29	0.661	40.0 (18)	48.9 (22)	11.1 (5)	0.0 (0)	0.0 (0)
5.6	ความปลอดภัยในการเดินชมแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง	4.00	0.707	24.4 (11)	51.1 (23)	24.4 (11)	0.0 (0)	0.0 (0)
ค่าเฉลี่ยรวม		4.11	0.67					

6. ระดับความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องอรรถาธิบายของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ ($\bar{x}$ = 4.22 และ SD = 0.850) รองลงมาคือ ราคาค่าบริการ และของฝากมีความเหมาะสม ($\bar{x}$ = 3.89 และ SD = 0.832) และของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน ($\bar{x}$ = 3.53 และ SD = 1.140) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 181)

ตารางที่ 181 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวัง ด้านการบริการและของฝาก

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6.1	อรรถาธิบายของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ	4.22	0.850	42.2 (19)	42.2 (19)	13.3 (6)	0.0 (0)	2.2 (1)
6.2	ของฝากหลากหลาย	3.33	1.168	11.1	44.4	22.2	11.1	11.1

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
				(5)	(20)	(10)	(5)	(5)
6.3	ของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน	3.53	1.140	15.6 (7)	48.9 (22)	17.8 (8)	8.9 (4)	8.9 (4)
6.4	ราคาค่าบริการ และของฝากมีความเหมาะสม	3.89	0.832	20.0 (9)	55.6 (25)	20.0 (9)	2.2 (1)	2.2 (1)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.74	1.00					

7. ระดับความคาดหวังด้านอาหาร

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่จะคาดหวังประเด็นเรื่องราคาของอาหารเหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ ($\bar{x} = 3.71$ และ $SD = 0.843$) รองลงมาคือ รูปแบบการนำเสนอเมนูอาหาร ($\bar{x} = 3.62$ และ $SD = 0.984$) และมีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.62$ และ $SD = 0.912$) ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 182)

ตารางที่ 182 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละของระดับความคาดหวังด้านอาหาร

ประเด็นการประเมิน		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคาดหวัง				
				มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.1	รสชาติอร่อย	3.51	1.079	13.3 (6)	46.7 (21)	26.7 (12)	4.4 (2)	8.9 (4)
7.2	มีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น	3.62	0.984	15.6 (7)	46.7 (21)	26.7 (12)	6.7 (3)	4.4 (2)
7.3	อาหารมีหลายประเภท และเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว	3.56	0.918	8.9 (4)	53.3 (24)	26.7 (12)	6.7 (3)	4.4 (2)
7.4	มีผลไม้ที่ปลูกได้ในชุมชนบริการและจำหน่าย	3.58	0.892	6.7 (3)	57.8 (26)	28.9 (13)	0.0 (0)	6.7 (3)
7.5	ราคาของอาหารเหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ	3.71	0.843	11.1 (5)	57.8 (26)	26.7 (12)	0.0 (0)	4.4 (2)
7.6	รูปแบบการนำเสนอเมนูอาหาร	3.62	0.912	11.1 (5)	53.3 (24)	26.7 (12)	4.4 (2)	4.4 (2)
ค่าเฉลี่ยรวม		3.60	0.94					

8. แหล่งท่องเที่ยวควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม หรืออยากให้ชุมชนเพิ่มกิจกรรมอะไร
 ประเด็นดังกล่าวเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแนะนำชุมชนว่าควร
 จะต้องเพิ่มเติมนกิจกรรมอะไรในแหล่งท่องเที่ยว ผลการศึกษาสามารถแสดงดังตารางที่ 183

ตารางที่ 183 กิจกรรมที่อยากให้ชุมชนเพิ่มเติมในแหล่งท่องเที่ยว

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมแนวผจญภัย	1	8.3
กิจกรรมในชุมชน	1	8.3
กิจกรรมยามค่ำคืน	1	8.3
เจ้าหน้าที่สำหรับดูแลนักท่องเที่ยว	1	8.3
ที่พักสำหรับเล่นน้ำ	1	8.3
บริการอาหารและเครื่องดื่ม	1	8.3
เพิ่มกิจกรรม	1	8.3
ร้านขายของชำ	2	16.7
ล่องแก่ง	1	8.3
ห้องน้ำ	1	8.3
อาหารสำหรับช่วงพักระหว่างล่องแก่ง	1	8.3
รวม	12	100.0

ค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันและอนาคต

1. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวครั้งนี้

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความประสงค์ตอบคำถามในประเด็นนี้
 จำนวน 28 ท่าน โดยนักท่องเที่ยวมีความประสงค์ที่จะใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวครั้งนี้ เฉลี่ยอยู่ที่
 จำนวน 1,033.93 บาท (แสดงดังตารางที่ 184)

ตารางที่ 184 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินใน การท่องเที่ยวครั้งนี้	28	150	3,000	1,033.93

2. ภายใต้งี๋ื่อนไขว่หากท่องเที่ยวชุมชนมีการปรับปรุงตามความต้องการของกลุ่ม
 ตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวครั้งต่อไปอย่างไร

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในการมา
 ท่องเที่ยวในครั้งต่อไปเมื่อมีการปรับปรุง เฉลี่ยอยู่ที่จำนวน 2,070.40 บาท และเมื่อแยกประเภท
 ค่าใช้จ่าย พบว่า ค่าเล่นกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (1179.55 บาท) (แสดงดังตารางที่ 185)

ตารางที่ 185 จำนวนต่ำสุด สูงสุด และค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจที่จะใช้จ่ายในอนาคตเมื่อมีการปรับปรุง

รายการ	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนต่ำสุด	จำนวนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ค่าใช้จ่ายเหมารวม (บาท)	25	200	12,000	2,070.40
กรณีค่าใช้จ่ายแยกประเภท				
ค่าที่พัก	10	50	2,000	535.00
ค่าอาหารต่อมื้อ	12	50	2,000	504.17
ค่าเล่นกิจกรรม	22	50	4,000	1,179.55
ค่าเดินทาง	5	100	1,000	360.00

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

5.1 สรุปและอภิปรายผล

จากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว: กรณีการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย (สตูล สงขลา ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส) ซึ่งใช้การออกแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (mix - method) ทั้งวิธีการเชิงคุณภาพและวิธีการเชิงปริมาณ โดยออกแบบการวิจัยในลักษณะแบบ Exploratory Sequential Design ซึ่งเป็น การออกแบบวิธีการวิจัยที่เป็นลำดับขั้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก (Creswell, 2014) คือ

ขั้นตอนที่ 1 เริ่มต้นด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพก่อน เนื่องจากเป็นการศึกษาปรากฏการณ์ในบริบทพื้นที่ที่มีความเฉพาะ โดยดำเนินวิธีวิจัยภายใต้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้เนื้อหาอันนำมาสู่กระบวนการพัฒนาเครื่องมือสำหรับใช้ทำการประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยขั้นตอนนี้เป็นการสอบถามความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการมาเที่ยวครั้งนี้ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สะท้อนข้อมูลผ่านการบอกเล่าว่านักท่องเที่ยวต้องการอะไรและคาดหวังอะไรจากการมาเที่ยวที่นี้ในครั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการจัดทำแบบประเมินความต้องการร่วมกับหลักการตามแนวคิดและทฤษฎี

จากนั้น มาสู่ขั้นตอนที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลภายใต้ผลที่ได้มาจากการวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้ประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยวในแต่ละชุมชน ในพื้นที่ศึกษา และใช้ข้อมูลจากที่ได้จากการประเมินมา ประชุมกับชุมชน เพื่อให้ชุมชนรับรู้สถานการณ์ และนำไปสู่กระบวนการวางแผนการดำเนินงานของชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

โดยการเก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 นั้นใช้ระยะเวลา 2 เดือนแรก จากนั้น นำมาสู่การสร้างแบบประเมิน และทดสอบแบบประเมินผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และการ Try out เมื่อผลการตรวจสอบมั่นใจได้ว่าสามารถเก็บข้อมูลได้ก็ดำเนินการเก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 ซึ่งใช้ระยะเวลา 4 เดือน โดยขั้นตอนนี้มุ่งเน้นประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว กรณีการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย (สตูล สงขลา ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส) รวมทั้งหมด 10 ชุมชน โดยเป็นการประเมินทางอ้อม ผ่านการวัดระดับความคาดหวังในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสะท้อนถึงความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยมีเป้าหมายในการเก็บข้อมูลไว้ทั้งหมด จำนวน 400 ฉบับ โดยมุ่งไปที่ชุมชนทั้ง 10 ชุมชนๆ ละ 40 ตัวอย่าง เป็นอย่างน้อย อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนบ้านพญาบังสา อำเภอเมือง จังหวัดสตูล นั้นไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ตรงเป้าหมาย เนื่องจากในช่วงระยะเวลา 4 เดือนของการเก็บข้อมูลนั้น เป็นช่วงที่มีพายุเข้า ฝนตกหนักบ่อยครั้ง และมีปริมาณนักท่องเที่ยวน้อย

กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลทั้ง 10 ชุมชน สรุปได้ดังนี้

1. ชุมชนบ้านพญาบังสา อำเภอเมือง จังหวัดสตูล จำนวน 30 ตัวอย่าง
2. ชุมชนบากันใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล จำนวน 40 ตัวอย่าง
3. ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา จำนวน 45 ตัวอย่าง
4. ชุมชนท่าหิน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา จำนวน 40 ตัวอย่าง
5. ชุมชนบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี จำนวน 40 ตัวอย่าง
6. ชุมชนบ้านทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จำนวน 40 ตัวอย่าง
7. ชุมชนจุฬารณพัฒนา 10 อำเภอเบตง จังหวัดยะลา จำนวน 40 ตัวอย่าง
8. ชุมชนจุฬารณพัฒนา 9 อำเภอธารโต จังหวัดยะลา จำนวน 40 ตัวอย่าง
9. ชุมชนวัดชลธาราสึงเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 40 ตัวอย่าง
10. ชุมชนจุฬารณพัฒนา 12 อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส จำนวน 45 ตัวอย่าง

ทั้งนี้ ในส่วนภาพรวมของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เป็นเพศชาย 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 และเป็นเพศหญิง 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.0 โดยนักท่องเที่ยวนส่วนใหญ่เป็นชาวไทย จำนวน 377 คน คิดเป็นร้อยละ 94 เป็นชาวมลายูเซีย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ชาวสิงคโปร์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1 และเป็นชาวเยอรมนี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ในส่วนของ อายุนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 15 – 30 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3

ในส่วนของการอาชีพส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐรับจ้างทั่วไป และพนักงานบริษัทเอกชน เป็นส่วนใหญ่ และเมื่อพิจารณาจากรายได้ของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ พบว่า รายได้ของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ที่ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 รองลงมาคือ ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 ซึ่งจากตัวเลขดังกล่าวนี้ถือเป็นตัวเลขที่ตรงกันข้ามกับรายงานรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร ซึ่งพบว่า จังหวัดนราธิวาสนั้น แม้จะมีรายได้ต่ำสุดของภาคใต้ แต่ก็ยังมีค่าเฉลี่ยสูงถึง 55,601 บาท/คน/ปี (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559) เมื่อพิจารณาจากตัวเลขดังกล่าวนี้เป็นไปได้ว่า 1) นักท่องเที่ยวกังวลในการตอบคำถาม เนื่องจากคำถามเรื่องรายได้นั้นต้องมีการคำนวณ และนักท่องเที่ยวไม่อยากเสียเวลาจึงตอบค่าที่น้อยที่สุด 2) ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่เปรียบบางซึ่งนักท่องเที่ยวไม่อยากแจ้งข้อมูล หรือสาเหตุอื่นๆ

สำหรับลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่มีการเดินทางมานั้นสามารถจำแนกออกได้เป็น 4 ลักษณะ คือ ครอบครัว ซึ่งเป็นการเดินทางมามากที่สุด รองลงมาคือ คณะศึกษาดูงาน แบบหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม และเดินทางมาคนเดียว มีจำนวนน้อยที่สุด แต่ถ้าเทียบจำนวนแล้ว สัดส่วนของจำนวนนักท่องเที่ยว ที่มาเป็นคณะศึกษาดูงาน และแบบหมู่คณะหรือแบบกลุ่ม พบได้ว่าการเดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนจำนวนมาก (สัดส่วนศึกษาดูงาน ร้อยละ 60 และเป็นหมู่คณะหรือกลุ่ม ร้อยละ 40) ซึ่งการเดินทางดังกล่าวนี้จะสัมพันธ์กับกลุ่มที่ดำเนินการจัดการท่องเที่ยวดังกล่าว นั่นคือ หน่วยงานรัฐ หน่วยงานทางการศึกษา ที่ส่วนใหญ่ได้ดำเนินการจัดให้มีการเดินทางเข้ามาเที่ยวในชุมชน ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวนี้จะพบว่า กลุ่มลูกค้าหลักของการท่องเที่ยวโดยชุมชนของพื้นที่ศึกษา

นั่นคือ องค์กรของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ที่มีการศึกษาดูงาน (ทั้งนี้ยกเว้นชุมชนคลองแดน ซึ่งเปิดเป็นตลาดน้ำ) ส่วนที่เหลือนั้นจะมีกลุ่มนักท่องเที่ยวเฉพาะ อาทิ ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 12 อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 10 อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่มีการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นผู้ร่วมอุดมการณ์ เดินทางหมุนเวียนกันมาเยี่ยมเยือน และพาลูกหลานมาท่องเที่ยว เป็นต้น

ทั้งนี้ ในส่วนของวัตถุประสงค์การมาท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลนั้น พบว่า มีความคาดหวังในการท่องเที่ยวโดยอาศัยฐานทรัพยากรธรรมชาติเป็นหลัก เนื่องจากพบว่า นักท่องเที่ยวจำเป็นต้องการท่องเที่ยวชมป่าไม้/ภูเขา เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาจะเป็นการศึกษาวัฒนธรรม เที่ยวชมทะเล/ชายหาด เป็นต้น ซึ่งวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ของนักท่องเที่ยวเหล่านี้ สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการมาสัมผัสบรรยากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ ประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่มีอยู่

ในส่วนของความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งเป็นการสะท้อนความต้องการของนักท่องเที่ยวทางอ้อม สามารถนำเสนอออกเป็นประเด็นต่างๆ ตามที่ได้ศึกษา ดังนี้

1. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต

มิติดังกล่าว ถือว่าเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความจำเพาะเจาะจง (purpose) ที่จะเข้าไปชมหรือเข้าไปท่องเที่ยว เนื่องจากวัฒนธรรมและ/หรือประเพณีบางอย่างนั้นเป็นช่วงฤดูกาล หรือช่วงจังหวะเวลา (timing) ไม่ได้มีการจัดแสดงหรือดำเนินการตลอดปี อย่างไรก็ตาม Valeriu และ Elena-Manuela (2007) มองว่า ความจำเพาะเจาะจงนั้น คือความคาดหวังอย่างมีมนต์เสน่ห์ต่อนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเชื่อและการดำเนินกิจกรรมที่มีความแตกต่างไปจากตัวของนักท่องเที่ยว โดยจากผลการศึกษาจะพบว่าประเด็น **มีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม** ซึ่งประเด็นดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 10 ชุมชน อยู่ในระดับสูงถึง 4.18 (จาก 5 คะแนน) โดยประเด็นดังกล่าวคือเรื่องของการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว และมิติด้านการจัดการดังกล่าวนี้จะครอบคลุมไปยังเรื่องประเด็นของการบริหารองค์กร ร่วมด้วย โดยการท่องเที่ยวในประเด็นนี้ได้รวมถึงการศึกษาดูงานด้านกระบวนการจัดการของชุมชนอีกด้วย ทั้งนี้ในจดหมายข่าว European association Historic Towns & Regions (2009) กล่าวถึงประเด็นแนวทางของนักท่องเที่ยวที่คาดหวังในด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนนั้นเป็นประเภทนักท่องเที่ยวที่ต้องการเรียนรู้ และเสปวิถีการดำรงชีวิตของคนในชุมชน ตลอดจนการจัดการอนุรักษ์เรื่องราว ทรัพยากรของท้องถิ่น ดังนั้น หากชุมชนมีรูปแบบแนวทางการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจน และเป็นระบบ ย่อมเป็นการสร้างจุดเด่นของชุมชนในด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวกลุ่มศึกษาดูงาน และนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการเรียนรู้และเข้าใจรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน

2. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

สำหรับประเด็นความคาดหวังของนักท่องเที่ยวด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนนี้พบว่า ประเด็น **มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม** มีค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 10 ชุมชน อยู่ในระดับสูงถึง 4.24 (จาก 5 คะแนน) ซึ่งประเด็นนี้เป็นประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับเรื่องการจัดการสถานที่ท่องเที่ยว นอกเหนือจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีการบริการในชุมชนไม่ว่าจะเป็นการเดินป่าหรือล่องแก่ง เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวไทยนั้น มักจะชอบความสบายในการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว และเดินทางมาเป็นหมู่คณะ และครอบครัว (วรรณน, 2552) โดยความสวยงามด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนนั้น จะรวมถึงความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของตัวชุมชน และแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนอีกด้วย แน่นอนว่าความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนนั้นจะเป็นแหล่งที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางกลับมาเที่ยวซ้ำ ตลอดจนเป็นการโฆษณาไปยังนักท่องเที่ยวแบบปากต่อปาก อีกด้วย (Ye & Tussyadiah, 2011)

3. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ประเด็นความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาตินั้น มิติด้าน **มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ** ค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 10 ชุมชน อยู่ในระดับสูงถึง 4.46 (จาก 5 คะแนน) โดยประเด็นดังกล่าวจะเป็นตัวตั้งต้นของประเด็นอื่นๆ เช่น เมื่อทรัพยากรมีความอุดมสมบูรณ์ อากาศก็จะดีและบริสุทธิ์ ทรัพยากรก็จะมีความงดงาม โดยประเด็นดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่าฐานทรัพยากรธรรมชาติด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะเรื่องความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนนั้น จะเป็นสิ่งที่สำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวเพื่อเข้ามาพักผ่อน และใช้จ่ายใช้สอยในชุมชน ฉะนั้น การที่ชุมชนมีความหลากหลายทางด้านสายพันธุ์ของทรัพยากรธรรมชาติ (ทั้งพืช สัตว์ สิ่งแวดล้อม) จะส่งผลให้มูลค่าการท่องเที่ยวของพื้นที่นั้นๆ เกิดขึ้นในทิศทางบวกมากขึ้นด้วย ซึ่งเป็นไปได้ว่าหากท้องถิ่นชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาตินั้น ก็จะช่วยเป็นตัวดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เกิดความต้องการเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนนั้นๆ ด้วยเช่นกัน

4. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านความสะดวกสบายของที่พักรีสอร์ท

สำหรับประเด็นนี้พบว่านักท่องเที่ยวรวมทั้ง 10 ชุมชน มีความคาดหวังเป็นอย่างยิ่งในเรื่องของการพักผ่อนที่เป็นส่วนตัว **เงียบสงบพักผ่อนได้อย่างเต็มที่** ซึ่งก็จะโยงถึง **การเดินทางเข้าที่พักได้สะดวกสบาย** โดยเนื้อหาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจนในกรณีพักผ่อนค้างคืนภายในชุมชน ประเด็นดังกล่าวนี้จะต้องย้อนกลับมาที่ชุมชนว่าการท่องเที่ยวในชุมชนนั้นต้องแตกต่างจากการท่องเที่ยวแบบอื่นๆ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวที่มีการดื่ม รับประทานอาหาร ร้องเพลงเสียงดัง เป็นต้น เพราะจากเนื้อหาดังกล่าวนั้นนักท่องเที่ยวคาดหวังในการเสพและพักผ่อนภายในชุมชนเพื่อสัมผัสบรรยากาศธรรมชาติและความสะดวกสบายอย่างเต็มที่

5. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม

ในประเด็นความปลอดภัยนั้น จากการตอบคำถามภาพรวมของนักท่องเที่ยวทั้ง 10 ชุมชน พบว่า มุ่งไปที่ **กิจกรรมการท่องเที่ยว** เป็นหลัก เนื่องจากจะพบว่า ในหลายชุมชนนั้นมีกิจกรรมต่างๆ ที่แตกต่างกันออกไป โดยกิจกรรมเหล่านั้นสัมพันธ์ไปกับฐานทรัพยากรท้องถิ่นแน่นอนว่าในประเด็นความปลอดภัยนั้น เป็นเรื่องที่ชุมชนทุกชุมชนที่ทำการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้นต้องตระหนักถึงอย่างมาก ทั้งนี้ World Tourism Organization (1996) ได้กล่าวถึงความปลอดภัยในชุมชนว่าการท่องเที่ยวภายในชุมชนนั้นจำเป็นต้องมีการจัดการในรูปแบบของเครือข่ายการเฝ้าระวัง พื้นที่ที่เปราะบางเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณที่มีการจัดกิจกรรม ทั้งนี้ ความปลอดภัยดังกล่าวนี้ จะต้องตระหนักถึงความปลอดภัยทางด้านร่างกายและจิตใจอีกด้วย ซึ่งชุมชนนั้นจำเป็นต้องตระหนักในประเด็นดังกล่าวนี้ให้มากขึ้นและมีแนวทางหรือมาตรการรองรับด้วยเช่นกัน

6. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการบริการและของฝาก

หากกล่าวถึงงานด้านท่องเที่ยว หัวใจสำคัญอย่างยิ่งคือทรัพยากรและการบริการ คงเป็นสิ่งที่การท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้นต้องตระหนักอย่างยิ่ง ซึ่งความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในภาพรวมส่วนใหญ่ทั้ง 10 ชุมชนนั้นพบว่า มุ่งไปยัง **อัตลักษณ์ของคนในชุมชนการต้อนรับและการบริการ** มีค่าเฉลี่ย ความคาดหวังสูงสุด ซึ่งแน่นอนว่าความคาดหวังในประเด็นดังกล่าวนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจในการเดินทางกลับมาท่องเที่ยวอีกภายในชุมชนและการตัดสินใจในการบอกต่อแก่ครอบครัวหรือนักท่องเที่ยวอื่นผ่านการเล่าเรื่องความประทับใจจนทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องมากขึ้น ดังรายงานของ Ashley et al., (2007) ได้กล่าวว่าการท่องเที่ยวในชุมชนนั้นเป็นเครื่องมือในการพัฒนาท้องถิ่น แต่ก็สามารถทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นมาในชุมชนได้ด้วยเช่นกัน เนื่องจากการท่องเที่ยวดังกล่าวนี้มีการดำเนินงานกันในทุกภาคส่วนของชุมชน โดยชุมชนจำเป็นต้องมีความพร้อมเพรียงกันในการให้บริการให้กับนักท่องเที่ยว หรือที่ Commission of the European Communities (2008) กล่าวว่า การบริการต่อนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายความเชื่อและวัฒนธรรมนั้น ผู้ให้บริการจำเป็นต้องมีความอดทนในการอธิบายถึงเหตุที่ให้เกิดลักษณะปรากฏการณ์ดังกล่าว และสำคัญและจำเป็นอย่างไรในชุมชน ซึ่งคนในชุมชนนั้นจะต้องมีความเข้าใจและเต็มใจในการให้บริการดังกล่าวนี้

7. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านอาหาร

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลในภาพรวมทั้ง 10 ชุมชนที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่มีความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านอาหารอยู่ในค่าเฉลี่ยระดับสูงในเรื่องการจะได้ทานอาหาร **รสชาติอร่อย** และอาหารเหล่านั้นต้องมี **เอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น** ทั้งนี้ประเด็นดังกล่าวนี้มีความเชื่อมโยงกับความต้องการในการเดินทางมาท่องเที่ยวอีกครั้งและการตัดสินใจบอกต่อผู้อื่นหรือคนรู้จักของนักท่องเที่ยวเพื่อให้มาสัมผัสกับอาหารที่มีรสชาติอร่อยตามเอกลักษณ์ของชุมชนและท้องถิ่นนั้นๆ

8. ความสัมพันธ์ของประเด็นความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนทั้ง 10 ชุมชน

สำหรับการหาความสัมพันธ์ของประเด็นความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน ทั้ง 10 ชุมชน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จากการศึกษาพบว่า ค่า R-Square ที่เข้าใกล้กับ 1 มากที่สุด คือ ตัวแปรประเด็นที่ 6 คือ ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการบริการ กับตัวแปรประเด็นที่ 7 คือ ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านอาหาร ($r = 0.642$) รองลงมาคือ ตัวแปรประเด็นที่ 2 คือ ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน กับตัวแปรประเด็นที่ 3 คือ ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านทรัพยากรธรรมชาติ ($r = 0.638$) โดยความสัมพันธ์อื่นๆ แสดงได้ดังตารางที่ 186

ตารางที่ 186 ความสัมพันธ์ของตัวแปรประเด็นความคาดหวังของนักท่องเที่ยวทั้ง 10 ชุมชน

	EXP01	EXP02	EXP03	EXP04	EXP05	EXP06	EXP07
สหสัมพันธ์ของตัวแปร							
EXP01	1.000						
EXP02	.429	1.000					
EXP03	.288	.638	1.000				
EXP04	.533	.500	.527	1.000			
EXP05	.444	.570	.507	.595	1.000		
EXP06	.412	.402	.403	.551	.569	1.000	
EXP07	.321	.362	.370	.456	.453	.642	1.000
Mean (M)	3.8565	4.0500	4.1930	3.8407	3.8887	3.9525	4.0087
Standard Derivation (SD)	.60880	.60749	.54510	.58613	.63115	.65842	.62360
Cronbach's α	.813	.787	.793	.841	.874	.823	.882

หมายเหตุ : รายละเอียดตัวแปร

- EXP01 = ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมประเพณีวิถีชีวิต
- EXP02 = ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน
- EXP03 = ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวด้านทรัพยากรธรรมชาติ
- EXP04 = ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวด้านความสะดวกสบายของที่พักรอ
- EXP05 = ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม
- EXP06 = ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวด้านการบริการและของฝาก
- EXP07 = ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวด้านอาหาร

ทั้งนี้จากการศึกษาค้นพบว่า **ความคาดหวังของนักท่องเที่ยว**นั้นเป็นไปในลักษณะ**เฉพาะธรรมชาติ และพักผ่อน เป็นหลัก** โดยความสัมพันธ์ดังกล่าว โยงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวต้องการ

เดินทางเพื่อมาเสพชมธรรมชาติ และสัมผัสวัฒนธรรม ซึ่งอาจโยงไปถึงเรื่องการบริหารจัดการของชุมชนอีกด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้พบว่า กลุ่มชุมชนท่องเที่ยวที่ใช้เป็นพื้นที่ในการศึกษาครั้งนี้จำนวนทั้ง 10 ชุมชน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นไปในลักษณะของ “นักท่องเที่ยวจัดตั้ง” คือ นักท่องเที่ยวที่มาจากกรณีที่หน่วยงานพามาศึกษาดูงาน มาเป็นหมู่คณะหรือเป็นกลุ่ม ยกเว้นบางชุมชนที่มีการจัดตั้ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวเปิดและสามารถเดินทางเข้าออกได้ง่าย เช่น ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน หรือชุมชนที่มีเครือข่ายประวัติศาสตร์ เช่น ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 9 ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 10 และ ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 12 อย่างไรก็ตาม จำนวนนักท่องเที่ยวเหล่านี้ยังมีความสำคัญอย่างมากเนื่องจาก

1. เป็นการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน และชุมชนมีโอกาสดูแลเรียนรู้กับชุมชนอื่นเช่นกัน
2. การท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวดังกล่าวง่ายต่อการบริหารจัดการและควบคุมดูแล
3. ชุมชนเกิดรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

อย่างไรก็ตาม จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลในชุมชนท่องเที่ยวที่เป็นพื้นที่ศึกษาครั้งนี้พบว่า

1. การท่องเที่ยวดังกล่าวยังไม่ได้ขยายตัวไปทั่วชุมชน หากแต่ยังกระจุกตัวอยู่เพียงกับกลุ่มผู้ดำเนินการที่ดำเนินการอยู่แล้วเพียงบางกลุ่ม
2. เมื่อกล่าวถึงการท่องเที่ยวโดยชุมชน คนในชุมชนส่วนใหญ่ยังมองว่าเป็นแนวทางหลักใน การสร้างรายได้

ฉะนั้น อนาคตควรมีการดำเนินการใดๆ เช่น ศึกษาวิจัยหรือมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นลักษณะการมุ่งช่วยทำความเข้าใจและการดำเนินการในด้านการบริหารจัดการองค์กรในชุมชนท่องเที่ยวนั้น โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อเข้ามาเป็น “เพื่อนคู่คิด คู่ทำ” ชุมชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน มีความผูกพัน รู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ซึ่งจะส่งผลต่อความยั่งยืนในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่แต่ละชุมชนกำหนดไว้

นอกจากนี้ สิ่งที่ชุมชนและหน่วยงานภาคส่วนต่างๆ ควรร่วมกันผลักดันให้เกิดขึ้นกับทุกชุมชน คือ “ประเด็นเรื่องความปลอดภัย” ซึ่งถือเป็นประเด็นที่สำคัญที่ชุมชนต้องตระหนักรู้และมีการมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว เพราะจะส่งผลเสียหายต่อภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของชุมชนเอง รวมทั้งความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวในการมาท่องเที่ยวอีกด้วย โดยการ “เสริมสร้างให้เกิดการตระหนักรู้” หรือ “มีแนวทางการสร้างความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว” อาจเป็นลักษณะของการดำเนินงานเชิงนโยบายของหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องหรือ ชุมชนเอง หรือเชิงปฏิบัติอาจเป็นลักษณะของการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและ มาตรการในการสร้างความปลอดภัยให้เกิดขึ้นโดยวิธีการต่างๆ

อย่างไรก็ตาม จากผลการประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยวในพื้นที่เป้าหมายที่ศึกษาครั้งนี้ทั้ง 10 ชุมชน ประกอบกับการลงพื้นที่ของคณะผู้วิจัย ทำให้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งที่แต่ละชุมชนควรทำ โดยนำไปพิจารณาจัดทำเป็นโครงการหรือกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการหรือความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่สามารถดำเนินการได้ก่อนและมีความต้องการจากนักท่องเที่ยวในระดับสูง โดยเป็นสิ่งที่คณะผู้วิจัยคาดว่าจะเป็นการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาที่ไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงอัตลักษณ์ในสิ่งที่ชุมชนเป็นอยู่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ควรเข้ามาให้ความช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีความคล่องตัวมากขึ้นในการพัฒนาและสามารถประสบความสำเร็จได้ เช่น ศูนย์อำนวยความสะดวกจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอบต.) ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตั้ง และอุทยานแห่งชาติที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น แสดงดังตารางที่ 187

ตารางที่ 187 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งที่แต่ละชุมชนควรดำเนินการเร่งด่วน

ลำดับที่	ชุมชน	สิ่งที่ควรทำเร่งด่วน
1.	ชุมชนบ้านพญาบังสา อำเภอเมือง จังหวัดสตูล	- จัดทำป้ายอธิบายข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม - กำหนดสถานที่ในการถ่ายภาพที่มีความสวยงามและหลากหลาย - พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวที่สร้างสรรค์มากขึ้น และพัฒนาให้มีกิจกรรมเชิงประวัติศาสตร์
2.	ชุมชนบากันใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล	- พัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนให้มีความสวยงาม - อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืน - มีมาตรการความปลอดภัยต่างๆ ในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว
ลำดับที่	ชุมชน	สิ่งที่ควรทำเร่งด่วน
3.	ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา	- การพัฒนาศิลปะการแสดงท้องถิ่นเพิ่มขึ้น - การสร้างอัตลักษณ์ของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ - มุ่งเน้นเรื่องความปลอดภัยในกิจกรรมการท่องเที่ยว - มุ่งนำเสนอและพัฒนาเรื่องอาหารที่มีรสชาติอร่อย - จัดกิจกรรมล่องลำน้ำ
4.	ชุมชนท่าหิน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา	- สร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัย - พัฒนาของฝากที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน

ลำดับที่	ชุมชน	สิ่งที่ควรทำเร่งด่วน
		- การมุ่งเน้นนำเสนออาหารที่สร้างเอกลักษณ์ท้องถิ่น - กำหนดและสร้างจุดถ่ายรูป - สร้างกิจกรรมทำอาหารท้องถิ่นด้วยนักท่องเที่ยวเอง
5.	ชุมชนบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี	- เพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความสร้างสรรค์และหลากหลายขึ้น เช่น กิจกรรมทางน้ำ มีการให้พายเรือคายัค/แคนู - เพิ่มพูนทักษะ ความรู้ เรื่อง อธิยาศัยของคนในชุมชน ในการต้อนรับและบริการ
6.	ชุมชนบ้านทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	- นำเสนอจุดเด่นเรื่องความสวยงามของน้ำตก - พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความสร้างสรรค์ - เพิ่มกิจกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชน
7.	ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 10 อำเภอเบตง จังหวัดยะลา	- กำหนดและพัฒนาจุดถ่ายภาพ จุดชมวิว ที่น่าสนใจ - เพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวให้หลากหลายมากขึ้น
8.	ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 9 อำเภอธารโต จังหวัดยะลา	- มุ่งเน้นการสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยในกิจกรรมการท่องเที่ยว - การพัฒนานำเสนออาหารของชุมชนให้มีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น - ปรับปรุงเส้นทางเดินป่าให้ดีขึ้น
9.	ชุมชนวัดชลธาราสิงเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส	- เน้นการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดี และพัฒนาให้มีความสวยงาม - มีจุดจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง ของที่ระลึก
10.	ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 12 อำเภอสือคีริน จังหวัดนราธิวาส	- พัฒนามาตรฐานความปลอดภัยในกิจกรรมต่างๆ เช่น การล่องแก่ง - เพิ่มความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ และ เรณูมาศ มาอุ่น. 2553. การประเมินประสิทธิผลด้านการบริการนักท่องเที่ยว ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในภาคเหนือของประเทศไทย. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้, 3(2). 1 – 17.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2559. โครงสร้างเศรษฐกิจภาคใต้. แหล่งข้อมูล https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/Southern/EconomicReport/DocLib_Structure/EconomicStructure_south.pdf
- นัฐพงศ์ คุมา. 2549. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว อำเภอป่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน. สารนิพนธ์ เศรษฐศาสตร์ มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บริษัท ยูเรก้า คอนซัลติ้ง จำกัด. มปป. รายงานฉบับสมบูรณ์ เรื่อง โครงการศึกษาภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- พจนา สวนศรี. 2546. การจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไพรัตน์ สุระศิริานนท์. 2556. การศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวจีนแบบแบ็คแพ็คเกอร์ต่อการเลือกร้านอาหาร ในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : SENIOR PROJECT IN GEOGRAPHY ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณมน จันทิษฐ์. 2552. พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ศึกษากรณี ตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วีระพล ทองมา และ ประเจต อำนาจ. 2547. รายงานผลการวิจัย เรื่อง ผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรม การท่องเที่ยวต่อประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน. 2560. แนวคิดการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน. แหล่งข้อมูล http://www.cbt-i.or.th/?ge=show_pages&gen_lang=20112012094103#TR6
- สมใจ ไขแก้ว. 2548. การประเมินศักยภาพและความต้องการในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนบ้านบางปรู จังหวัดสุราษฎร์ธานี. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมบัติ นันทนา. 2555. พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย. สารนิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาษาอังกฤษ

- Ashley, C., Brine, D. P. Lehr, A. & Wilde, H. (2007). *The role of the tourism sector in expanding economic opportunity*. แหล่งข้อมูล
https://sites.hks.harvard.edu/m-rcbg/CSRI/publications/report_23_EO%20Tourism%20Final.pdf
- Bonifaz, A. (2010). *Guide to assessing and designing tourism workforce development programs: With a special focus on job focus on job and career opportunities for youth*. Education Development Center, Inc. 162 pp.
- Canadian Sport Tourism Alliance (2005). *STEAM (Sport Tourism Economic Assessment Model)*. แหล่งข้อมูล <http://canadiansporttourism.com/industry-tools/steam-sport-tourism-economic-assessment-model.html> สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2559.
- Creswell, J. W. (2014). *Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Thousand Oaks: SAGE Publications.
- European Consulting for Developing Country. (2013). *Training Needs Assessment for the Tourism Sector in St. Vincent & the Grenadines*. Netherland : The European Consulting for Developing Country Amsterdam.
- Hospitality Newfoundland and Labrador. (2010). *Tourism training needs & industry engagement assessment*. Bristol omnifacts research.
- Inter-Agency Standing Committee. (2014). *2015 Humanitarian needs overview: Guidance*. แหล่งข้อมูล
https://www.humanitarianresponse.info/en/system/files/documents/files/HNO%20Guidance%202015_Final.pdf สืบค้นเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2559.
- Kaufman, A. R. & English, W. F. (1979). *Needs Assessment: Concept and Application*. Education Technology Publications Englewood Cliffs, New Jersey. 355 p.
- Kaufman, R. & Stakenas, G. R. (1981). *Need assessment and holistic planning*. Educational Leadership, Association for supervision and curriculum development. 612 – 616 แหล่งข้อมูล
http://www.ascd.org/ASCD/pdf/journals/el_lead/el_198105_kaufman.pdf สืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2559.
- McCawley, F. P. (2009). *Method for conducting an educational needs assessment: Guidelines for cooperative extension system professionals*. University of Idaho Extension. แหล่งข้อมูล
<https://www.cals.uidaho.edu/edcomm/pdf/BUL/BUL0870.pdf> สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2559.

- McCullough, E. M. (2011). *Need Assessment Literature Review for the Safe and Drug Free Schools and Community Department at CESA5*. A research paper submitted in Partial Fulfillment of the Requirement for the Master of Science Degree in Training and Development. The Graduate School University of Wisconsin-Stout.
- Office of Migrant Education. (2001). *Comprehensive need assessment*. Materials adapted from "Planning and Conducting Needs Assessments: A Practical Guide" (1995).
- Priskin, J. (2001). *Assessment of natural resources for nature-based tourism: the case of the Central Coast Region of Western Australia*. *Tourism Management*, 22 (6). 637 – 648
- Rotary international. (2000). *Community assessment tools: A Companion Piece to Communities in Action : A Guide to Effective Service Projects* แหล่งข้อมูล http://www.rotary2000.org/PDG/08TRI/Workshop/605c_en.pdf สืบค้นเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2559.
- Scriven, M. & Roth, J. (1978) *need assessment: concept and practice*. New Directions for Program Evaluation Volume 1978, Issue 1, Version of Record online: 4 NOV 2004. 1-11
- Teddlie, C., & Tashakkori, A. (2009). *Foundations of Mixed Methods Research: Integrating Quantitative and Qualitative Approaches in the Social and Behavioral Sciences*. CA: SAGE Publications.
- The National Technical Assistance Center for the Education of Neglected or Delinquent children and Youth. (2009). *Tool 3 : Conducting a Needs Assessment*. แหล่งข้อมูล http://www.neglected-delinquent.org/sites/default/files/docs/programAdminPlanning_tool3.docx. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2559.
- The World Bank. (2014). *Advisory services on Danube Delta integrated sustainable development strategy needs assessment report draft project*. Project co-financed by the European Regional Development Fund through OPTA 2007-2013
- United State Agency International Development. (2007). *Tourism skills and knowledge needs assessment*. Bradley Weiss as part of the Competitive Armenian Private Sector Project (CAPS).
- Valeriu, I. & Elena-Manuela, I. (2007). *Cultural tourism and sustainable development*. *Romanian Journal of Economic Forecasting* – 1/2007. แหล่งข้อมูล http://www.ipe.ro/rjef/rjef1_07/rjef1_07_7.pdf

- Western Rural Development Center. (1996). *Community tourism assessment handbook*. Brass, L. J. (eds.). 307 Ballard Hall, Oregon State University Corvallis, Or. แหล่งข้อมูล
http://wrdc.usu.edu/files/publications/publication/pub__5885350.pdf
 สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2559.
- Whelan, J., Sundbla, L. & Inman, C. (1998). *Diagnostic: training needs assessment of the tourism sector in central America*. แหล่งข้อมูล
<https://www.incae.edu/EN/clacds/publicaciones/pdf/cen601.pdf> สืบค้นเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2559.
- World Tourism Organization. (1996). *Tourism safety and security practical measures for destination*. แหล่งข้อมูล
http://sete.gr/files/Media/Ebook/110301_Tourist%20Safety%20and%20Security.pdf
- Ye, H. & Tussyadiah, P. I. (2011). *Destination visual image and expectation of experiences*. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 28 (29). 129 – 144.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ผลการศึกษาวิจัยขั้นตอนที่ 1
เพื่อหาประเด็นสำหรับสร้างเครื่องมือประเมินในขั้นตอนที่ 2

ผลการศึกษาวิจัยขั้นตอนที่ 1 เพื่อหาประเด็นสำหรับสร้างเครื่องมือประเมินในขั้นตอนที่ 2

ผลการศึกษาวิจัยขั้นตอนที่ 1 ซึ่งเป็นขั้นตอนของการสอบถามความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการมาท่องเที่ยวครั้งนี้ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สะท้อนข้อมูลผ่านการบอกเล่าว่านักท่องเที่ยวต้องการอะไรและคาดหวังอะไรจากการมาเที่ยวที่นี่ในครั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการจัดทำแบบประเมินความต้องการร่วมกับหลักการตามแนวคิดและทฤษฎี

1. ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์

ผลจากการศึกษาถึงความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในชุมชนที่ศึกษาในช่วงระยะเวลา 60 วัน โดยวางแผนเป้าหมายทั้งหมด จำนวน 10 ชุมชน ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยสามารถประมวลข้อมูลที่เป็นแบบสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวทั้งหมด จำนวน 7 ชุมชน (ร้อยละ 70 ของข้อมูลที่วางแผนเป้าหมายไว้) และอีกจำนวน 3 ชุมชน (ร้อยละ 30 ของข้อมูลที่วางแผนเป้าหมายไว้) ได้แก่ ชุมชนพญาบังสา และชุมชนบากันใหญ่ จังหวัดสตูล รวมถึงชุมชนสุคีริน จังหวัดนราธิวาส เป็นประเด็นที่ได้ประมวลมาจากนักวิจัยภายในชุมชน โดยการดำเนินงานครั้งนี้ได้ประสานงานกับนักวิจัยภายในชุมชนเพื่อทำการเก็บข้อมูลดังกล่าว

1. ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา

ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน ตั้งอยู่พิกัดที่ UTM (Universal Transverse Mercator) โซนที่ 47 N 644315.91 และ E 875006.40 โดยชุมชนวิถีพุทธคลองแดนเป็นพื้นที่ที่นับได้ว่าเป็นต้นแบบของการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างแท้จริง โดยเป็นการท่องเที่ยวที่เริ่มต้นจากคนในชุมชนเอง ตลอดจนดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการจัดการที่เกิดขึ้นเอง โดยทรัพยากรท่องเที่ยวหลักของชุมชน คือ ตลาดน้ำ และวิถีชีวิตของคนในชุมชน ในส่วนของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใน มีทั้งนักท่องเที่ยว และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีการจัดตั้งมา โดยระยะเวลา 2 เดือนของการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า มีนักท่องเที่ยวเข้าไปมาประมาณสัปดาห์กว่า 1,700 คนต่อสัปดาห์ ซึ่งผลการศึกษาพบว่าความต้องการของนักท่องเที่ยวที่จำแนกออกได้เป็น 19 ข้อ โดยความคาดหวังส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 9.84 คือ อาหารราคาถูก รองลงมาคือ ความสะอาด และสะดวกของสถานที่รวมถึงความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 8.33 และของฝากที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 8.02 โดยประเด็นและลำดับความสำคัญ แสดงดังตารางที่ 188

ตารางที่ 188 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวภายในชุมชนวิถีพุทธคลองแดน อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา

ประเด็น	ความถี่	สัดส่วน (%)	ลำดับความสำคัญ
เอกลักษณ์ของชุมชน และการรักษาเอกลักษณ์ บรรยากาศชนบท	135	7.03	5
ได้ทานอาหารพื้นบ้าน	98	5.10	7

ประเด็น	ความถี่	สัดส่วน (%)	ลำดับความสำคัญ
อัยยาศัยของคนในชุมชน และการต้อนรับ	42	2.19	17
วิถีชีวิตคนในชุมชน รวมถึงประวัติศาสตร์ชุมชน	81	4.22	10
ทางเดินริมน้ำที่สะดวกและปลอดภัย	129	6.72	6
ของฝากที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน	154	8.02	3
ที่พักผ่อน (โฮมสเตย์) นอนสบาย	98	5.10	7
ดูชุมชนมีส่วนร่วม	56	2.92	14
เพิ่มสถานที่ให้เพียงพอต่อการมาใช้บริการตลาดน้ำ	89	4.63	9
เส้นทางที่เดินทางชัดเจนเพื่อให้่ายต่อการเดินทาง	63	3.28	11
จำนวนห้องน้ำ และความสะอาดห้องน้ำ	48	2.50	16
อยากให้มียาอาหารมุสลิมเพิ่มมากขึ้น	60	3.12	13
จำนวนวันเปิดตลาดเพิ่มขึ้นกว่าปัจจุบัน	145	7.55	4
กิจกรรมชุมชนที่มีหลากหลาย	50	2.60	15
อยากเรียนรู้การบริหารจัดการองค์กรของตลาดน้ำ	92	4.79	8
มาชมประเพณี และวัฒนธรรมภายในชุมชน	89	4.63	9
เพิ่มผลิตภัณฑ์ของมุสลิม	62	3.23	12
เรียนรู้ภูมิปัญญาของชุมชน	81	4.22	10
ความสะอาด และสะดวกของสถานที่ รวมถึงความปลอดภัย	160	8.33	2
อาหารราคาถูก	189	9.84	1
รวม	1,921	100	

2. ชุมชนท่าหิน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

ชุมชนท่าหิน ตั้งอยู่พิกัดที่ UTM (Universal Transverse Mercator) โซนที่ 47 N 656582.40 และ E 817718.10 โดยลักษณะของชุมชนนั้น เป็นลักษณะของชุมชนวิถีทั่วไปของแถบดังกล่าว คือ วิถีไหนด นา เล โดยข้อมูลที่สามารถทำการเก็บแบบสัมภาษณ์ของนักท่องเที่ยวที่ได้นั้นพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของชุมชนท่าหิน เป็นนักท่องเที่ยวในลักษณะกลุ่มจัดตั้ง หมายถึง กลุ่มที่ได้รับการจัดพาไปดูงาน หรือทัศนศึกษาจากหน่วยงานรัฐ และ/หรือสถาบัน องค์กร ของรัฐหรือไม่ใช่รัฐ โดยช่วงระยะเวลา 2 เดือน มีนักท่องเที่ยวเข้าไปประมาณ 220 คน พบว่า ความต้องการของนักท่องเที่ยวนั้นจำแนกออกได้เป็น 7 ข้อ โดยความคาดหวังที่สำคัญอันดับแรกคือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน (ร้อยละ18.60) รองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์ที่ชุมชนผลิตขึ้นมา รวมถึงกิจกรรมภายในชุมชน และรสชาติอาหารของชุมชน (ร้อยละ17.35, 16.53 และ 16.53 ตามลำดับ) โดยประเด็นและลำดับความสำคัญ แสดงดังตารางที่ 189

ตารางที่ 189 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวภายในชุมชนท่าหิน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

ประเด็น	ความถี่	สัดส่วน (%)	ลำดับความสำคัญ
กิจกรรมภายในชุมชน	40	16.53	3
การต้อนรับ ความมีน้ำใจของคนในชุมชน	36	14.88	4
ผลิตภัณฑ์ที่ชุมชนผลิตขึ้นมา	42	17.36	2
อยากรู้เรื่องราวของชุมชน	20	8.26	5
ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน	45	18.60	1
วัฒนธรรม และวิถีชีวิตในชุมชน	19	7.84	6
รสชาติอาหารของชุมชน	40	16.53	3
รวม	242	100	

3. ชุมชนบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

ชุมชนบางปู ตั้งอยู่พิกัดที่ UTM (Universal Transverse Mercator) โซนที่ 47 N 761022.08 และ E 760138.68 ภูมิศาสตร์ที่ตั้งของชุมชนเป็นพื้นที่ปากอ่าวปิด ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความมั่งคั่งของทรัพยากร (rich resources) ของป่าชายเลน แหล่งอนุบาลสัตว์น้ำทะเล นกทะเล และอื่นๆ จากข้อมูลของชุมชนบางปู พบว่า นักท่องเที่ยวที่เข้าไปเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดตั้ง มาดูงานศูนย์การเรียนรู้ โดยในช่วงระยะเวลา 2 เดือนของการเก็บข้อมูลในส่วนนี้ มีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าไปประมาณ 200 คน พบว่าความต้องการของนักท่องเที่ยวนั้น จำแนกออกได้เป็น 9 ข้อ โดยพบว่า ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 18.83 คาดหวังในเรื่องกิจกรรมดูนก ประมงท้องถิ่น ล่องเรือ และดูหิ่งห้อย ซึ่งเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวหลักที่เกิดขึ้นภายในชุมชน รองลงมาคือ เรื่องของรสชาติอาหารของชุมชน และการเรียนรู้ชุดความรู้ด้านการจัดการของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 14.29 และ ร้อยละ 13.64 ตามลำดับ) โดยประเด็นและลำดับความสำคัญ แสดงดังตารางที่ 190

ตารางที่ 190 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวภายในชุมชนบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

ประเด็น	ความถี่	สัดส่วน (%)	ลำดับความสำคัญ
ธรรมชาติ ความสมบูรณ์ของป่าโกงกาง	16	10.39	5
กิจกรรมดูนก ประมงท้องถิ่น ล่องเรือ ดูหิ่งห้อย	29	18.83	1
สัญลักษณ์บอกและอธิบายแหล่งท่องเที่ยว	11	7.14	8
การบริการที่ดีในชุมชน	13	8.44	7
การเรียนรู้ชุดความรู้ด้านการจัดการของชุมชน	21	13.64	3
วัฒนธรรม และวิถีชีวิตในชุมชน ประวัติศาสตร์	19	12.34	4
รสชาติอาหารของชุมชน	22	14.29	2
ที่พักภายในชุมชน	14	9.09	6
ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว	9	5.84	9
รวม	154	100	

4. ชุมชนบ้านทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

ชุมชนบ้านทรายขาว ตั้งอยู่พิกัดที่ UTM (Universal Transverse Mercator) โซนที่ 47 N 732305.68 และ E 737723.69 อาจกล่าวได้ว่า ชุมชนบ้านทรายขาวนั้นเป็นเขตพื้นที่ที่มีการจัดการท่องเที่ยวที่มีความเชื่อมโยงกับเขตอุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว สำหรับการใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลชุมชนบ้านทรายขาว มีนักท่องเที่ยวที่เข้าไปเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดตั้ง โดยในช่วงระยะเวลา 2 เดือน มีนักท่องเที่ยวเข้าไปมาประมาณ 100 คน พบว่าความต้องการของนักท่องเที่ยวนั้นจำแนกออกได้เป็น 8 ข้อ ซึ่งพบว่า ความคาดหวังส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 18.75 คือ อยากกินผลไม้สด จากสวน รองลงมาคือ การกินอาหารในชุมชนที่อร่อย คิดเป็นร้อยละ 16.96 และการเดินเที่ยวป่า สำรวจ ผจญภัย คิดเป็นร้อยละ 16.07 โดยประเด็นและลำดับความสำคัญ แสดงดังตารางที่ 191

ตารางที่ 191 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวภายในชุมชนบ้านทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

ประเด็น	ความถี่	สัดส่วน (%)	ลำดับความสำคัญ
ป้ายอธิบายสถานที่และบอกความหมาย	7	6.25	8
ความสะอาดของห้องน้ำ	14	12.50	5
อยากกินผลไม้สดจากสวน	21	18.75	1
กินอาหารในชุมชนที่อร่อย	19	16.96	2
บรรยากาศการต้อนรับและอภัยยศคนในชุมชน	9	8.04	6
ผลิตภัณฑ์ภายในชุมชนและของฝาก	16	14.29	4
เรียนรู้เรื่องการจัดการ	8	7.14	7
การเดินเที่ยวป่า สำรวจ ผจญภัย	18	16.07	3
รวม	112	100	

5. ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 10 อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 10 ตั้งอยู่พิกัดที่ UTM (Universal Transverse Mercator) โซนที่ 47 N 647801 และ E 749549 เป็นชุมชนที่โดดเด่นเรื่องประวัติศาสตร์ตามแนวทางของหมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา และมีความโดดเด่นเรื่องของอาหาร ทั้งชุมชนสื่อสารโดยใช้ภาษาจีนมลายูเป็นภาษาหลักภายในชุมชน ทั้งนี้ ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 10 ในช่วงเก็บข้อมูลระยะเวลา 2 เดือน พบว่า มีนักท่องเที่ยวเข้าไปมาประมาณ 140 คน โดยความต้องการของนักท่องเที่ยวนั้น จำแนกออกได้เป็น 10 ข้อ ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 17.29 เรื่องทรัพยากรป่าไม้ที่สมบูรณ์ รองลงมาคือ พักผ่อนภายใต้อากาศที่ดี คิดเป็นร้อยละ 14.24 และอภัยยศของคนในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 12.20 โดยประเด็นและลำดับความสำคัญ แสดงดังตารางที่ 192

ตารางที่ 192 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวภายในชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 10 อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ประเด็น	ความถี่	สัดส่วน (%)	ลำดับความสำคัญ
เรียนรู้ประวัติศาสตร์ของชุมชน	27	9.15	6
ทรัพยากรป่าไม้ที่สมบูรณ์	51	17.29	1
พักผ่อนภายใต้อากาศที่ดี	42	14.24	2
Wi Fi ที่แรงๆ สัญญาณดี	27	9.15	6
อัยาศัยของคนในชุมชน	36	12.20	3
มีคฤหาสน์ใช้ภาษาไทยให้คล่องๆ	14	4.75	8
ราคาการท่องเที่ยวในชุมชนที่ราคาถูก	24	8.14	7
ช่องทีวีภาษาไทย	11	3.73	9
ผลไม้ในสวนและอาหารอร่อย	31	10.51	5
การเดินป่า	32	10.85	4
รวม	295	100	

6. ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 9 อำเภอธารโต จังหวัดยะลา

ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 9 ตั้งอยู่พิกัดที่ UTM (Universal Transverse Mercator) โซนที่ 47 N 739609.05 และ E 668878.60 โดยชุมชนดังกล่าวมีเขตเชื่อมต่อกับเขื่อนบางลาง ซึ่งถือเป็นจุดหนึ่งที่ใช้ดึงดูดนักท่องเที่ยว รวมถึงใกล้กับสถานีวิจัย ตลอดจนประวัติศาสตร์ชุมชน โดยในช่วงการเก็บข้อมูลพบว่า นักท่องเที่ยวที่เข้าไปเที่ยว เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดตั้ง และในช่วงระยะเวลา 2 เดือนของการเก็บข้อมูลพบว่า มีนักท่องเที่ยวเข้าไปประมาณกว่า 200 คน โดยผลการศึกษาพบว่า ความต้องการของนักท่องเที่ยวนั้น จำแนกออกได้เป็น 15 ข้อ โดยความคาดหวังส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 14.51 ทีวีชีวิตชนเผ่าซาไก และอาหารท้องถิ่นอร่อยๆ รองลงมาคือ กิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชนที่ทำหาย คิดเป็นร้อยละ 12.40 และการแสดงในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 10.82 โดยประเด็นและลำดับความสำคัญ แสดงดังตารางที่ 193

ตารางที่ 193 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวภายในชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 9 อำเภอธารโต จังหวัดยะลา

ประเด็น	ความถี่	สัดส่วน (%)	ลำดับความสำคัญ
การแสดงในชุมชน	41	10.82	4
อัยาศัยของคนในชุมชน	20	5.28	8
ทีวีชีวิตชนเผ่าซาไก	55	14.51	1
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	27	7.12	6
วิถีชีวิตของคนในชุมชนสงบเรียบง่าย	16	4.22	10
อยากให้มียุทธบริการในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน	30	7.92	5

ประเด็น	ความถี่	สัดส่วน (%)	ลำดับความสำคัญ
อาหารท้องถิ่นอร่อยๆ	55	14.51	1
สถานที่พักที่สะดวก และสะอาด	16	4.22	10
ห้องน้ำที่สะอาด	21	5.54	7
ร้านอาหารในชุมชน	11	2.90	11
การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน	9	2.37	12
กิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชนที่ทำหาย	47	12.40	3
ทำแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนให้สวยงาม	8	2.11	13
อยากให้มีสถานที่ถ่ายรูป ภูมิทัศน์ในการถ่ายรูป	18	4.75	9
มีการประชาสัมพันธ์	5	1.32	14
รวม	379	100	

7. ชุมชนวัดชลธาราสিংเห อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส

ชุมชนวัดชลธาราสিংเห ตั้งอยู่พิกัดที่ UTM (Universal Transverse Mercator) โซนที่ 48 N 17379.00 และ E 693124.04 โดยลักษณะพื้นที่แล้วชุมชนรอบวัดชลธาราสিংเห นั้น มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม และความผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมของพุทธศาสนาและวิถีมุสลิม จากการเก็บข้อมูลพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชมชุมชนวัดชลธาราสিংเห นั้น นักท่องเที่ยวที่เข้าไปเที่ยวซึ่งเป็นนักท่องเที่ยว กลุ่มจัดตั้ง โดยในช่วงระยะเวลา 2 เดือน มีนักท่องเที่ยวเข้าไปมาประมาณ 105 คน โดยผลการศึกษาพบว่า ความต้องการของนักท่องเที่ยว นั้น จำแนกออกได้เป็น 4 ข้อ โดยความคาดหวัง ของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 33.55 คือเรื่องของศักดิ์สิทธิ์ รองลงมาคือของฝากที่เป็นเอกลักษณ์ คิดเป็นร้อยละ 26.45 โดยประเด็นและลำดับความสำคัญ แสดงดังตารางที่ 194

ตารางที่ 194 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวภายในชุมชนวัดชลธาราสিংเห อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส

ประเด็น	ความถี่	สัดส่วน (%)	ลำดับความสำคัญ
ของศักดิ์สิทธิ์	52	33.55	1
ของฝากที่เป็นเอกลักษณ์	41	26.45	2
กิจกรรมทางศาสนา	28	18.06	4
อาหารท้องถิ่น	34	21.94	3
รวม	155	100	

อย่างไรก็ตาม ในส่วนความคาดหวังของนักท่องเที่ยวของชุมชนพญาบังสา และชุมชนบากันใหญ่ จังหวัดสตูล รวมถึงชุมชนสุคีริน จังหวัดนราธิวาส เนื่องจากข้อจำกัดด้านระยะเวลาการเก็บ

รวบรวมข้อมูล จึงเป็นประเด็นที่ได้ประมวลมาจากนักวิจัยภายในชุมชนจากการสอบถามนักท่องเที่ยวเบื้องต้นเพียงส่วนหนึ่ง ซึ่งผลการศึกษาสามารถแสดงดังตารางที่ 195

ตารางที่ 195 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวภายในชุมชนบ้านพญาบังสา ชุมชนбакันใหญ่ จังหวัดสตูล และชุมชนสุคีริน จังหวัดนราธิวาส

ชุมชน	ชุมชนบ้านพญาบังสา	ชุมชนбакันใหญ่	ชุมชนสุคีริน
ความคาดหวัง	1. วิถีชีวิตการเกษตร 2. ข้าวพื้นเมือง 3. อากาศบริสุทธิ์ 4. ภูมิประเทศสวยงาม 5. กลุ่มชาวบ้านเข้มแข็ง	1. ทะเลแหวก 2. อาหารทะเลอร่อย 3. บรรยากาศร่มเย็น 4. อากาศบริสุทธิ์ 5. วิถีประมงท้องถิ่น 6. ล่องเรือดูหลังมังกรแดง 7. ที่พักสะดวกสบาย ไม่มีเสียงรบกวน	1. สัมผัสอากาศบริสุทธิ์ 2. ได้ล่องแก่งธรรมชาติ 3. ร่อนทอง 4. เดินป่า 5. ทานผลไม้สดจากสวน 6. สวิสเซอร์แลนด์เมืองไทย 7. ตามรอยเสด็จพ่ออยู่หัว 8. ชมฟาร์มพระราชดำริ

2. การจัดหมวดหมู่ประเด็นความคาดหวังของนักท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในชุมชนที่ศึกษาทั้ง 10 ชุมชน ในช่วงระยะเวลา 2 เดือนนั้น ผลการศึกษาทำให้คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสัมภาษณ์ มาจำแนกออกเป็นหมวดหมู่ และประเด็นต่างๆ ที่จะนำมาใช้เป็นข้อคำถาม และกำหนดค่าช่วงคะแนนในการตอบแบบสอบถามจาก 1 – 5 เพื่อนำมาถ่วงค่าประเมินความคาดหวัง และภายหลังจากดำเนินการออกแบบเครื่องมือประเมินความคาดหวัง (expectancy evaluation tool) แล้ว ได้ดำเนินการส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ในสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบความตรงและความสอดคล้องของแบบประเมิน และให้ข้อเสนอแนะตามความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประสิทธิภาพ และความสามารถ ในการประเมินผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยโดยเครื่องมือดังกล่าวได้

โดยภายหลังจากที่ส่งแบบประเมินให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือแล้ว คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับแก้ไขและเพิ่มเติมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า สามารถจำแนกออกเป็นหมวดหมู่และประเด็นคำถาม ออกได้เป็น 7 หมวดหมู่ และมี 40 ประเด็น ดังนี้

3.1 วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต (5 ประเด็น)

- 1) มีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม
- 2) มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก
- 3) มีป้ายอธิบายข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้ทราบประวัติของสถานที่
- 4) มีศิลปะการแสดงท้องถิ่นที่น่าประทับใจ
- 5) มีการจัดงานการท่องเที่ยวตามช่วงที่มีเทศกาลประจำท้องถิ่น

3.2 สถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน (4 ประเด็น)

- 1) มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม
- 2) มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่น่าสนใจและหลากหลาย
- 3) มีสถานที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการภายในชุมชน เช่น การเดินป่า ล่องแก่ง เป็นต้น
- 4) มีสถานที่ในการถ่ายภาพที่สวยงามและหลากหลายของการถ่ายภาพ

3.3 ทรัพยากรธรรมชาติ (8 ประเด็น)

- 1) มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ
- 2) มีความหลากหลายของพันธุ์พืชให้ดูและชื่นชม
- 3) ทะเลสวยงามสะอาด
- 4) แม่น้ำสะอาด น้ำใส
- 5) น้ำตกสวยงาม
- 6) มีสัตว์น้ำ สัตว์ป่า อุดมสมบูรณ์
- 7) มีอากาศบริสุทธิ์เหมาะสมในการพักผ่อน
- 8) ภายในบริเวณแหล่งและชุมชนมีความร่มรื่น

3.4 ความสะดวกสบายของที่พักรักอาศัย (7 ประเด็น)

- 1) ที่พักมีความสะดวกสบาย
- 2) มีสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพัก เช่น ทีวี ตู้เย็น
- 3) มีความปลอดภัยไม่มีแมลงรบกวน
- 4) มีความเงียบสงบสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่
- 5) มีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว
- 6) สามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย
- 7) ห้องน้ำมีจำนวนเพียงพอและสะอาด

3.5 ความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม (6 ประเด็น)

- 1) กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์
- 2) กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย
- 3) ความปลอดภัยในกิจกรรมการท่องเที่ยวเดินป่า
- 4) ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในการเล่นน้ำ (น้ำจืดและทะเล)
- 5) ความปลอดภัยในการล่องแก่ง
- 6) ความปลอดภัยในการเดินชมแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง

3.6 การบริการและของฝาก (4 ประเด็น)

- 1) อธิบายของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ
- 2) มีของฝากที่หลากหลาย
- 3) ของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน
- 4) ราคาค่าบริการ และของฝากมีความเหมาะสม

3.7 อาหาร (6 ประเด็น)

- 1) รสชาติอร่อย
- 2) มีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น
- 3) อาหารมีหลายประเภท และเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว
- 4) มีผลไม้ที่ปลูกได้ในชุมชนบริการและจำหน่าย
- 5) ราคาของอาหารเหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ
- 6) รูปแบบการนำเสนอเมนูอาหาร

จากนั้น เมื่อได้ดำเนินการปรับเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว ก่อนที่จะนำเครื่องมือไปประเมินในพื้นที่ศึกษาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยได้นำแบบประเมินไปตรวจสอบเครื่องมือในชุมชนน่านมดแมง จังหวัดพิจิตร ซึ่งเป็นชุมชนที่มีการจัดการท่องเที่ยวภายในชุมชน โดยผลการตรวจสอบเครื่องมือ พบว่า ค่าความน่าเชื่อถือทางสถิติ (reliability statistic) แต่ละประเด็นโดยค่าข้อสังเกตความคาดหวังของนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.970 ความคาดหวังด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต มีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.805 ความคาดหวังด้านสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน มีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.797 ความคาดหวังด้านทรัพยากรธรรมชาติ มีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.851 ทั้งนี้ ได้ตัดคำถามข้อ 3.3 ทะเลสวยงามสะอาด ออก เพื่อให้ได้ค่า Cronbach's Alpha ที่สูงขึ้น ซึ่งจากเดิมมีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.808 เมื่อตัดคำถามข้อนี้ ค่า Cronbach's Alpha เพิ่มขึ้นเป็น 0.851 รวมถึงปรับคำถามข้อ 3.4 จากเดิม “แม่น้ำสะอาด น้ำใส” เป็น “ทรัพยากรทางน้ำสวยงาม สะอาด น้ำใส” ความคาดหวังด้านความสะดวกสบายของที่พักรีสอร์ท มีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.882 ความคาดหวังด้านความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม มีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.832 ความคาดหวังด้านการบริการและของฝาก มีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.874 ความคาดหวังด้านอาหารมีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.928

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์ปลายเปิดความคาดหวังของนักท่องเที่ยว
ต่อการมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย
เรื่อง การประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว : กรณีการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5
จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย (สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส)

กลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชน..... จังหวัด.....
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ ต้องการที่จะให้นักท่องเที่ยวได้สะท้อนข้อมูลผ่านการบอกเล่าว่า นักท่องเที่ยวต้องการอะไร และคาดหวังอะไรจากการมาเที่ยวที่นี่ในครั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการจัดทำแบบประเมินความต้องการ เพื่อให้ได้เนื้อหาอันนำมาสู่กระบวนการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตด้านพื้นที่ คือ ชุมชนท่องเที่ยวในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสตูล จังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส จำนวนจังหวัดละ 2 ชุมชน รวมจำนวนทั้งสิ้น 10 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนบ้านพญาบังสา อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ชุมชนบ้านบากันใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน อำเภอรือโนด จังหวัดสงขลา ชุมชนท่าหิน อำเภอ สทิงพระ จังหวัดสงขลา ชุมชนบ้านทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ชุมชนบางปู จังหวัดปัตตานี ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 10 อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา 9 อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ชุมชนสุคีริน อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส และชุมชนวัดชลธาราสิงเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ข้อคำถามเกี่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน : กรณีการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย (สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส)

1. ท่านมีความต้องการอะไรหรือมีความคาดหวังอะไรจากการมาเที่ยวในแหล่งการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่นี่ในครั้งนี้บ้าง
2. ท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอะไรบ้างต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนแห่งนี้

ภาคผนวก ค
แบบประเมิน (สอบถาม) ความคาดหวังของนักท่องเที่ยว
ที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน

แบบประเมินความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน

ภายใต้โครงการย่อยที่ 3 : การประเมินความต้องการของนักท่องเที่ยว :
กรณีการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย
(สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) (RDG 5950032)

-
1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. สัญชาติ ☐ ไทย ☐ ต่างชาติ (โปรดระบุ).....
3. อายุ ☐ ต่ำกว่า 15 ปี ☐ 15 – 30 ปี
☐ 31 – 40 ปี ☐ 41 – 50 ปี
☐ 51 – 60 ปี ☐ 61 – 70 ปี
☐ 70 ปีขึ้นไป
4. อาชีพ ☐ เกษตรกร ☐ ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ
☐ พนักงานบริษัทเอกชน ☐ รับจ้างทั่วไป
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. รายได้ต่อเดือน ☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท ☐ 10,001 – 20,000
☐ 20,001 – 30,000 ☐ 30,001 – 40,000
☐ 40,001 ขึ้นไป
6. การเดินทางท่องเที่ยว ☐ ครอบครัว ☐ คนเดียว
☐ คณะศึกษาดูงาน จำนวน.....คน (จำนวนคนในคณะที่ร่วมเดินทาง)
☐ แบบกลุ่ม จำนวน.....คน (จำนวนคนในกลุ่มที่ร่วมเดินทาง)
7. ประเภทของการท่องเที่ยวที่ท่านต้องการมาเที่ยวในชุมชน (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ ประเภทป่าไม้/ภูเขา ☐ ประเภททะเล/ชายหาด
☐ ประเภทเล่นกิจกรรม ☐ ประเภทวัฒนธรรม
☐ วัตถุประสงค์เพื่อกิน ☐ ประเภทน้ำตก
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. การประเมินความคาดหวังของนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในครั้งนี

ประเด็นการประเมิน		ระดับความคาดหวัง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต						
1.1	มีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้อยู่ในสภาพที่ดีน่าเที่ยวชม					
1.2	มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก					
1.3	มีป้ายอธิบายข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้ทราบประวัติของสถานที่					
1.4	มีศิลปะการแสดงท้องถิ่นที่น่าประทับใจ					
1.5	มีการจัดงานการท่องเที่ยวตามช่วงที่มีเทศกาลประจำท้องถิ่น					
2. สถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน						
2.1	มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่สวยงาม					
2.2	มีสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนที่น่าสนใจและหลากหลาย					
2.3	มีสถานที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการภายในชุมชน เช่น การเดินป่า ล่องแก่ง เป็นต้น					
2.4	มีสถานที่ในการถ่ายภาพที่สวยงามและหลากหลายของการถ่ายภาพ					
3. ทรัพยากรธรรมชาติ						
3.1	มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ					
3.2	มีความหลากหลายของพันธุ์พืชให้ดูและชื่นชม					
3.3	ทรัพยากรทางน้ำสวยงาม สะอาด น้ำใส					
3.4	น้ำตกสวยงาม					
3.5	มีสัตว์น้ำ สัตว์ป่า อุดมสมบูรณ์					
3.6	มีอากาศบริสุทธิ์เหมาะสมในการพักผ่อน					
3.7	ภายในบริเวณแหล่งและชุมชนมีความร่มรื่น					
4. ความสะดวกสบายของที่พักรักอาศัย						
4.1	ที่พักมีความสะดวกสบาย					
4.2	มีสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพัก เช่น ทีวี ตู้เย็น					
4.3	มีความปลอดภัยไม่มีแมลงรบกวน					
4.4	มีความเงียบสงบสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่					

ประเด็นการประเมิน		ระดับความคาดหวัง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.5	มีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว					
4.6	สามารถเดินทางเข้าสู่ที่พักได้สะดวกสบาย					
4.7	ห้องน้ำมีจำนวนเพียงพอและสะอาด					
5. ความปลอดภัยในการเล่นกิจกรรม						
5.1	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสร้างสรรค์					
5.2	กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความปลอดภัย					
5.3	ความปลอดภัยในกิจกรรมการท่องเที่ยวเดินป่า					
5.4	ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในการเล่นน้ำ (น้ำจืดและทะเล)					
5.5	ความปลอดภัยในการเล่นล่องแก่ง					
5.6	ความปลอดภัยในการเดินชมแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วย ตัวเอง					
6. การบริการและของฝาก						
6.1	อัธยาศัยของคนในชุมชนในการต้อนรับและบริการ					
6.2	มีของฝากที่หลากหลาย					
6.3	ของฝากบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน					
6.4	ราคาค่าบริการและของฝากมีความเหมาะสม					
7. อาหาร						
7.1	รสชาติอร่อย					
7.2	มีเอกลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น					
7.3	อาหารมีหลายประเภทและเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว					
7.4	มีผลไม้ที่ปลูกได้ในชุมชนบริการและจำหน่าย					
7.5	ราคาของอาหารเหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ					
7.6	รูปแบบการนำเสนอเมนูอาหาร					

9. แหล่งท่องเที่ยวควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม หรือท่านอยากให้ชุมชนเพิ่มกิจกรรมอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. ท่านมีความประสงค์ที่จะใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวครั้งนี้ จำนวน.....บาท

11. หากชุมชนมีการปรับปรุงหรือเพิ่มกิจกรรมอย่างที่ท่านต้องการแล้ว ท่านพอใจที่จะจ่ายสำหรับ

การท่องเที่ยวในชุมชนนี้ในราคาเท่าไร

ค่าใช้จ่ายเหมารวมตลอดเวลาที่อยู่ในชุมชน จำนวน.....บาท

กรณีค่าใช้จ่ายแยกประเภท

ค่าที่พัก จำนวน.....บาท

ค่าอาหารต่อมื้อ จำนวน.....บาท

ค่าเล่นกิจกรรม จำนวน.....บาท

ค่าเดินทาง จำนวน.....บาท

12. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงและความสอดคล้อง
ของแบบประเมิน (แบบสอบถาม)

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงและความสอดคล้องของแบบประเมิน (แบบสอบถาม)

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เกษรชัย และทีม
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ ภาควิชาสารัตถศึกษา
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. ดร.อังสุมาลิน จำนงขอบ
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ดร.กัลยา มิชะมา
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ สาขาวิชาพีชศาสตร์
คณะเกษตรและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยนครพนม